

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a vidéki tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése június végén lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

Vissza!

Budapest, június 28.

Fogadjunk, hogy Lukács László belényul holnap vagy holnapután a másik zsebébe is és kiveszi belőle annak a miniszteriumnak a névsorát, amelylyel udvari parancsra le kell törnie az ország összes alkotmányos erőtényezőit. Mert a függetlenségi párt vezéreivel való tárgyalgatása tulajdonképpen csak kutya-komédia. Lukács László Bécsből semmit se hozott. Se az önálló jegybankot, se katonai engedményeket, se másféle nemzeti vívmányokat. Lukács Lászlót küldték, hogy a függetlenségi pártot járomba fogja, hogy a hatalomra való csalogatással átgurja udvari mindenre kapható párttá és Lukács Lászlónak még csak jámbor reménye se lehetett arra, hogy a függetlenségi pártot liferálni tudja Bécsnek. Lukács László tehát bebiztosította magát. Ő mindenképpen megalakítja a kabinetet az uralkodó kívánsága szerint. Hogy kikből-mikből, az mellékes. Ha van még futóbetyár a nagy magyar Alföldön, ha van még bujdosó szegénylegény a bakonyi erdőben: jelentkezék, valami másodosztályu főispánságot kaphat.

Mert Lukács László holnapután már nekigyürkőzik, hogy leverje a rendszert, mely tagadhatatlanul elég gyenge volt, de annyi ereje, azt hisszük, mostan is van, hogy megfojtsa még csirájában azt a kísérletet, amelylyel fel akarják támasztani negyven esztendőnek minden bűnét, minden korrupcióját. A koalíció megsemmisült; de a pártok még hadi-rendben állanak és a nemzetiségi csoporton kívül nincs a parlamentben egyetlenegy képviselő se, akit befoghatna Lukács László a maga kocsiába hámos lónak, vagy ostorhegyesnek. Lukács Lászlónak tehát a függetlenségi párt egész bizonyosan utilaput köt a talpára, mint ahogy azt már Kossuth Ferencz a maga nevében ma is megtette.

Lukács László missziója erkölcstelen is és ostoba is. Erkölcstelen azért, mert egy teljesen lejáratott udvari politikus jön udvari programmal és azt a függetlenségi pártra akarja rátukmálni. Ostoba pedig azért, mert csak higveleji ember gondolhatja el, hogy ha türelmetlen politikusok az önálló bank miatt megakasztják a magyar alkotmányosság gépezetét, akkor majd éppen annak a Lukács Lászlónak a kedvéért fogják azt újból mozgásba hozni. aki ebben a kérdésben is makacs képviselője az uralkodó álláspontjának s aki örök időre lehetetlenné akarta tenni a magyar állami önállóság minden részének kiépítését az ismeretes odiozus ischli klauzulával. Hát ez tiszta abszurdum.

Es ezért fog az ischli klauzula lovagja

benyulni a másik zsebébe és ezért elevenednek meg a régi árnyak. Bécsben elvégeztetett, hogy ezt a mostani parlamentet szétkergetik, hogy választatnak, ha kell, egymás után háromszor is, de kiirtják azokat, akik nem akarnak parirozni a császári akaratnak. A nemzet majd valahogy csak megbirkózik ezekkel a félelmes legényekkel, akiknek egyike se lesz egészen ismeretlen előttünk s akiknek dicsőségéről nem termett még nóta a négy folyam partjain. Valahogy majd csak elintézik őket. Azt azonban fájdalmas érzéssel kell feljegyeznünk, hogy a pártok ahelyett, hogy közelednének egymáshoz egy nagy nemzeti veszedelem elhárítására, még mindig egymást tépik, egymást marják s bár feltámad mindenikben a szilaj gyűlölet a császár kivezényelt csendbiztosa ellen, nem tudnak kezét fogni, hogy erejüket nyomban megmutassák Bécsnek és tudomására hozzák, hogy lehet ugyan kísérletezni abszolutisztikus berendezkedésekkel, de a nemzet megbuktatja a császári nagyhatalmi politikának minden szándékát s megvonja tőle minden erőforrását. Ebben a harcban végül is nem mi leszünk a vesztesek.

Magyarországon vannak alkotmányos érzelmű parlamenti pártok. Van egységes többség. Ennek a többségnek van nyugodt, mérsékelt vezére, aki lángborithatta volna már az országot sokszor az udvari politika veszedelmei miatt, de aki minden erejét a nemzet és a dinasztia közötti békés egyetértés meg-

Álom.

Irtá: Krúdy Gyula.

Egy barátom, akivel sokszor együtt vagyok és éjjelente hosszasan elbeszélgetünk, ezt mesélte nekem a minap:

— Én mindig az ácsot játszottam nagyhétben, midőn még a középkorban éltem egy kis felvidéki német városkában, ahol muzsikáló-kut állott a piacz közepén. Én voltam a bibliai ács a passzió-játékban és szép hosszú barna hajam volt, szomorú szemem és bő fehér ruhám. Szerepem mindössze annyi volt, hogy én róttam össze a keresztfát, amelyre Jézust megfeszítették. Énekelni nem kellett, őrt állani sem kellett s ezért mindig elég időm maradt ahhoz, hogy az asszonyokkal foglalkozzam — a bibliai asszonyokkal.

Máriát abban az időben egy Mária nevű, vöröshaju, fehérarcú és kövérkés polgárnő játszotta. Ah, most már a nevére is emlékszem: Schusztér Mária volt a valóságos neve és a mai világban bizonyára híres drámai művésznő lesz vala belőle. De akkor még — a muzsikáló-kut és az esténkint becsukott városkapuk idejében — az esztendő nagyrészét csipkeveréssel töltötte egy hegyestetejű, vasrostélyos ablaku, ódon házikóban, amely nem messzire volt a Három Henrikekhez címzett korcsmától, ahol viszont én szoktam üldögni délutánonkint a szivárványszínű ablak mellett, egy ón-korsó társaságában.

A falon egy muskétás-katona zálogba vett bivalybőr mellénye függött és a korcsmárost Fritznek hívták, — az ablak mellett, a széles asztal mellett, amelynek deszkájába az utazók befaragták kedvesük nevét, mindig mindig a vöröshaju, fehérarcú Susztér Márián gondolkodtam, akit persze csak vasárnap láthattam, midőn a templomba lépkedett. A templomban az én helyem az orgona fujtatója mellett volt kijelölve, mert amolyan diákos ember voltam, aki, ha józan állapotában volt, szép betűkből irtam meg a leveleket, amely levelek megírására megbízást kapott a városbeli polgároktól.

A fujtató mellett, a fujtatót nyomogatva kevés időm volt arra, hogy Máriát kellően megfigyelhessem a templomban. Különbem sem láthattam egyebet térdeplő alakjából, mint fehér főkötőjét és fekete ruháját. De ez is elég volt nekem néha... Elég volt ahhoz, hogy estefelé a Három Henrikeknél összeverekedjek a vándorló katonákkal, akik néha jól helyben hagytak.

De a börtön szalmáján is, fájó sebemmel boldogan gondoltam arra, hogy Máriáért szenvedek, míg ő, ha hallott is a korhely diák garázdálkodásáról, bizonyára nem tudta, hogy azért mentem rá a vándor-katonákra, mert kimondhatatlanul szerettem... szerettem.

Az orgona fujtatója mellett, vagy a levelek írásánál, — a 3 Henrikeknél vagy a városi börtönben mindig csak őt szerettem. Vörös

haját, fehér arcát, szürke, rejtelmes szemét és gömbölyű vállát. Azelőtt, amíg a barát-kolostorban inaskodtam és az öreg apáczákat táncoltattam a kolostori multságokon, soha sem tudtam, hogy mi az a szerelem. Egy öreg apáca megérte ugyan egyszer, hogy hajdanában ő szerelmes volt egy Wallenstein-bojnyikba és az mindjárt megverte, amikor holdtalan, sötét éjszakákon a város falai alatt találoztak.

De mindez olyan régen volt, hogy az öreg apáca sem tudott teljes bizonyossággal visszaemlékezni a részletekre, — honnan tudhattam volna tehát addig, hogy mi a szerelem?

De mikor Máriát a nagyheti passziójátékban először megláttam hosszú fehér köntösében, kibontott hajával és szürke szemével, mindjárt tudtam, hogy az öreg apáca valószínűleg igazat mondott.

Tudniillik legelőször én is megverni szerettem volna Máriát, és aztán megölelni, megölelni... Még most, vagy negyven év esztendő után is ugrál a vérem a szívem tájékán.

Egy este aztán, mikor nagyon sokat ittam a 3 Henrikeknél és egy kicsinyt kótyagosan bandukoltam az elsötétített utcákon; hogy összeverekedjek a legelső drabanttal, akit ki tudok huzni valamelyik kapu alól, különös dolog történt.

A drabantok szokás szerint elbujtak előlem, a Szent Angelika tornyában kilenczet vert

szilárdításának szentelte, ha az ő mérsekletében nem bizik az uralkodó, hát küldjön ide bárkit. Akár Fabricziust, akár Héderváryt, akár Lukács Lászlót. Nagy szégyen lesz, ha a nemzet visszakergeti őket. Pedig visszakergeti.

Lukács László megbízása.

— Tárgyalások a homo regiuszal. — A függetlenségi párt visszautasítja. —

Budapest, június 28.

Lukács László tegnap másodsor is hosszú audiencián volt a királynál, ez az audienciája azzal végződött, hogy a király formális megbízást adott neki arra, hogy a függetlenségi párttal kezdje meg kormányalakítási célból a tárgyalásokat. Ezzel a megbízással azonnal Budapestre jött a homo regius és már ma megkezdte a tárgyalásokat és tanácskozásokat. Kossuth Ferenczhez vezette először útja, de az a háromórás tanácskozás, amelyet a függetlenség párt elnökével folytatott, már is bizonyosságot adott annak, hogy egyrészt feltételei a függetlenségi párt szempontjából elfogadhatlanok, másrészt a helyzetet még súlyosabbá teszi, hogy éppen az ischli klauzula lovagja kísérti meg képtelen feltételekkel a függetlenségi pártot behálózni.

Az a körülmény, hogy Justh Gyula és hívei Lukács László eljövételében csak azt a szempontot nézik, hogy egy függetlenségi párttal is megspékelt kormány esetleg csak a függetlenségi pártra volna hajlandó támaszkodni, nem lehet befolyással a függetlenségi párt álláspontjára. Kossuth Ferencz ugyanis a Lukács-féle propozíciókat és a maga álláspontját a párt elé terjeszti és a párt fogja meghatározni, hogy Kossuth Ferencz-e vagy Lukács László akarja-e vezérül tekinteni.

Az eseményekről részletes tudósításunk a következő:

Lukács László megbízása.

Lukács László a vasárnap délelőtt Krantszallóbeli lakásán töltötte el. Tíz óra előtt megjelent nála Daruváry Géza udvari tanácsos, ő felsége kabinetirodájának osztályfőnöke s egy óránál tovább tartó látogatást tett. Délután

az óra és csak itt-ott látszott világosság a jól bezárt polgárházakban (Budeusz ur haldoklott éppen, az ötvös az arany-marháiban gyönyörködött és Jurkóéknál kisbabát vártak, — itt volt világosság.)

Talán huszadszor kerültem már el a Schuszter-ház előtt, amelynek egyik emeleti ablaka mögött aludt az én drága kedvesem és a lépéseim viszhangoztak a csöndes városban. Az erdő zugott a városon kívül a holdtalan éjszakában és én szokásom szerint az öklömmel a szívemet ütöttem. És suttogva, majd hangosabban ismételttem az én drága édesem nevét:

— Mária . . . Mária . . . Mária . . .

De az is lehetséges, mert hiszen sok bört íttam ezen az estén, hogy úgy üvöltöttem, mint télen a farkasok a Szent-János kapun kívül.

S egyszer csak megnyitott az ablak a Schuszter-házon és a sötét éjben a nevemet hallottam mondani.

Megállottam és hallgatóztam. A két kezem a szívemre szoritottam, hogy elhallgattassam annak dobogását.

— Joánnesz! — szólt a hangja és a sötét éj megre megni látszott a gyönyörűségtől, hogy a hang belerepült.

— Itt vagyok — mondtam, minden erőmet összeszedve.

— Fel tudnál-e jönni hozzám, hogy senki, senki meg ne lásson? — kérdezte az én drága

kapott dr. Lukács értesítést arról, hogy a felség délután fogja kihallgatáson fogadni.

Lukács László délután félhárom óra előtt a Hofburgba ment, ahol ő felsége magánkihallgatáson fogadta. Ő felsége ez alkalommal közölte Lukács Lászlóval királyi elhatározását, melynek értelmében Lukács László mint homo regius folytasson Budapestén tárgyalásokat a válság mielőbbi megoldása érdekében. A kihallgatás további folyamán ama keret megállapítása ment végbe, melyen belül Lukács Lászlónak hivatalos tárgyalásait folytatnia kell. Lukács László kihallgatása majdnem másfél óra hosszúságú volt. Négy óra után néhány perccel Lukács László visszatért szállóbeli lakására, ahol a magyar és osztrák sajtó több képviselője előtt kihallgatásáról a következőket mondotta:

— Ő felsége volt kegyes megbízni azzal, hogy most már hivatalosan, mint homo regius folytassam a tárgyalásokat a függetlenségi és negyvennyolczas párttal. Ma este visszautazom Budapestre, ahol igyekezni fogok a tárgyalások folyamán megegyezést létesíteni.

Arra a kérdésre, hogy Kossuth Ferencz audienciája most már tárgyalás-e, Lukács László azt válaszolta, hogy a tárgyalások folyamán valószínűleg szükségessé válik Kossuth Ferencz kihallgatása.

Lukács László királyi megbízásáról a „Bud. Tud.” illetékes helyen a következőkről értesül:

Lukács László azt a megbízást kapta, hogy a képviselőház többségével, tehát a függetlenségi párttal megegyezésre irányuló tárgyalásokat kezdjen, amelyek mielőbbi békés kibontakozás létesítését célozzák. E királyi megbízás keresztülvitele céljából a homo regius már hétfőn megkezdte a függetlenségi párt vezetőivel a hivatalos tárgyalásokat. E tárgyalások lefolyásától és eredményétől függ a dolgok további alakulása. A „Bud. Tud.”-nak a legirányadóbb helyről való értesülése szerint a tárgyalások lehetőleg gyors menetben fognak lefolyni.

Lukács László vasárnap este a tíz óraker induló személyvonattal visszautazott Budapestre, ahova reggel negyed hétkor érkezett meg.

A kora délelőtti órákban Lukács László fogadta politikai munkatársunkat s a következő nyilatkozatot tette előtte a helyzetről:

— Mint tudja, őfelsége tegnap délután másodsor is fogadott és ezen a kihallgatáson azt a megbízást kegyeskedett nekem adni, hogy, mint homo regius közvetlenül folytassak tárgyalásokat a függetlenségi párttal, mint a parlament többségével, a kibontakozás érdekében.

mindenségem és én szinte megtántorodtam a holdogságtól.

De az ablak magasan feküdt, egy macska sem mászhatott volna fel odáig és ezért csüggedtem feleltem:

— Nem érhetlek el, én drágaságom.

— Tudsz-e kötélén mászni? — kérdezte rövid idő múlva.

— Tudok, — feleltem. — A toronyba is kötélén másztam, mikor még a kolostorban laktam.

— Vigyázz! — hangzott a Mária szava és a sötétben egy kötél vége csapódott felém. En már el is kaptam és mászni kezdtem felfelé, mint egy macska.

— Vigyázz! Vigyázz! — hangzott feletem az édesem szava és már csaknem elértem az ablakot. Már éreztem arcomon a lehellelt, már felém sugárzott fehér vállának melege, már átvilágította az éjjel sötétjét szürke rejtelmes szeme, — amikor a városi drabantok minden oldalról összesereglettek és lerángattak a kötélről.

Talán ekkor, utoljára verekedtem a legszebben életemben. Hullottak a hajduk, mint a legyek, de végül mégis lefogtak.

Akkor sirva fakadtam . . . Először sirtam.

Néhány nap múlva Máriának fejét vették a piacon, — én pedig itt maradtam, hogy mindig-mindig reá gondoljak az idő végtelenségéig.

Megállapítottak azok a keretek is, amelyen belül kell ezeknek a tárgyalásoknak mozogniuk.

— Igaz-e, kegyelmes uram — kérdezte munkatársunk — az a hír, hogy őfelsége ragaszkodik ahhoz, hogy gróf Khuen-Héderváry legyen a belügyminiszter?

— Ebből egy szó sem igaz — felelte határozottan Lukács László.

— Létre jöhet-e a megegyezés azon az alapon, hogy a kormány Kossuth elnöklete alatt alakul meg és abban Excellenciád mint pénzügyminiszter vesz részt, míg a többi tárczát függetlenségi politikusok veszik át?

— Ilyen részletkérdésre nem válaszolhatok — volt a homo regius felelete. — Most még el sem kezdtem a tárgyalásokat s ha már előre kiadom az adoutjaimat, mivel folytassam a játszmát?

— Mikor kezdi meg Excellenciád a tárgyalásokat? — volt munkatársunk következő kérdése.

— Mindenesetre még a mai nap folyamán, mert a tárgyalások gyors lefolytatása és befejezése van tervbe véve, eddig azonban még nem léptem érintkezésbe sem Kossuth Ferencz-czel, sem Justh Gyulával. Még azt sem tudom, hogy hol találok majd Kossuth Ferencz-czel. Még csak annyit mondhatok, hogy a tárgyalások eredményéről még ezen a héten szándékozom őfelségének jelentést tenni, amely után Kossuth Ferencznek és Justh Gyulának is alkalma lesz álláspontját őfelsége előtt kifejtetni.

Kossuth Ferencz, aki munkatársunkat lakásán fogadta, kijelentette, hogy a tárgyalások előtt nem nyilatkozhatik, az eredményről a nyilvánosság igen gyorsan fog értesítést kapni.

Hasonló álláspontra helyezkedett Justh Gyula, a képviselőház elnöke is, aki munkatársunkat képviselőházi fogadótermében fogadta.

— Meg kell várnunk, — mondta a házelnök — hogy a király megbízottja milyen feltételekkel jön hozzánk és állásfoglalásunk csak attól függhet, mennyiben felelnek meg ezek a feltételek a függetlenségi párt és az ország törekvéseinek.

Bécsi fölfogás a megbízásról.

A bécsi politikai körök fölfogását Lukács László missziójáról a helyzetkép tünteti föl:

Lukács László tarsolyában többféle utasítás van. A korona messzemenő fölhatalmazásokkal látta el Lukács Lászlót, mert az idő rövidsége miatt minden újabb audienciával és utazással járó idővesztéséget el akarnak kerülni. Lukács László ez-uttal olyan módon nevezetett meg „homo regius”-nak, amely minden kétséget és formai kifogást kizár. Ugy Wekerle Sándor miniszterelnök, mint Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter hivatalosan megfelelő formában írásban kaptak értesítést Lukács küldetéséről és missziójának céljáról. Megjegyzendő, hogy ő felsége legalább még egy héttig marad Bécsben s ha kell, meg is hosszabbítja Bécsi időzését. A jövő hétfőn, július ötödikén, a király a Tauern-vasut megnyitásához utazik, ahonnan mai terve szerint Ischibe menne nyári pihenőre. De ha szükséges, a felség visszajön ismét Bécsbe. Tehát teljes nyolcz napí idő van a budapesti tárgyalásra.

Lukács megbízása egyelőre arra szól, hogy a függetlenségi párttal tárgyaljon abban az irányban, amelyben a tárgyalásokat a múlt héten megkezdte. A király tehát úgy vélekedik, hogy a függetlenségi párttal való kísérletet nem szabad teljesen meghiusultnak tekinteni.

Jól tudják Bécsben, hogy Kossuth kényes helyzetben van, mert a régi szabadelvűekkel való együttműködést rossz néven vehetnek neki eddigi fegyvertársai, az alkotmánypárt és a néppárt, továbbá a meg nem hamisított 48-as közvélemény. Remélik azonban egyrészt, hogy Kossuth a Justh-csoport vágyainak nem fog tudni ellentállani, másrészt, hogy a tárgyalások alatt megtalálják a módját annak, hogy az alkotmánypárt és a néppárt ne gördithessen valóságos akadályokat a Lukács-féle terv megvalósítása elé. Eppen ezért Lukács László eddig tett ajánlatain kívül újabb engedelményekre van fölhatalmazva. Ezek az engedelmények nem nagyok, de ha kívánják, a nyilvánják, és a választóközönség számára oly formá-

amelyen
mozogniok.
kérdzte
lsége ra-
Héderváry

lelte ha-

azon az
elnökte
ziád mint
öbbsi tár-
át?

válaszolja-
— Most
s ha már
folytassam

ziád a tár-
következő

folyamán,
a és befene-
nban még
Ferencz-
em tudom,
nczet. Még
árgyalások
indékozom
n Kossuth
kalma lesz

unkat laká-
árgyalások
nényről a
tést kapni.
lett *Justh*
ki munka-
ében fo-

ta a ház-
milyen fel-
oglásunk
nek meg
és az or-

át *Lukács*
tetű föl:

le utasítás
mazásokkal
lsége miatt
l járó idő-
László ez-
o regius"
ai kifogást
nök, mint
er hivata-
ak értesi-
nak cél-
gálabb még
g is hosz-
on, julius
nyitására
be menne
ég vissza-
napai idő

öl, hogy a
az irány-
éten meg-
gy a füg-
zabad tel-

th kényes
ekkel való
k neki ed-
a néppárt,
közvéle-
Kossuth a
llentállani.
gtalálják a
és a nép-
kat a Lu-
ezért Lu-
ujabb en-
az enged-
a nyilván-
y formá-

Kedd, június 29.

ban tüntethetők föl, mintha valóban nagy vi-
mányok volnának.

Ami a *tárczák betöltését* illeti, *Justh* kívánsága az volt, hogy a *bellügyi tárczát* a függetlenségi párt kapja meg. Bécsben nem tulajdonítanak fontosságot ennek a kívánságnak, mert választás esetén a *bellügyminiszter* csak úgy gyakorolhatja hatalmát a kellő terjedelemben, ha a minisztérium többi tagja ebben támogatja. De a kormány többségének akaratával és irányával a *bellügyminiszter* egy sem tehet semmit. Arra az esetre, ha a függetlenségi párttal teendő *utolsó kísérlet még sem vezetne sikerre*, *Lukács* már szombaton és vasárnap előadott javaslata értelmében kapott utasításokat. Pár nap múlva el fog dőlni, hogy az első esetre, vagy pedig az utóbbi esetre kapott utasításokkal kell-e tényleg élnie, mert a bécsi politikai körökben tudni vélik, hogy *Lukács* arra az esetre, ha a pártokkal és jelesül a függetlenségi párttal megegyezésre nem jut, *maga fog kabinetet alakítani* és az új kabinetben *hir szerint a bellügyminiszteri tárczát báró Bánffy Dezsőnek fogják felajánlani*, akinek *bellügyminiszteri jelöltsége* azon esetre is kombinációba vétehető, ha a megegyezés a függetlenségi párttal létrejön. annál is inkább, mert báró *Bánffy Dezső* az egyetlen a koalíció kivül álló politikusok közül, aki az önálló nemzeti bankra és az önálló vámterületre vonatkozó nézetével a függetlenségi párt felfogásához a legközelebb áll. *Hir szerint a legközelebbi, Lukács Lászlóval* való kibontakozásra nézve az a terv, hogy az *önálló nemzeti bank megvalósításának elvi alapján* az új többség megteszi az önálló bank felállítására szükséges előintézkedéseket, de annak megvalósítása már csak a megalkotandó választói reform alapján összeülő új parlamentben kerülhet sorra.

A *Neue Freie Presse* jelenti: *Lukács László* ma reggel Budapestre érkezett és azonnal megkezdte tárgyalásait a függetlenségi párt vezető politikusával. *Lukács* környezetéből kiszivárgó hírek szerint, *Lukács László* a politikusok előtt, akikkel érintkezésbe lép, rá fog mutatni arra, hogy a király az alkotmányosság és a parlamentarizmus követelményeinek a legmesszebbmenő mértékben eleget tesz, a midőn még egy utolsó kísérletet tesz arra, hogy a képviselőház többségéből kormányt alakítson. Most tehát a függetlenségi párt főadata, hogy a maga részéről is előzékenységet tanúsítson, hogy a békés megoldás a *mostani képviselőház keretében* lehetővé váljék. *Lukács László*, környezetének véleménye szerint, a függetlenségi párt figyelmét föl fogja hívni a király elhatározásának rendkívül fontosságára és jelezni fogja, hogy ezzel az elhatározással a függetlenségi párt számára új és messze kiható perspektíva nyílik meg, ha a párt ennek a történelmi pillanatnak jelentőségét teljes egészében föl fogja és a maga javára hasznosítja. *Lukács László* egy lépéssel tovább is fog menni és legalább jelezni fogja, hogy abban az esetben, ha a függetlenségi párt javaslatait nem fogadná el, a *függetlenségi párt* nézve kedvező politikai konstelláció többé nem fog beállni és hogy a *válság megoldása* ez esetben *esetleg a függetlenségi párt ellenére fog megtörténni*. Ilyen körülmények között tehát be kell várni, hogy vajjon a függetlenségi párt hajlandó lesz-e *Lukács* missziójának utjából azokat az akadályokat elhárítani, amelyek a legutóbb *Lukács László* tárgyalásainak eredményét megghiúsították.

Máshelyt meg így ír a „N. Fr. Pr.“:

Lukács László megbízatása nem annyira magával a függetlenségi párttal, mint inkább *annak banksoportjával teendő tárgyalásokra* szól. Az uralkodó kész a többségnek és nevezetesen a függetlenségi párt e számára átengedni a legtöbb miniszteri tárczát, a *legnagyobb befolyást* biztosítja számára a *választói reform megalkotásában* s beleegyezik abba is, hogy a függetlenségi párt által gyűlölt koalíciós miniszterek s velük együtt a koalíciós pártok is mellőztessenek. Im már arról van szó, *mire fogja magát Justh Gyula eltökélni*. Ki nem ezné, hogy az olyan újszülött, amely ilyen körülmények között jön a világra, csak be-
teges lehet? *Lukács László*, mint a jövő mi-

EGYETÉRTÉS

3

niszterelnök csak a korona bizalmát fogja birni, de a parlamenti hatalommal nem fog rendelkezni, viszont *Justh Gyula*, mint a parlamenti hatalom igazi vezetője, nem fog dicsekedhetni a koronának megfelelő bizalmával. Ehhez járul a *kétértelműség a bankkérdésben, amelyet valamely kétértelmű formulával elhárítanak az utból*. A korona azonban mégis el van tökéltve, hogy nem halogatja tovább a válságot, hanem még a király Ischlbe való elutazása előtt, tehát a jövő hónap első napjaiban létrehozza a kibontakozást. Szóval a függetlenségi párt áll, hogy a halogatás két hónapi hosszú és sivár ideje után megragadja a cselekvés és az akarás pillanatát. A felelősség egész sulya a függetlenségi párt banksoportjának vállaira nehezedik, a banksoporttól függ: *Háboru lesz-e, vagy béke?*

Lukács Kossuthnál.

*Lukács László*nak, mint teljes utasítással ellátott homo regiusnak első gondja volt ma, hogy *Kossuth Ferencz*zel érintkezésbe lépjen. A királynak egyik legnevezetesebb utasítása ugyanis, hogy *Lukács László* a *lehető legnagyobb gyorsasággal* járjon el megbízásában. A délelőtti órákban kérdést tett *Kossuth*hoz, hogy mikor és hol látogathatja meg. *Kossuth* üzenete az volt, hogy déli egy óraker a kereskedelmi minisztériumban.

Lukács László, mint homo regius ma délután egy óraker meg is jelent *Kossuth Ferencz*nél, mint a függetlenségi párt elnökénél. Megjelentette *Kossuth*nak, hogy királyi megbízása van arra, hogy a függetlenségi párttal a kibontakozásról tárgyaljon. De meghatalmazása van arra is, hogy a függetlenségi párton kívül álló politikusokkal is tanácskozhassék. *Kossuth Ferencz* ezt tudomásul vette. A két államférfiu abban állapodott meg, hogy a tanácskozást ma délután félhárom óraker kezdik meg.

Lukács László látogatása *Kossuth*nál alig tíz perczig tartott. Amikor *Lukács László Kossuth* Ferencz dolgozószobájából távozott, az újságírók a találkozás eredményéről érdeklődtek nála. *Lukács László* ezt felelte:

— Most még semmit sem mondhatok. A tanácskozás módjáról beszélgettünk. Délután félhárom óraker kezdjük meg a tárgyalást.

Délután félhárom óraker *Lukács László* meg is érkezett a kereskedelmi minisztériumba, hogy a megbeszélte tárgyalásokat megkezdje. Megérkezésekor azonban *Kossuth Ferencz* kereskedelmi miniszter még nem volt a minisztériumban és így *Lukács*nak, akit *Tormay Géza* titkár fogadott, körülbelül egy negyedórát kellett várakozni *Kossuth* megérkezésére. *Kossuth* megérkezése után azonnal megkezdtek a tanácskozást, amely 5 óra 25 perczig tartott. Ennek folyamán *Lukács László* közölte *Kossuth Ferencz*zel azokat a feltételeket, amelyek mellett a függetlenségi párt ez idő szerint bizonyos pártonkivüli hatvanhetesekkel kormányt alakíthatna egy ily hatvanhetes államférfiu elnöktele alatt. Tekintettel arra, hogy ez alkalommal *Lukács László*, mint hivatalosan bejelentett homo regius tárgyal, akinek idejövetele úgy *Wekerle Sándor* miniszterelnöknek, mint *Kossuth Ferencz* kereskedelmi miniszternek is be volt jelentve, természetesen, hogy *Kossuth Ferencz* vele javaslataira nézve hosszú és beható tárgyalást folytatott.

Kossuth Ferencz kérésére *Lukács László* más függetlenségi képviselőkkel is érintkezésbe fog lépni. Különböben *Kossuth Ferencz Lukács László*-nak javaslatait a függetlenségi pártnak holnap délelőtti 11 órára egybehívott intézőbizottsága elé fogja megvitatás végett terjeszteni.

Igen valószínű, hogy a király *Kossuth Ferencz*-et erre vonatkozólag legközelebb kihallgatáson fogja fogadni.

Lukács László kijövelekor a várakozó újságíróknak a következőket mondotta:

Mint homo regius részletesen és behatóan tárgyaltam *Kossuth Ferencz*-zel, mint a függetlenségi párt vezérével. Megállapodás semmi irányban nem történt, mivel egyrészt *Kossuth Ferencz* kereskedelmi miniszter, mint a függetlenségi párt elnöke előterjesztéseimet a párt intézőbizottsága elé akarja terjeszteni, másrészt pedig ezen idő alatt én a függetlenségi párt több tagjával fogok érintkezésbe lépni.

Az egyik újságírónak arra a kérdésére, hogy mikor keresi fel *Justh Gyula*-t, a képviselőház elnökét, *Lukács László* azt válaszolta, hogy valószínűleg felkeresi, de ennek ideje még nincs megállapítva.

A Lukács—Kossuth-tanácskozás eredménye.

*Lukács László*nak *Kossuth Ferencz*zel folytatott mai tanácskozásáról félhivatalosan a következőket közlik:

Dr. *Lukács László* belső titkos tanácsos ma délután *Kossuth Ferencz* kereskedelmi miniszterrel részletesen megbeszélte a fenforgó kérdéseket. Mivel *Kossuth Ferencz* a kérdéseket a párt intézőbizottsága elé kívánja terjeszteni, *Lukács László* pedig a párt több mérvadó tagjával óhajtana még tanácskozni, ennél fogva a mai napon még semmiféle véghatározatot nem hoztak.

Ezt a félhivatalos jelentést a következő részletekkel van módunkban igen kiváló forrásból eredő információk alapján kiegészíteni:

Lukács László előadta, hogy a király hajlandó a függetlenségi pártot bizni a kormányalakítást azzal a feltétellel, ha a kormány elnöke, valamint a pénzügyi, bellügyi, honvédelmi és királyi személye körüli miniszterek a pártonkivüli hatvanhetes politikusok közül választatnak, a bankkérdést pedig úgy oldják meg, hogy egy éves provizoriummal a végleges döntést a választói reform alapján megválasztandó parlamentre hagyják.

Kossuth Ferencz kijelentette, hogy ezt a propozíciót a maga részéről teljesen elfogadhatatlannak tartja, azonban módot kíván adni arra, hogy a király bizalmi embere az egész függetlenségi párt felfogását ismerje meg, s ezért egyrészt a párt intézőbizottsága elé terjeszti a feltételeket és azután ennek határozatát fölött a pártterkezetre bizza a döntést, másrészt pedig fölkéri *Lukács László*-t, hogy közvetlenül is tárgyaljon a párt egyes vezető tagjaival.

Arponyi és Justh Kossuthnál.

Ma délelőtti tizenegy óraker meglátogatta *Kossuth*ot *Arponyi Albert* gróf, aki ma reggel érkezett meg *Eberhard*ról. A két miniszter több mint egy óra hosszat tanácskozott együtt; *Kossuth Ferencz* közben áttüzent a képviselőházba *Justh Gyula*nak, hogy keresse föl *Justh* néhány perczel tizenkét óra után érkezett a kereskedelmi minisztériumba és körülbelül háromnegyed óra hosszat tárgyal a két miniszterrel. A beszélgetés *Lukács László* királyi küldetéséről folyt, amennyiben *Kossuth Ferencz* közölte, hogy *Lukács László* már mint hivatalosan bejelentett homo regius keresi őt föl. Természetesen, ennek a beszélgetésnek a tartalmát nem publikálták. Az indíciomok azonban arra vallanak, hogy *Justh Gyula* igen erősen exponálta magát *Lukács László* missziójának érdekében. Akik *Justh Gyula*t távozni látták, azt vallják, hogy a képviselőház elnöke *rendkívül izgatott állapotban* hagyta el a kereskedelmi miniszter dolgozó szobáját. Annvira izgatott volt, hogy a mellette elhaladó *Arponyi Albert gróf*ot sem vette észre. Távozása után *Justh Gyula* a kereskedelmi minisztérium előtt várakozó képviselőknek azt mondta, hogy igen súlyos személyi természetű nehézségek vannak, de azért hangsúlyozta, hogy *Lukács Lászlóval* szemben a *legerősebb magatartást* kell tanúsítani.

A Kossuth és Justh között lefolyt izgalmas jelenet, amelynek Apponyi tanuja volt, kitűnő információk szerint így folyt le:

Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert behatóan fejtegették, hogy Lukács Lászlóval nem mehetnek együtt, különösen nem azokkal a feltételekkel, amelyekkel a homo regius jött.

Justh Gyula a hosszas tanácskozás folyamán ismételtelen tett ellenvetéseket, majd végül szemrehányásokat tett Kossuth Ferencznek, hogy nem tartotta magát az intéző-bizottság határozatához, amelynek az a lényege, hogy az akkor előterjesztett propozíciók mellett tiszta függetlenségi kabinet alakításával vállalni kell a kormányzást, — hanem ehelyett a koalíció főtartása alapján újabb kibontakozási tervet terjesztett a király elé.

Nem az a fontos, — válaszolta Kossuth Ferencz — hogy újabb kibontakozási tervet terjesztettem ő felsége elé, hanem az a fontos, hogy milyen ez a kibontakozási terv. Arra pedig, hogy te szemrehányásokkal illeltsz, azt válaszolom, hogy pártvezéri minőségemben és abból a helyzetből kifolyólag, amelyet az országban elfoglalok, feljogosítva éreztem magamat arra, hogy mint a függetlenségi párt vezére olyan kibontakozási tervet terjeszsek a felség elé, amelyet jónak látok.

— Akkor pedig, — mondta Justh Gyula élesen, — meg fogom mutatni, hogy van kardom is!

— Hát huzd ki ezt a kardot, — válaszolta emelkedett hangon Kossuth. — Szeretném látni, ha kihuzod és körülhordozod az országban, kit fognak követni, azt a kardot vagy engem.

Erre Justh Gyula már nem válaszolt, hanem rövid köszönés után távozott.

Justh Gyulánál, a képviselőház elnökénél különben, mint minden nap, úgy ma is igen sok 48-as képviselő jelent meg, hogy a politikai helyzetről tanácskozzék. Ezekben a beszélgetésekben is az a főfogás uralkodott, hogy Lukács Lászlóval szemben a legelőzékenyebben kell fellépni, mert az ő kiküldetésével a király tényleg a függetlenségi párthoz közeledett. Tizenkét óra felé Kossuth Ferencz telefonhoz szólította Justh Gyulát és arra kérte fel, keresné fel őt a kereskedelmi minisztériumban. Justh Gyula elbucszott barátaitól és a kereskedelmi minisztériumba hajtatott.

Kavarodás a függetlenségi pártban.

Lukács László királyi megbízása a függetlenségi párt tagjai között igen vegyes érzelmekeket keltett. Határozottan meglehet állapítani, hogy a pártkörbe följáró képviselők között megoszlott a vélemény. Justh Gyula és hívei szinte kitérő örömmel fogadták már tegnap este Lukács László misszióját, amelyet Justh Gyula úgy kommentált, hogy igaz, hogy Lukács László három tárczát követel az új kabinetben a 67-esek részére, de a tárgyalások folyamán egyrészt sikerül ezt a számot is redukálni, másrészt pedig az a körülmény, hogy a király kizárólag a függetlenségi pártra kívánja bízni a kormányzást garancia arra, hogy a pártnak mindig módjában lesz a kormányt a párt programjához szorítani. Vasárnap este főképpen Justh hívei voltak a pártkörben, s így az volt az általános hangulat, hogy a függetlenségi képviselők hajlandók Lukács Lászlóval, mint homo regiuszal szóba állani, őt meghallgatni, hogy mivel jön és mit akar és minő kabinetalakítási tervei vannak.

Ma aztán már legalább nagyjából tudták a képviselők, hogy mit hozott, illetőleg mit nem hozott Lukács László. Ma már tudták, hogy még csak a kormányzati hatalmat sem hozta a függetlenségi pártnak, hanem súlyos rendőri felügyelet alá akarja helyezni, hogy

nyomatékosan ellenőrizhesse vajjon őszinte-e elfoglalási készsége. Ennek a helyzetnek fölismerése a hangulatot lényegesen befolyásolta, sőt izgalmas jeleneteket is váltott ki.

A pártkörben már a délután órákban kezdtek gyülekezni a képviselők, akik aztán Justh Gyula, Holló Lajos, Barabás Béla és gróf Batthyány Tivadar körül alkottak csoportokat, türelmetlenül várva a Lukács—Kossuth-féle tárgyalások eredményét. Amikor aztán fél hét óra felé megjött a kiadott félhivatalos jelentés, a párt tagjai között nagy animozitás nyilvánult meg a Lukács-féle akció ellen. Többen igen határozottan nirdették, hogy, ha már hatvanhetesekkel kell együtt dolgozni, akkor inkább a fegyverbarátságban kipróbált alkotmánypárttal való együttműködés volna a megfelelőbb. Különösen Baross János és Barabás Béla védelmezték ezt az álláspontot, amelyre különben Kossuth Ferencz is helyezkedett s a legerélyesebb hangon jelentették ki, hogy az ó-szabadelvűekkel, akikkel olyan küzdelmet kellett vívni az alkotmány védelmében, nem kötnék most szövetséget.

Ezzel a mindenképpen helyes és igaz okoskodással szemben a Justh-Holló-csoport hívei úgy érveltek, hogy az ó-szabadelvűpárt már azért is akceptábilisebb, mert bár kétségtelen, hogy azok is a közönség politikáját folytatták, de csak akkor, amikor többségben voltak és nem most, amikor, mint az alkotmánypárt, kisebbségben vannak. Az alkotmánypárt a többség ellenére propagálta a közös bankot és a közös intézményeket. Lukács László megbízásáról beszélve Holló Lajos kifejtette, hogy a dolog úgy áll, hogy Lukács László legújabb kihallgatásai előtt ismeret azokat a minimális feltételeket, amelyek mellett a függetlenségi párt kormányalakításra hajlandó. Ő ezeket ad referendum vette és bizonyára elő is terjesztette a királynak. Amikor tehát a király újabb megbízást adott Lukácsnak, hogy lépjen érintkezésbe a függetlenségi pártnal, akkor már a királynak is tudomással kellett bírnia a minimális feltételekről és innen magyarázható az a főfogás, hogy Lukács László missziója a világ kedvező megoldását jelenti.

— De hiszen Kossuth Ferencz, aki már ismeri a Lukács-féle propozíciókat, azokat nem tartja elfogadhatóknak, — volt egy ellenvetés.

— Kossuth nem tekint arra, hogy milyen nagy előny az, ha a függetlenségi párt az egyedüli kormányzó párt — mondta Justh.

— Olyan időket élünk — fejtette ki Baross János — amikor az akció képes pártoknak a nemzet érdekében egyesülniök kellene. Kossuthnak is ez a felfogása, amint ezt mánnak idején márcziusi levelében és azóta több ízben is kifejtette. Az alkotmánypárt ezideig Andrásyra való tekintettel tartózkodott a függetlenségi pártba való beolvadástól, most azonban, miután gróf Andrassy és gróf Hadik tényleg már visszavonultak, a legalkalmasabb idő volna a pártok egyesülésére.

Ezt a véleményt általánosan helyeselték és ismételtelen kifejezést adtak annak a meggyőződésnek, hogy a holnapi intéző-bizottsági ülés valamint a szerdai pártértekelet, amelyen a párt állást foglal a Lukács-féle akcióval szemben és ezzel megállapítja azt a helyzetet, amely a döntés közvetlen előidézésére szolgál, Kossuth Ferencz álláspontját fogja a magáévá tenni.

A pártkör hangulatairól ezt a félhivatalos kommunikét adták ki:

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt körhelyiségében ma este igen mozgalmas élet volt. Fent jártak Justh Gyula, a képviselő-

ház elnöke, Tóth János és Désy Zoltán államtitkárok, Holló Lajos, Barabás Béla és Batthyány Tivadar gróf alelnökök és a pártnak számos képviselő és kültagja. A nagy társalgóban a vita tárgyát a Lukács László missziója képezte. Türelmetlenül várták, majd élénk figyelemmel kísérték Lukács Lászlókat, mint homo regiusnak Kossuth Ferenczcel, mint a párt elnökével folytatott tárgyalásáról kiadott félhivatalos jelentést, melynek nyomán igen zajos vita indult meg. Ennek során, mint a Magyar Tudósító jelenti, kialakult az a vélemény, hogy Lukács Lászlókat javaslatát a pártnak egyhangulag vissza kell utasítania. Egyesek Lukács Lászlóval szemben több, mások kevesebb követelményt hangoztattak, de valamennyien az általa előterjesztett tervet feltétlenül visszautasítandónak mondták. Nagy örömmel vették tudomásul a párt tagjai, hogy Kossuth Ferencz a függetlenségi párt értekezletét szerdán délután 5 órára egybehívta, mivel ez értekezlettől a helyzet tisztázását várják valamennyien.

Lukács László további tárgyalásai.

Lukács László ma este hat órakor a Kossuth Ferenczcel folytatott tanácskozás után a Nemzeti Társaskörbe ment és hosszabb időt töltött ott. Lukács László mintegy félórát töltve a kör tagjai között, az időközben megérkezett Tisza István gróffal és Khuen-Héderváry Károly gróffal bizalmas tanácskozásra vonult vissza, amely egy teljes óráig taftott. Ez a tanácskozás már a függetlenségi párttal folytatott tárgyalások eredménytelensége eshetőségével foglalkozott.

Az éjszaka pedig Lukács László már megkezdte további tárgyalásait a függetlenségi párt vezető tagjaival. A Nemzeti Kaszinóban találkozott Apponyi Alberttel, Tóth Jánossal és Mezőssy Bélával, a kikkel késő éjszakáig tanácskozott. Mind a három függetlenségi politikus Kossuth Ferencz álláspontjára helyezkedett és a föltételeket elfogadhatatlannak mondta.

Tanácskozásainak második sorozata holnap délelőtt lesz, a mikor még az intéző-bizottság ülése előtt Justh Gyulával, a képviselőház elnökével, Holló Lajossal és Batthyány Tivadar gróffal fog ebben az irányban megbeszéléseket folytatni.

Az intézőbizottság határozata szerdán a függetlenségi párt értekezlete elé kerül és ennek döntése után fog Lukács László csütörtökön ismét találkozni Kossuth Ferenczcel, aki ezuttal már a párt nevében fog végleges választ adni.

Ezzel aztán be is fejeződnek a tárgyalások, amelyek eredményéről Lukács László valószínűleg pénteken vagy szombaton fog jelentést tenni a királynak. Közvetlenül utána megtörténik Kossuth Ferencz és Justh Gyula audienciája, amelyet nyomon követ a király végleges elhatározása: az új kormány kinevezése. Hogy ez milyen lesz, azt ma még sejtteni csak lehet.

Jelentés a királynak.

Mint a „Budapesti Tudósító“ értesül, Lukács László belső titkos tanácsos már e hét folyamán abba a helyzetbe fog jutni, hogy ő felsége előtt ismét kihallgatáson jelenjen meg és jelentést tegyen a királynak a nyert megbízás végrehajtásáról.

Kossuth és Justh a királynál.

Mint a „Budapesti Tudósító“ illetékes helyen értesül, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek, a függetlenségi párt vezérének a királynál való kihallgatása késedelmet szenvedett; a kihallgatás alkalmasint későbbi időpontban fog lefolyni. Kossuth Ferenczen kívül Justh Gyulának, a képviselőház elnökének is alkalma lesz, hogy ő felségénél kihallgatáson jelenjen meg.

Bécsből azt jelentik, hogy Kossuth Ferencznek a királyhoz való meghívása okvetlenül meg fog történni. Csak azért tölték ki ké-

sőbbi i getések nak kih tásának határozó képvisel mint az nemcsak zére a portján tervezet egyáltal

Wel napot da visszaér

Gr Budapest csütörtö

Az voltak falussy Lajos a János és Nagy F sok főis

A r szemben kaptuk:

A n rült fel, szembe fogja me ben tanu beszédbe ennek m kormány miatt ne ként is megvalós ségi párt megvalós ezentul nek a k új kormá

Koss téző-bizo egy órá értekezle

Kos nőke sze hivta oss

A k tünk fel:

A „M vezérczik lenségi k illető kép jóvá akar aláírásoka

Feiké hogy az a dani, hog aztán az tenni. Kos néhány k tervét, me való fenn leki Arvé kibontako el, Kossut

— Az ményen?

Mire Ez a jele melynek r Kossuth e minden eg irások ott Kossuth is Az s visszavont Teleki Arv Gyula és

sőbbi időre, mert a Budapesten folyó beszélgetések és tárgyalások nagyon lényegesen fognak kihatni Kossuth Ferencz újbóli meghallgatásának céljára és szándékára. Ugyanez okból határozta el Bécsben, hogy Justh Gyulát, a képviselőház elnökét is meghívják, miután ő, mint az utóbbi napok eseményei bizonyították, nemcsak a láthatólag, hanem tényleg is a vezére a függetlenségi párt egy nagy, erős csoportjának, amelynek közreműködése nélkül e tervezett megoldásnak alkalmas eredménye egyáltalában nem várható.

Wekerle Budapesten.

Wekerle Sándor miniszterelnök, ki a tegnapi napot dányosi birtokán töltötte, ma délelőtt ismét visszaérkezett a fővárosba.

Gróf Andrássy Gyula Budapesten.

Gróf Andrássy Gyula holnapután szerdán Budapestre érkezik és részt vesz a pártnak csütörtökön tartandó pártvacsoráján.

Az alkotmánypárt körből.

Az alkotmánypártkörben nagy számmal voltak jelen a párt tagjai. Fent voltak Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, Návay Lajos a képviselőház alelnöke, gróf Hadik János és Bolgár Ferencz, örgróf Pallavicini Ede, Nagy Ferencz, a párt másodelnöke, és még sok főispán, számos képviselő és kültag.

A néppárt álláspontja.

A néppártnak a helyzet új alakulásával szemben való álláspontjáról ezt a jellemzést kaptuk:

A néppártra nézve az az új helyzet merült fel, hogy saját programját szegezze szembe az új kormányval és ez a viszony fogja megállapítani az új kormányval szemben tanúsítandó magatartását. A király trónbeszédében ígerte meg a katolikus autonómiát, ennek megvalósítása benne volt a koalíciós kormány programjában is, de technikai okok miatt nem jött teljesedésbe. A pártok egyenként is lekötötték magukat a kat. autonomia megvalósításához, gróf Apponyi, a függetlenségi párt kultuszminisztere, kijelentette, hogy megvalósítja. Ezt fogja követelni a néppárt ezentúl is még fokozottabb mértékben és ennek a követelésnek teljesítésétől fog függni az új kormányhoz való viszonya.

Az intéző-bizottság ülése.

Kossuth Ferencz a függetlenségi párt intéző-bizottságának tagjait holnap délelőtt tizenegy órára a kereskedelemügyi minisztériumba értekezletre hívta egybe.

A függetlenségi párt értekezlete.

Kossuth Ferencz a függetlenségi párt elnöke szerdán délután öt órára értekezletre hívta össze a függetlenségi párt tagjait.

Egy nyilatkozat.

A következő nyilatkozat közlésére kértünk fel:

A „Neue Freie Presse” vasárnapi számának vezércikkében az van megírva, hogy a függetlenségi képviselők egy része által aláírt ívet az illető képviselők visszavonták s ezzel mintegy jóvá akarták tenni azt, hogy Kossuth háta mögött aláírásokat gyűjtöttek.

Felkértek bennünket annak konstatálására, hogy az aláírások gyűjtéséről nem lehet azt mondani, hogy az Kossuth tudta nélkül történt. Ebből aztán az is folyik, hogy nem is volt mit jóvátenni. Kossuth a múlt napokban nála megjelent néhány képviselő előtt vázolta azt a kibontakozási tervét, mely a koalíciónak valamelyes alakban való fenntartásán alapult volna. Midőn gróf Teleki Arvéd többek között kifejtette, hogy ilyen kibontakozást a párt nagy része nem fogadhatna el, Kossuth azt kérdezte Telekitől:

— Az a kérdés, sokan vagyok-e ezen a véleményen?

Mire Teleki azzal válaszolt, hogy a többség. Ez a jelenet előzte meg az aláírások gyűjtését, melynek nem volt egyéb célja, mint demonstrálni Kossuth előtt a párt hangulatát s állásfoglalását, minden egyéb tendenzia nélkül. Egyébként az aláírások ott folytak a pártkörben, ugyanakkor, midőn Kossuth is jelen volt.

Az sem való, hogy az aláírók ezt az ívet visszavonták. A valóság az, hogy szombaton gróf Teleki Arvéd, Földes Béla, Kubik Gyula, Leszkay Gyula és Mérey Lajos megjelentek Kossuthnál és

neki átadták az aláírási iv másolatát. Az iv homlokára az volt írva:

Az aláírások és távirati jelentkezések a csatlakozásra még folynak.

Már ebből is nyilvánvaló, hogy az aláírásoknak bármely formában való visszavonásáról, vagy a visszavonás bejelentéséről Kossuth előtt szó sem volt és így a Neue Freie Presse-nek erre vonatkozó híradása teljesen téves.

Glosszák.

Most már ott tartunk, hogy egész bizonyosan Lukács László hozza az új kabinetet. De egészen bizonyos az is, hogy az a hozandó új kabinet nem függetlenségi kabinet lesz.

Hogy ezt honnan tudom olyan biztosan? Könnyű kitalálni, ha a dolgok egymásutánját sorra vesszük. Hogyan is történt csak a Lukács László meghívása? Kossuth Ferencz szerdán egész nap élénk telefonösszeköttetésben állt a bécsi kabinetirodával. A beszégetés lényege az volt, hogy meghívás esetén tud-e Kossuth Ferencz ismeretes kibontakozási terve mel ett garanciákat nyújtani a királynak,

A király tudniillik arra volt kíváncsi, hogy lehet-e a függetlenségi pártban egy megfelelő koalíciós kabinet számára többséget kapni. A Kossuth Ferencz legutóbbi kibontakozási tervének tudvalevőleg a koalíció restaurálása lett volna a bázisa.

Kossuth a kérdésre a leghatározottabb formában azt felelte, hogy ha kibontakozási tervét Bécsben elfogadják, az új alakulásba viszi az egységes függetlenségi pártot.

Erre Bécsben kiállították azt a bizonyos aranykoronás, kis kartonlapot, amely csütörtökön este már a Kossuth Ferencz asztalfiókjában is volt. A királyi meghívó szombat déle szől, Kossuth Ferencz azonban úgy rendelkezett környezetében, hogy pénteken délután indul, mert ezen a nagyfontosságú kihallgatáson nem akar törődöttlen megjelenni a király előtt.

Igy álltak a dolgok csütörtökön este és a Balaton-kávéház híres-nevezetes nagyhatalomasztalánál a Lukács László odsai már milyen parin alul állottak. Az új miniszterek listáját is úgy kombinálták, — még a darabontidők itt maradt keserű küldöknézői is, — hogy melyik possibilis politikus mennyire szimpatikus Kossuth Ferencz előtt. Mondhatom, hogy Palalay Sándornak komolyabb sánszai voltak akkor este, mint magának Lukács Lászlónak.

Közbejött azonban a függetlenségi párt nagy lakomája, — még ugyanazon az estén; s ott kitűnt, hogy azzal a bizonyos száztizenkilenc aláírással olyan bizalmi demonstrációt rendeztek Kossuth Ferencznek, amittől a koalíciós kibontakozás egyszeribe és végérvényesen vízbe esett.

Bécsbe utazni tehát nem lehetett és Kossuth Ferencz a rövidesen véget ért lakoma után még akkor éjjel jelentette illetékes helyen, hogy most már nincs garanciája kibontakozási tervének, mert a függetlenségi párt többsége bizik ugyan benne, — de senki másban.

Igy maradt el a Kossuth bécsi kihallgatása, amelyet az újságok már pénteken reggel jelentettek volna, ha még csütörtök éjszaka nem kaptak volna félhivatalos czáfolatot a meghívásról, a bécsi utazásról, a megoldásról, és mindenről, amiről csak akartak.

Lukács László pedig meghívást kapott Bécsbe.

Mindebből ugyan még nem következik, hogy a Lukács László kabinetjében függetlenségi miniszterek ne legyenek, mert hiszen Lukács László tudvalevőleg elsősorban a függetlenségi pártra bázisozza kibontakozási tervét. A mellényzsebében vannak is olyan nemzetiszínű selyempapírba takargatott Kugler-cukorkák, amelyek a függetlenségi párton izlenének. Justh Gyula nyíltan mondotta is, hogy szót kell állani a király emberével. Szóval ha Lukács László hozza a bankot és a választójogot, a függetlenségi pártban nem ijednek meg tőle. Szívesen adnának neki minisztereket is . . .

. . . De adni még sem fognak . . .! És pedig azért nem, mert Kossuth Ferencz nem mehet bele a Lukács-kabinetbe. Nem mehet bele még elnökként sem abba az alakulásba, amelyet Lukács, a Justh támogatásával létrehozna. Nem mehet bele, mert a csütörtöki

bizalmi aktus után tartozik ezzel pártvezéri mi-voltának. Kossuth Ferencznek Béccsel szemben kell megmutatnia, hogy a függetlenségi párt politikáját ő csinálja és nem — Teleki Arvéd . . .

Már pedig, ha Kossuth Ferencz vétót mond Lukács Lászlóra, — aminthogy mond is! — akkor a pártnak deferálnia kell. És fog is.

Mert azt egyszer megcselekedhette a függetlenségi párt, hogy senki másban ne bizzék, csak Kossuth Ferenczben, de már azt egyszer se cselekedheti meg, hogy olyan emberben bizzék, akinek Kossuth Ferencz ellenzéke akar lenni. Ha megcselekszi, — bizony vezér nélkül marad hirtelen. És mire számíthat az a Kossuth-párt az országban, — most, titkos választások előtt, — amelyet Kossuth Ferencz azért tagad meg, mert nem akar darabont szövetségbe menni?

A feleletet elengedem, de ezért nem lesz a Lukács-kabinetben egyetlen egy függetlenségi miniszter sem.

Nem lesz.

De ahogy én ismerem Lukács Lászlót, megcsinálja ő a választójogot akárki fiával. És végezetül mégis csak ez a fontos a nemzetre nézve és nem a pártok és nem a miniszterek . . .

(—vay.)

A kivándorlási törvény végrehajtása.

Budapest, június 28.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter távozása előtt egy nagyjelentőségű rendeletet adott ki. Ez a rendelet az új kivándorlási törvényt, az 1909. évi II. törvénycikket lépteti életbe. Egyidejűleg kiadta a belügyminiszter a törvény végrehajtási utasítását is.

Már a kivándorlási törvény tárgyalása alkalmával rámutatott Andrássy arra, hogy a kivándorlási ház emelkedését nem lehetett annak tulajdonítani, hogy az érvényben levő törvényes intézkedések megfelelők-e vagy hézagok. A most életbe lépő új kivándorlási törvény hivatása sem lehet az, hogy a kivándorlással kapcsolatos gazdasági és társadalmi bajokat orvosolja. A most életbe lépő kivándorlási törvény feladata első sorban a kérdés közigazgatási vonatkozásainak rendezése, a kivándorlók érdekeit veszélyeztető és a kivándorlást a természetes — sajnos ugyanis elég magas — mértéken túl fokozó ügynöki visszaélések korlátozása. Még itt is határt szab az államhatalom beavatkozásának a közszabadság, a szabad költözködés elve. De Andrássy nem állt meg annál a határnál, amelyet a törvényes eszközök szűk keretei szabnak elébe.

A végrehajtási utasításban részletesen körülírja az új alapon szervezett kivándorlási tanács hivatását. Andrássy ezt a fontos intézményt úgy kívánja megalkotni, hogy az közvetlen kapcsolatot teremtsen a társadalmi és gazdasági élet erőntényezői közt.

Új kivándorlási tanács szerveztetik, amely a szállító vállalkozók és helyetteseik részére, valamint az irodák felállítására adandó engedély, illetőleg jóváhagyás megadásánál, korlátozásánál vagy megvonásánál a belügyminiszter által előzetesen meghallgatandó, ezenfelül a kivándorlásra vonatkozó minden kérdésben véleményét a belügyminiszterrel közölheti s ennek felhívására véleményt ad. A kivándorlási tanács hivatva lesz a kivándorlási ügyek elintézésénél a belügyminisztert, esetleg a társadalom tevékenységének igénybevételével is támogatni.

Nagy fontossága van ezek után a tanács összeállításának.

A nagy érdekek szempontjából kívánatos, hogy önzetlen, tetterős férfiak kerüljenek oda, hogy munkájukkal és példaadással végre cselekvésre serkentsék azokat a társadalmi és gazdasági tényezőket, amelyek feladata a kivándorlás bajainak orvoslása körül tiszterte nagyobb, mint a kormány-hatalomé.

A külföldi hajóstársaságok jogviszonyaira és az ezzel összefüggő kérdésekre irányuló intézke

désekre vonatkozólag a végrehajtási utasítás még nem tartalmazhat új rendelkezéseket, mert ezek a kérdések még függőben vannak. A külföldi hajósításokkal folytatott tárgyalások még nem vezettek végleges eredményre, mert ezek a társaságok nem akarják magukat a törvény kijátszását biztosító feltételeknek alávetni. A kormány viszont ragaszkodik a törvényben lefektetett elvek érvényesítéséhez.

A végrehajtási utasítás kibocsátásával egyidejűleg lép életbe a kivándorlási biztosság szervezete is.

Budapest, június 28.

Az önálló bank mellett. Kondoros község választó polgársága vasárnap délután négyülést tartott, amelyen a nagyszámúban megjelent választópolgárság lelkes egyhangúsággal nyilatkozott meg az önálló bank mellett. A négyülésen megjelent *Fábró* Károly orsz. képviselő is, aki beszédben foglalkozott a politikai helyzettel és buzdította a polgárságot az önálló bank felállítására érdekében vívott küzdelem támogatására. *Fülöp* József jegyző indítványára határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kimondták, hogy a magyar gazdasági önállóság alapfeltételét képező önálló nemzeti banknak 1911-ben való felállítását feltétlenül követelik. A négyülésről *Kossuth* Ferenczet és *Justh* Gyulát táviratban üdvöztették.

Beszámoló. Nagy György orsz. képviselő tegnap vasárnap tartotta beszámoló beszédét Kászonyifaluban. Kifejtette, hogy híve az általános egyenlő titkos választójognak és hangoztatta, hogy a balpárt feltétlenül kívánja, hogy az önálló bank 1911-re felállíttassék. Végül kijelentette, hogy a balpárt függetlenségi kormány alakulása esetére se lép be a függetlenségi pártba, mert egy radikális ellenzékre a magyar parlamentben mindig szükség van.

KÜLFÖLD.

A krétai bonyodalom.

Budapest, június 28.

A *Tanin* lebeszéli az igazságtalan bánásmód miatt panaszkodó mohamedánokat a kivándorlásról, mert Kréta ottomán birtok a jelenben is és a jövőben is az lesz.

A „Köln. Ztg.“ berlini távirata szerint Törökországnak Krétára vonatkozó óhajai a hatalmaknál nem találnak kedvező fogadásra. Törökországot és Ausztriát és Magyarországot is foglalkoztatja ez ügyben, amelyek azonban magatartásukat nem változtatják meg. Németország rokonérzettel figyeli a krétai mohamedánok sorsát, de kívánsága csak arra irányul, hogy a védő hatalmaknak Törökországgal egyetemben sikerüljön megnyugtató megoldást találni.

Konstantinápolyból jelentik: Mialatt a nagyhatalmak a krétai kérdés békés megoldásán fáradoznak, Törökország készül a háborúra. A hadügyminiszter elhatározta, hogy a Márvány-tenger és a Boszporus vidékén összes redif-csapatjait behívja. Számos képviselő elkerülhetetlennek tartja a háborút Kréta miatt.

A görög határra nagy mennyiségű hadikészletet küldtek. A Szaloniki körül lévő erősségek megerősítését befejezték.

A nagyhatalmak között a krétai kérdésben folytatott tárgyalások elvben arra az eredményre vezettek, hogy Törökország főhatóságát meg kell óvni. A görög kormányt értesíteni fogják, hogy a béke érdeke, valamint Törökország integritása elkerülhetetlenné teszi a török főhatóság elismerését. A nagyhatalmak egyuttal figyelmeztetni fogják Görögországot, hogy a legkisebb vigyázatlansága is konfliktusra adhatna okot és hogy az európai hatalmak a konfliktust alig tudnák elhárítani. Törökország el van tökévelve, hogy szükség esetén fegyveresen is megvédi jogait. Az európai csapatok visszahívása után Kréta lakosságának józan magatartásától fog függni a béke fontartása.

Bülow lemondása. Bülow herceg birodalmi kancellár szombaton jelentést tett Vilmos császárnak a politikai helyzetről és ez alkalommal felmentését kérte. A császár azonban kijelentette, hogy e pillanatban nem teljesítheti Bülow herceg

óhajtását. A császár hivatkozott arra, hogy a szövetséges kormányok egyhangú meggyőződése szerint a pénzügyi reform mielőbbi megvalósulása élefeltétele a birodalom jólétének és hatalmi állásának. Ily körülmények között nem foglalkozhat a herceg felmentésének kérdésével mindaddig, míg a birodalmi pénzügyi reform körüli munkálatok pozitív és a szövetséges kormányok által elfogadható eredménnyel nem járnak. — Mérvadó helyen biztosították a „N. Fr. Pr.“ levelezőjét, hogy Bülow minden körülmények között megválik kancellári állásától. A konzervatív sajtónak az a fel fogása, hogy a birodalmi kancellár megmaradhat állásában, határozottan téves.

A császár Stockholmban. Az orosz uralkodó pár tiszteletére Stockholmban tegnap este félnyolczkor lakoma volt, a melyen az uralkodók pohárköszöntőket mondtak.

Gusztáv király örömét fejezte ki, hogy az orosz csári párt Svédország fővárosában üdvözölheti, különösen örvend azon, hogy a baráti és rokoni kötelékek most még szorosabbakká fűződnek a két család egy közös sarjának születése alkalmával, akinek keresztapaszágát Miklós császár vállalta el. A király népével együtt a császár látogatásában bizonyosságát látja a két szomszéd nemzet kitűnő viszonyának és reméli, hogy e viszony, mely az utóbbi években ünneppesen megpecsételtet, mind szilárdabbá és a kölcsönös bizalom alapján mind fejlettebbé válik.

Miklós császár válaszában megköszönte a szíves fogadást, mely a két nemzetet egybefűző baráti kötelék újabb bizonyosága. E kötelékeket legutóbbi ünnepies politikai egyezmény erősítette meg és a császár hön óhajtja, hogy a jó viszony még jobban megszilárduljon és erősödjön. Örvend annak, hogy a király legutóbbi oroszországi látogatásának emlékét oly híven megőrizte és a király, a királyné, az özvegy királyné, a királyi család, valamint Svédország virágzására és boldogulására üritette poharát.

A lakoma után a csári pár visszatért a Standard hajóra.

Délután 1 óraker a Standard yacht fedélzetén dejeuner volt, amelyen a svéd királyi pár, továbbá a királyi család vett részt. Délután 4 óra 25 perczkor szedték fel a horgonyt a Standard, a többi orosz hajók és a svéd kísérőhajók. A Standard Tulgan-kasztély felé vette útját, ahová a királyi pár automobilon ment. Miklós császár 10.000 koronát adományozott a stockholmi szegények javára.

A király ma délelőt látogatást tett a Standard csári yachton. Nemsokára a csári család partraszállt, hol a királyné és a királyi család tagjai fogadták. Félegy óraker a svéd királyi pár dejeuner, este családi ebédet adott.

Török-szerb szövetség. Belgrádti politikai körökben nagy az öröm, mert *Ali Fuad*, az új török követ, állítólag közölte *Milovanovic* külügyminiszterrel, hogy a porta hajlandó Szerbiával egy politikai szövetség kötése végett tárgyalásokba bocsátkozni. A török kormányt erre a lépésre egyfelől annak a bizonyossága indítja, hogy Ausztria-Magyarország és Bulgária közt szövetség áll fenn, másfelől pedig azok a bonyodalomok, amelyek Törökországot Görögországgal Kréta és Macedónia miatt fenyegetik.

A megszőkölt albán pártvezér. A *Szabah* jelenti, hogy *Ismail Kemal* képviselő, az albáni párt vezére, aki annak idején megszőkölt, jelentkezett a római nagykövetségen, kijelentve, hogy ártatlan és kérve, hogy a kamara döntsön abban a kérdésben, vajjon törvényszék elé állítják-e?

Az olasz ipar védelme. Az olasz minisztertanács törvényjavaslatot fogadott el, amelyben külön meghatalmazásokat követel a *hazai iparnak* külföldi államok protekcionisztikus intézkedéseivel szemben való megvédésére.

A nagyvezér válság. Konstantinápolyban biztosra veszik, hogy *Ferid* basát, aki a kamara szombati szavazása következtében lemondott, újból nagyvezérré fogják kinevezni.

A szilárd hármasszövetség. A *Voiksblatt* jelenti, hogy a hadügyi kormány az osztrák-olasz határ védelmére külön katonai osztályt létesít, a melynek feladata lesz a sűrűn előforduló határsértéseket megakadályozni. Ez a csapat egyelőre hadi létszámon lévő gyalogszázadból fog állani.

Törökországi események. Mivel többféle jeltől arra lehet következtetni, hogy a volt szultán híve

meg akarják szöktetni, a katonai költséget az Alatinivillában megkettőztették.

A német válság. A Nordd. Allg. Ztg. írja: Egyes lapok megkísérelték a Bülow herceg birodalmi kancellár küszöbön álló visszalépéséről szombaton nyilvánosságra jutott hírt jelentőségében gyöngíteni. Az ügy tisztázására a következőket jegyezték meg: A birodalmi kancellár azonnali elbocsátását kérte a császártól. Ő felsége e kérés azonnali teljesítésére nem határozhatta el magát és elismerését nyilvánította Bülow herceg 12 évi miniszteri működése alatt a koronának és az országnak tett nagy szolgálataiért, sürgősen kérte, hogy hivatalát mindaddig vezesse, amíg a birodalmi pénzügyi reform, amelynek elintézése nemzeti szükségesség, létrejött. — A császárt az a meggyőződés vezérelte, hogy első sorban Bülow hercegnek fog sikerülni a művet a közérdekre káros és ezért a szövetséges kormányoknak elfogadhatlan adójavaslatok elutasításával megvalósítani. A császár kérésének teljesítése elől a birodalmi kancellár nem térhetett ki, de tekintettel a politikai alakulásra, amely a hagyatéki adóról való szavazásban kifejezésre jutott, megváltozhatlanul el van határozva a pénzügyi reform elintézése után röviddel megválni állásától.

A szerb minisztertanács. A király elnöklete alatt tegnap tartott minisztertanács nagyon viharos lefolyású volt. *Milovanovic* külügyminiszter jelenlést tett róla, hogy *Szimics* szófiaí követ, aki évek óta propagálja a szerb-bolgár közeledést, értesítette őt, hogy szó sem lehet vámunioról Bulgáriával, mert *Paprikow* külügyminiszter, a király meghitt embere ellenzi a vámunior, a bolgár kormány pedig csak akkor hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni, ha a szerb kormány megígéri, hogy nem fog beavatkozni Macedónia belügyeibe. *Novakovic* és *Ribaratz* miniszterek hevesen megtámadták *Milovanovic*-ot és követelték tőle, hogy azonnal rendelje vissza *Szimics*-et, aki politikájával árt Szerbiának.

A mai minisztertanács az összes pártvezérek hangsúlyozták a koalíciós kabinet fennmaradásának szükségét. Ezzel el van háritva az a veszély, hogy a részleges miniszterválság általános kormányválsággá válik. *Miloszavljevics* és *Prodanovic* lemondott minisztereket továbbra is rá akarják bírni tárczáik megtartására.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

Sárosvármegye köztörvényhatósága ma *Semsey* Boldizsár főispán elnöklésével közgyűlést tartott. A főispán megnyitó beszédében kijelentette, hogy nem ért egyet azokkal a főispánokkal, akik már is lemondottak állásukról, mert nézete szerint remény van alkotmányos kibontakozásra és oly kormányt, mely a nemzeti követelmények letörésére vállalkoznék, szolgálni nem fog. *Schmid* Gyula dr. volt országgyűlési képviselő felszólalására a közgyűlés egyhangulag bizalmat szavazott *Semsey* Boldizsár főispánnak. A közgyűlés arra kéri őt, hogy állását minden körülmények között tartsa meg, mert nemzetellenes kormány megbízatásáról szó sincs. Ezután különböző előleptéseket teljesített a közgyűlés. Végül elhatározta, hogy Arvamegye átiratára felír a kormányhoz a készízetések fevétele miatt.

Zágráb községi kölcsöne. Ambrus Emil zágrábi polgármester vasárnap Pozsonyban időzött, hogy *Brolly* Tivadar polgármesterrel tanácskozzék a *Wekerle* miniszterelnök, mint pénzügyminiszter által engedélyezett községi kölcsönkötvények kibocsátása tárgyában. Zágráb városa szintén engedélyt nyert ily kölcsönkötvények kibocsátására. A községi kölcsönök kibocsátása tárgyában alkotott törvényjavaslat már készen van. — **Pozsony** város köztörvényhatósága ma *Bittó* Dénes főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen előterjesztették a Lyon-Marseille-i *Banque Privée*-nek Pozsony városa kölcsönügységben tett ajánlatát. A francia bank a 12 millió koronás kölcsönt 60 évi törlesztésre 4 %-os kamatozás mellett folyósítaná 85 és fél % árfolyam mellett. A köztörvényhatósági bizottság az árfolyamot elfogadhatatlannak jelentette ki és utasította a tanácsot, hogy a bankkal, esetleg más pénzüntézzel tárgyaljon.

Mucskipattant lefogalmla terjedelmé eddigi fázisai ügynek, ügyesebb rünk. De ban arról Lengyel Z megdönth végrendelet odavitték zét a jogt dította az ság kideri A sze és az ügy vetkezőkb

A sz történt fog Karlsbadb aki rémült Természet kezébe ad Vázsonyi V Wohl Ala dr. Vázson Dr. V a következ — Am

Losonczon Wohl Alad fiatalember vonatkozóla igazi tényál megindított a hagyatéki a végrendelet késlelteti a Az örökös, tokába veh dob kisebb menekedjék mert Wohl kiegyezett. újabb és új lyeke Wohl letett a vad, rendelet waldszky ú rán kihallga mit az ügy

Elsősor jegyzőt (azó rendelet kés Wohl neki során át tár végrendelete Bars Béla, el. Eskü ala annak tartal nak előtte s val. Bár ner szerkesztésé Barscot is. Czáfoltaltó mann, haner meg végrend akettőt s az dotta. Friew ugyanigy va Egybevo ható, hogy l azonban kiz

A Losonczi nábob végrendelete.

— Harcz a végrendelet körül. —

(Saját tudósítónktól.)

Mucsinyi Wohl Herman végrendeletéről kipattant szenzáció a legnagyobb mértékben lefoglalta a közérdeklődést. Az „Egyetértés” terjedelmes és világos tudósításban minden eddigi fázisát bemutatta ennek a hamisítási ügynek, amelynél ravaszabban kiesztelt és ügyesebben végrehajtott dolgot keveset ismerünk. De lapunk számolt be a legaprólékosabban arról a kitartó munkáról is, amelyet dr. Lengyel Zoltán és dr. Győző végzettek, hogy megdönthetetlen módon bizonyítsák ennek a végrendeletnek hamis voltát. Nagy kitartással odavitték az ügyet, hogy a törvény rátette kezét a jogtalanul birt milliókra és újra megindította az eljárást, amely okvetlenül az igazság kiderítésére fog vezetni.

A szenzációs bűneset újabb részleteiről és az ügyben ma történt eseményekről a következőkben számolunk be:

Dr. Vázsonyi Vilmos nyilatkozata.

A szombaton délben meglepetésszerűen történt foglalatás után özv. dr. Wohl Józsefné Karlsbadból hazatelegrafálta dr. Wohl Aladár, aki remülten vette tudomásul a történeteket. Természetes, hogy a maga részéről is ügyvéd kezébe adta a dolgot, úgy, hogy mára már dr. Vázsonyi Vilmos tudott jelentkezni mint dr. Wohl Aladár meghatalmazottja. Társvédőül dr. Vázsonyi Vilmos dr. Nagy Dezsőt kérte föl.

Dr. Vázsonyi Vilmos a hamisítási ügyben a következő nyilatkozatot tette:

— Amikor Wohl Herman ezelőtt tíz évvel Losonczon meghalt, az egyetemleges főörökös, Wohl Aladár, a végrendelet keltékor tizenöt éves fiatal ember volt. Az ellene megindult hajszára vonatkozólag a következőképpen ismertem az ügy igazi tényállását: Az éhes rokonok már 1904-ben megindították a képtelen vádaskodást. Aki ismeri a hagyatéki eljárást, az tisztában van azzal, hogy a végrendeletnek pörrel való megtámadása mennyire késlelteti a hagyaték lebonyolítását és átadását. Az örökös, hogy minél előbb háborítatlanul birtokába vehesse örökségét, ilyenkor gyakran odaadob kisebb összegeket, hogy a zaklatásoktól megmenekedjék. Így történt ebben az esetben is, mert Wohl Aladár is több állítólagos örökössel kiegyezett. Azonban a nő-ági rokonok folyton újabb és újabb követelésekkel állottak elő, amelyeket Wohl Aladár visszautasított, mire megszületett a vád, hogy a közjegyző által készített végrendelet — hamis. Megindult a bűnpör dr. Friewaldsky ügyvéd és társai ellen s a nyomozás során kihallgattak mindenkit, aki csak tudott valamit az ügy felől.

Elsősorban kihallgatták Jeszenszky Danó közjegyzőt (azóta meghalt), akinek irodájában a végrendelet készült. Jeszenszky elmondta, hogy az öreg Wohl neki régi jó ismerőse volt s évek hosszú során át tárgyalt vele a végrendelet tartalmáról. A végrendeletet nem is ő, hanem akkori helyettese, Barcs Béla, jelenleg kisvárdai közjegyző készítette el. Eskü alatt kész vallani — ugymond — hogy annak tartalma teljesen megegyezik az öreg Wohl-nak előtte szóbelileg gyakran nyilvánított akaratával. Bár nem ő vette fel a végrendeletet, de annak szerkesztésénél jelen volt. Ugyancsak kihallgatták Barcsot is. Ennek kihallgatásával is teljesen megcáfoltatott a vád, hogy nem az öreg Wohl Hermann, hanem a hozzá hasonló Wohl József jelent meg végrendeletet. Barcs nagyon jól ismerte mindkettőt s az összetévesztést teljesen kizártnak mondta. Friewaldsky, aki tanu volt a végrendeleten, ugyanígy vallott.

Egybevetve e tanuvallomásokat, megállapítható, hogy ha történt volna is hamisítás, — ez azonban kizárt dolog, — Wohl Aladár ebben nem

lehet bűnös, legfeljebb a végrendeletet aláírt tanuk jöhetnének szóba, azonban ezeknek egyénisége is teljesen kizár minden gyanút. Nagyon mérész feltevés tehát az, hogy hamis a végrendelet s arra utólag czinkografálták rá az öreg aláírását. Azt is mondják, hogy azon a czimen, hogy nemes-ségi kérvényt adnak be érdekében, szerezték meg tőle az aláírását. Ez egyenesen ostobaság. Hisz a nemességi kérvény tényleg be is adatott s Wohl Hermann a mucsinyi előnévvel meg is kapta a magyar nemességet. Ilyen raffineriára semmi szükség sem forgott fenn, hisz az öreg aláírását minden pálinkás zsidó megszerezhetette. Volt írás-és vegyi-szakértői szemle, amelynek eredményeképp a kalandos feljelentés meg lett czáfolva, az ügyesség és a bíróság pedig az eljárást jogerősen meg is szüntette.

A garasos komédia most jön azután! A hátunk mögött újból megindítják a nyomozást. Produkálnak egy újabb szakértői véleményt, amely azt mondja, hogy a végrendelet hamis! De tegyük fel, hogy ez igaz, akkor is csak a tanukról lehet beszélni. Wohl Aladárnak semmiféle szerepe nem lehet a hamisításban. De most jön az ügy legkomolyabb része. Hihezetlen vakmerő módon le kijátszva a jelen esetben a törvény. Beszerezték egy szakértői véleményt a hátunk megett s figyelmen kívül hagyták a törvényt, amely jogot ad nekünk arra, hisz milliós ügyről van szó, hogy ellenőrző szakértőt nevezünk meg. Kiválasztják az időt, amikor beteg ügyfelem Karlsbadban tartózkodik s hoznak egy végzést, amely meghurcolja és becületét megtámadja egy olyan embernek, akinek soha megfelelő elégtételt nem adhatnak többé. Kijelenthetem, hogy jogorvoslattal fogom megtámadni ezt a hihetetlen és képtelen égzést. Mert mégsem járja az, hogy a vizsgálóbíró még olyan írások lefoglalását is elrendelte, amelyeket a vád meg se nevezett. Ezeket az írásokat, amelyek teljesen lényegtelen dolgokat tartalmaznak, a heccz és a botrány kedvéért szintén elvitték. A főfolyamodást a holnapi napon beadom, annyit azonban már most megjósolhatok, hogy a feljelentők egész reményességüket bizvást eladhatják hatvan fillérért... Én mint ügyvéd egyáltalán nem nyilatkozom. Ez az utolsó szavam. De kijelentem, hogy se nem polemizálok, se közleményeket le nem adok. Ha ezt a feljelentő ügyvéd megteszi, feljelentem az ügyvédi kamaránál.

Igy szól dr. Vázsonyi Vilmos nyilatkozata, amely igen természetesen hajszának állítja oda az egész hamisítási ügyet. Ezzel szemben leközzöljük az Osztrák-Magyar Bank szakértői véleményét, amelyet csálhatatlan szakértő legjobb hite és tudása szerint adott ki. Az Osztrák-Magyar Banknak a bankó hamisítások felderítésére olyan technikai eszközökkel felszerelt laboratóriuma van, amelyről a laikus publikumnak fogalma sem lehet. Vegyi és fotografiai uton a bank emberei, különösen az európai hírű Hasura főfelügyelő behatolnak rejtelmekbe, amik eddig szinte fölfedezhetetlenekként szerepeltek.

Az Osztrák-Magyar-Bank szakértői véleménye.

A bűnpörre fontossággal bíró irat, amelynek alapján dr. Sölley Barnabás, az ügyesség vezetője újra fölvetette a vizsgálat fonalát így hangzik:

Vélemény.

Vonatkozással a budapesti királyi ügyészség 1909 márczius 22-ről és május 12-ről 15966 k. ü. sz. átiratára tisztelettel alulírott a beküldött negatívumok, fotografiai másolatok és a corpus delictinek jelzett 543—1892. úgyszámu végrendelet átvizsgálása után és az Osztrák-Magyar Bankban eszközölt fényképezési és vegyészeti

vizsgálatok, továbbá különféle kísérletek alapján a következő véleményt adja:

I. A corpus delicti végrendelet hamisítvány, a melyet az eredetiről készített másolat átfestése által állítottak elő.

II. A szöveg több betűjénél toldások és javítások láthatók.

III. A betűknek a nyomtatott részzel való keresztezésénél szintén javítás konstatalható.

IV. A végrendeletkező Wohl Hermann Armin aláírásánál szintén vannak javítások.

V. A végrendeletnek 1904-ben készült fotografiai másolatai és az 1908-ban készült fotografiai másolatok közt eltérések mutatkoznak.

VI. Ezek az 1904-ben készült fotografiai másolatok egyes részeikben a most bemutatott aktával nem egyeznek meg.

VII. A corpus delicti végrendelet nyomtatott része hiányokat tüntet föl. Különösen az első oldalon lévő korona és rossz czinkografiai reprodukció jelegét mutatja. Ezekben a szavakban úgyszám, közjegyzői okirat, hasonlóképen az impressumban a javítás kimutatható, ami arra vall, hogy eredetileg hiányos nyomást kellett kijavítani.

VIII. A végrendeletkező Wohl Hermann Armin aláírása akkor került a papirosra, amikor a nyomtatott rész még nem volt rajta.

IX. A corpus delicti végrendelet nyomtatott része nem egyezik meg teljesen az esztergomi kir. közjegyzőtől beszerzett közjegyzői okirat fotografiai reprodukciójával.

Ezekből tisztelettel alulírott azt következteli, hogy egy eredetileg hamis végrendeleten utólag különböző korrekturákat eszközöltek. A vizsgálatnál kiderített tényekről, amelyre ez a vélemény támaszkodik, a mellékelt kommentár ad fölvilágosítást. Bécs, 1909. jun. 8.

Hasura s. k., az Osztrák-Magyar Bank műszaki főfelügyelője.

A véleményhez a szakértő magyarázatot irt, melyből a következőket közöljük:

A corpus delicti végrendeletnek nagyító üveggel való megvizsgálásánál több betűnél a kézírástól elütő feltűnő formát, továbbá igen gyakran az árnyékvonalaknak feltűnően éles határolását látni, ami csak ecsettel, nem pedig a kéthegyű tollal érhető el. A betűk keresztezésénél a tollnak nyomát se találni, s megállapítható, hogy sok betűnek feltűnő vastag a hajszálvonása és tulságosan vastag az árnyékolása, ami csak festett írásnál fordulhat elő. A Wohl Hermann Armin aláírásán történt javítás arra enged következtetni, hogy hamisítvány állítottak elő. Az is lehetséges azonban, hogy egy már kész, elkészült hamisítványt javítottak ki utólag, mert egy rendszeren kiállított végrendelet aláírását bizonyára nem kell korrigálni. A corpus delictin konstatalható ama javítások, amelyekkel egy hiányos nyomást akartak kijavítani, hogy a corpus delicti készítője a borítékon levő lemez előállítására hiányos reprodukciót használt. A szakértő ama véleményét, hogy a corpus delictit képező végrendeletet nem tollal írták, hanem ecsettel átfestették egy másolat után, megerősíti az a körülmény, hogy ecsetszőröszálakat találtak az írásban. A bizonyítékok kiterjesztése okából Wohl Hermann Arminnak Klösz György budapesti fotografus által lefotografált aláírását magnagytították s azon a korrekturák világosan láthatók. Hogy a pauszálás nyoma megállapítható legyen, számos vegyi próbát csináltak. Ebből kiderült, hogy a hamisítást óriási ravaszággal végezték. Mindazonáltal előfordulnak át nem festett helyek, mint a pauszálás maradványai. Daczára, hogy a hamisítók mindent elkövettek, hogy egy lehetőleg tökéletes hamisítványt készítsenek, a fotografia lehetővé tette, hogy a hamisítás nyomai földerítettessenek és ezért újból ki kell jelentenem, amit már a véleményem elején is mondtam, hogy a megvizsgálásra beküldött végrendelet hamisítvány.

Dr. Privaldszky Sándor levelez.

Ilyen sziklaszilárd alapra támaszkodva adták be a megkárosított örökösök az újabb följelentést. Az eseményt ismerjük. A vagyona bűnügyi biztosító végrehajtást vezettek és lefoglalták az óriási vagyon nagy részét. De lefoglaltak egy csomó levelet is, ezek között dr.

Frivaldszky Sándor egy levelét is, a melyet dr. Wohl Aladár írásztal fiókjában találtak. Ebben a levélben, amelyet 1906-ból származik dr. Frivaldszky a költségjegyzék kiegyenlítését kéri, a többek közt ilyeneket ír Wohl Aladárnak:

— *Ugy látszik, elfelejtette, hogy mit tettem önért.* Költségeimet a mai napig sem kaptam meg, éppen ezért fölívom, hogy költségeimet postá fordultával egyenlítsse ki.

Igy nem ír ügyvéd milliós kliensének, akinek a jóindulatára sulyt helyez. A megtámadott ügyvéd a hamisítás ügyében a következőket mondja:

— Néhai Wohl Hermann volt losonczy gyáros és földbirtokos hagyatékával kapcsolatban néhány lelketlen örökségahajhász ellenem is, mint a közjegyzői végrendelet egyik ügyeleti tanuja ellen, ismételtén intézett támadást. *En azonban bíróság által, bár az ügy évek óta húzódik, soha kihallgatva nem voltam,* erős bizonyosságú annak, hogy az ellenem is intézett panaszok teljesen alaptalanok. Am helytálló, idézést várok, s ha ez megtörténik, világosságot deríték a kérdésben. Megdönthetetlen bizonyítékaim vannak, hogy a végrendelet valódi. Addig is kijelentem azonban, hogy aljas rágalmozím ellen most is és pedig nyomban megteszem a megtorló törvényes lépéseket, miként ezt már előzőleg is megtettem.

A levelet illetőleg pedig mindössze ennyit nyilatkozhat ki:

— Lehet, hogy ilyen, vagy hasonló levelet írtam. Nem emlékszem rá. De ha írtam, a tartalmát most is fentartom. Jóltevője voltam Wohl Aladárnak, mert az évek óta tartó dühös hajszában híven kitarítottam jogos érdekei mellett. És nem fogom elhagyni ezután sem.

Dr. Frivaldszky Sándor vallomása.

Annak dacára, hogy dr. Frivaldszky Sándor azt állítja, hogy ebben az ügyben sohasem hallgatták ki, kiadjuk dr. Frivaldszky Sándor két kihallgatásáról fölvetett jegyzőkönyvet.

Jegyzőkönyv.

Frivaldszky Sándor 58 éves, róm. kath. ügyvéd felperessel és alperesekkel nem áll semmiféle rokonságban, sem sógorságban, a többi általános kérdésekre nemmel felel.

Az F) alatti kérdőpontokra:

Felperest nem ismerem. Alperesek közül dr. Wohl Aladár, Wohl Gizella, Weisz Sándor, Weisz Lajos, Wohl Ede, Wohl Rumi Adolf és Wohl Lajost ismerem, továbbá ismerem még Wohl Geont és Szilassy Bélát. Néhai Wohl Hermann örökhagyót ismerem, ugyszintén ismertem néhai Mutsó Mihály nyug. táblabíró.

Néhai Wohl Hermann ismerni kezdtem 1882-ben, amely időtől kezdve halála napjáig ügyvédje voltam.

Az A) alatti okirat eredetijét, mely itt a megkereséshez 2. alatt van csotolva és nekem felmutatott, ismerem, mert mint ügyleti tanu azt sajátkezűleg aláírtam.

Ezen okirat felvételénél jelen voltam.

E nekem felmutatott eredeti okirat felvételénél jelen volt Wohl Hermann a végrendelező, Barcs Béla, mint Jeszenszky Danó kir. közjegyző helyettese, ki a budapesti kir. közjegyzői kamara által lett helyettesül kirendelve, mert Jeszenszky Danó akkor szabadságon volt. Jelen voltam még én, mint ügyleti tanu és jelen volt Mutsó Mihály nyug. kir. táblabíró szintén mint ügyleti tanu. Jelen volt még Jeszenszky Danó kir. közjegyző is, akinek a közjegyzői iroda mellett levő utcái szobájában, mint hivatalos szobájában történt a végrendelezés, hogy kivülem és megnevezettekön kívül volt-e még valaki jelen, arra már nem emlékszem.

A kérdésben megnevezettek s nekem felmutatott eredeti okirat felvételénél annak megkezdésétől végéig vagy teljesen berekesztéséig és aláírásáig állandóan együttesen és folytonosan jelen voltak, azok közül sem egyik, sem másik időközben el nem távozott.

Az igaz, hogy néhai Wohl Hermann végrendelező a nekem felmutatott eredeti okirat felvételkor az okiratban levő végrendeletet Barcs

Béla előtt előszóval előadta és kijelentéssel, hogy az az ő végakarata és kérte, hogy az közjegyzői okiratba felvéssék.

A nekem felmutatott eredeti okirat 1892. május 25-én készült Jeszenszky Danó kir. közjegyző irodájában. Hogy a nekem felmutatott okiratot a közjegyzői irodában ki írta le, azt nem tudom már megmondani. A leírás pár órát vett igénybe. Több mint két évig tartó és a végrendelezővel folytatott megbeszélés után én szövegeztem meg a végrendeletet, illetőleg annak fogalmazványát, mely fogalmazványt vitte végrendelező Jeszenszky Danó közjegyző irodájába, hol is tehát a jól megismert végrendelet tartalmát nem esett nehezére előszóval is előadni, amit meg is tett, mint már fent előadtam.

A kérdésben megnevezettek a nekem felmutatott eredeti okirat teljes elkészültéig, mint ezt már fentebb megmondottam, mindenki és együttesen mindvégig jelen voltak.

A nekem felmutatott okirat az általam a 8-ik kérdésben adott feleletemben már említett készített és végrendelező által előszóval is előadott fogalmazványról lett Jeszenszky Danó kir. közjegyző irodájában leírva. Hogy ki írta le, mint már mondtam, arra nem emlékszem.

Az nem való, hogy a nekem felmutatott eredeti okirat, úgy mint most látható, készen leírva hozatott volna Jeszenszky irodájába, hanem úgy történt, mint azt a 8. és 10. kérdésre adott feleletemben előadtam.

Felperesi képviselő jelen tanura nézve, ezen kérdéstől eláll.

A nekem felmutatott eredeti okirat az aláírás előtt fel lett olvasva, arra azonban már határozottan nem emlékszem, hogy maga Barcs Béla olvasta-e fel, vagy pedig a leíró. Ekkor jelen voltak a már fent megnevezettek, t. i. a végrendelező néhai Wohl Hermann, Barcs Béla, én, Mutsó Mihály és Jeszenszky Danó.

A nekem felmutatott eredeti okirat nyomban aláíratott, amikor az elkészült és miután felolvasatott. Aláírták pedig az eredeti okmányt, úgy amint az az eredetin látható. Az eredeti okmány aláírásakor az aláírók mindannyian együttesen jelen voltak és egy sem volt az aláírásuk távol. A nekem felmutatott eredeti végrendelet alkotása tekintetében a mondottakon kívül egyebet nem tudok, amit vallottam, azt közvetlen észleletem alapján tudom.

Felperesi képviselő által indítványozott további kérdésekre felelem:

En Mutsó Mihály nyug. táblabíróval 1874. évtől kezdve haláláig jó barátságban voltam.

A végrendelet kelte ideje előtt is már nagyon jól ismerték egymást néhai Wohl Hermann és Mutsó Mihály. Mert Mutsó Mihály, mint már mondtam, jó barátom lévén, mint ilyen, irodámban gyakran megfordult és miután Wohl Hermann 1882-től haláláig mint kliensem irodámban szintén gyakran megfordult, ott Mutsó Mihálylyal megismerkedett.

Tanu az okiratot megtekintette.

En ezen két sort nem látom szorosabban irottának, de ha így volna, annak okát nem tudom.

Véleményem szerint a külömbőség onnan lehet, hogy a külső takaró iv külön van nyomtatva, mint a blanketta és a belső három iv egyforma.

Tanu vallomását felolvasás után helybenhagyólag aláírta és esküvel megerősítette. Az eljárás berekesztetett.

Ebből a jegyzőkönyvből az látszik, hogy dr. Frivaldszky Sándort mégis csak kihallgatták. Sőt az is kiténik ebből a jegyzőkönyvből, hogy az ügyvéd szerint a végrendelet az örökhagyóval két évig tartó megbeszélés alapján készült; mely állítás azért aggasztó némileg, mert egy más oldalon mint bebizonyított tény szerepel, hogy dr. Frivaldszky Sándort sürgönyileg hívták az öreg Wohl Hermann halálos ágyához és az ügyvéd czeruzával és nyitott noteszszel jött ki az öreg szobájából és gratulált dr. Wohl Józsefnének:

— Gratulálok, minden rendben van.

S egész viselkedésével azt kívánta elárulni, hogy az öreg most végrendelezett.

Dr. Frivaldszky Sándort a főkapitányságon

is kihallgatták és az ott fölvetett vallomása a következő:

Jegyzőkönyv.

Dr. Frivaldszky Sándor, 56 éves szolnoki születésű budapesti lakos (Régi posta-utca 2.) nős, családos, róm. kath. ügyvéd.

Az 1892. május 25-én kelt végrendelet másolatban itt előttem felmutattatván, annak létrejöttére a következőket adom elő:

En 1882-től kezdve voltam ügyvédje és egyúttal bizalmasa is Wohl Hermannnak. Már a 80-90. évek között emlegette Wohl Hermann, hogy végrendelezni akar, de évről-évre halogatta. Végre 91-ben felkeresett itt Budapesten és arra kért, hogy csináljak neki egy végrendelet-tervezetet. Ekkor csináltam is egyet, de vagyoni viszonyait még előttem sem tárta teljesen fel úgy, hogy a hagyatéki leltár később sok olyan vagyoni állapotot tüntetett fel, melyeket ő előttem elhallgatott. Mert vagyoni viszonyaira nézve bizalmatlan és zárkózott volt. Ezt a végrendelet tervezetet időközben aztán visszahozta. Közben Jeszenszky Danóval is érintkezett a végrendelezésre nézve és 92-ben hozzám hozott egy Jeszenszky által czeruzával jelzett pontozatokat. És azt mondta, hogy mégis jobban szeretné, ha én foglalnám írásba a végrendeletet. En ezt az ő előadása szerint meg is szerkesztettem. Ez a tervezet nálam ma is megvan. És ez a tervezet foglaltatott közokiratba a közjegyző előtt, úgy, amint ez meg van írva. A tervezet szerkesztésénél Wohl Hermann Wohl Aladárt jelölte ki általános örökösévé a végrendeletben foglalt feltételek szerint. Miután én is tudtam, hogy uagyszámu hasonági rokonsága van, felemlítettem még előtte, hogy gondolkodjék az örökös megnevezésénél, mert hasonló rokonsága is van. Ö erre határozottan kijelentette, hogy vagyonát egy kézben akarja tudni, mint Wohl-vagyont, saját szerzeményét teljes egészében és erre valami büszkeséget helyezett. A hagyományos megnevezésénél ő maga sem tudta pontosan megjelölni az egyéneket, mint a végrendeletből látszik is. Van a hagyományosok közt olyan is, akit csak körülírással tudok megnevezni. *Hogy aztán ezek közt olyan is van megnevezve, aki már nem élt a végrendelet szerkesztésekor bizonyosan a nagyszámu rokonság közül, ő sem tudta, hogy életben van-e vagy nincs. En annál kevésbbé tudhattam. Felvettem úgy, ahogy ő előadta.* Amikor ezzel készen voltunk, és ő a tervezetet egészében jóváhagyta, én azt mondtam neki, hogy ezt közjegyzői okmányba foglalassa. Igy mentem el vele együtt Jeszenszky Danóhoz, ahol én a végrendeletet mint ügyleti tanu aláírtam. Mutsó Mihály ugyanazon házban lakott, ahol Jeszenszky közjegyző, én és Jeszenszky őt jól ismertük. De Wohl is ősmerte már Mutsót előbbiről. T. i. Pécsi Ferencz akkor budapesti lakos ki, két-három év előtt halt meg, ő helytartótanácsi elnök volt, az ő lakásán jöttek több ízben össze. En Mutsó Mihályt csak esetleg hívtam fel ügyleti tanuként, mert éppen hogy közel is volt, de egyúttal mert a végrendelet nem nyilvánosság számára készült, a jellemében biztam. A közokiratot Barcs Béla hitelesítette és Jeszenszkynek egyik írnoka írta. Jelen volt Jeszenszky is, akit akkor betegsége miatti Barcs Béla helyettesített. A végrendelet aztán felolvasatott és Wohl Hermann azt, mint akaratával egyezőt aláírta. Aláírtam én és Mutsó is mint ügyleti tanuk.

Wohl Hermann a végrendeletet maga is titkolta, sőt tagadta, hogy végrendelezett volna és pedig azért, mert kijelentése szerint attól félt, hogy a rokonok alkalmatlankodni fognak neki. A végrendelet titkolására egyik ok az is volt, hogy az irodájában volt alkalmazva Wohl Rumi Adolf, ki ugyanoly fokon volt rokona, mint Wohl Aladár. Az az állítás, hogy Wohl Hermann nekem a halálos ágyán diktált volna írásba végrendeletet: valótlán. Wohl Samu, volt segédem, amennyiben látta a végrendelet fogalmazványát, ugyanazon tervezet volt, mely a közjegyzői okiratba foglaltatott. Hogy Zelenka ügyvéd által készített-e végrendelet, vagy tervezet: nem tudom. Wohl Her-

mann halála nevével, h ma is meg vel együtt dolom, W hogy ma felizgatn szemben, viselte.

Másna

Wohl litették, ho akar nyilván tem be, m neki a rok nem kíván Wohl Her már tett, t mézesesen, tüköt nem

Igy h dr. Frivaldszky jegyzőkönyv, hogy a végrendelet az nem, h óráig a be éppen dr. hogy miér sónczra, a mintha csa ügyvéd tu nélkül küle kor a beteg ról a beteg. Ö elvégezt hogy a sol a budapesti Losonczra csak két n azonban W

Dr. W

elmondja, kénytelen összegeket. aki nem na daczára dr. Adolfnak a tása fejében tett ki.

Ezzel két Iegerős megszerezte egész terje teljes szöve Ügyszám 99

felvételét a királyi közjegyző kilenczvenkötök (14.) nap okirat minő

mely egyrés másrésről Wohl Lajos lyen és nap

I. Jelen Adolf és dr. Wohl Hermann, illetve követelésekét összeg megnevezettek k IX. ponthoz danak.

II. Az e dar kötelezi követelések összegeket f

a) Wohl oszt. ért. f rintot.

b) Dr. oszt. ért. fo rintot; továb Ötvenezer e az együttes Wohl Her meg s átál dr. W aból megad A Wohl iu megállap

mann halálát megelőzőleg sürgőnyt kaptam az ő nevével, hogy Losoncson jelenjek meg. A sürgöny ma is megvan. Éppen találkoztam Környeivel, kivel együtt mentünk. De engem Losoncson, gondolom, Wohl Rumi és Hofbauer Lajos értesített, hogy ma ne menjek el Wohl Hermannhoz, mert felzúgnám. Ez nekem különösnek tűnt fel azzal szemben, hogy a sürgöny Wohl Hermann nevét viselte.

Másnap mentem fel Wohl Hermannhoz.

Wohl Rumi és a rokonság közül többen említették, hogy Wohl Hermann valami végrendeletet akar nyilvánítani. Én Wohl Hermannhoz úgy mentem be, *mintha csak esetleg jönnek*. Megemlítettem neki a rokonok által előadott kívánságot, hogy nem kíván-e még valami végnyilatkozatot tenni? Wohl Hermann kijelentette, hogy végrendeletet már tett, tovább nem kíván végrendekezni. *Természetesen, hogy végrendelete van, én mint ügyvédi tüköt nem említettem.*

Igy hangzanak a soha ki nem hallgatott dr. Frivaldszky Sándor kihallgatásáról fölvetett jegyzőkönyvek. Mind a kettőből az tűnik ki, hogy a végrendelet már régen megvolt, de az nem, hogy mit csinált az ügyvéd teljes egy óráig a beteg szobájában és miért gratulált éppen dr. Wohl Józsefnek. Az sincs kiderítve, hogy miért utazott dr. Frivaldszky Sándor Losoncra, amikor a beteghez úgy állított be, *mintha csak esetleg járna Losoncra*. Hiszen az ügyvéd tudta, hogy a sürgőnyt a beteg tudta nélkül küldték el. Elárulja ezt azzal, hogy amikor a beteg meglátogatása után a pályaúdvárról a beteg nevében visszahívták: *nem ment*. Ő elvégezte a reá bízott dolgot, nem akarta, hogy a sok rokon is ostromolja. Sőt, amikor a budapesti állomásfőnök kézbesített neki egy Losoncra hívó sürgőnyt, akkor sem ment, csak két nap múlva, márczius 16-án, ekkor azonban Wohl Hermann már nem élt.

„Kisebbségek.”

Dr. Wohl Aladáról dr. Vázsonyi Vilmos elmondja, hogy az őt zaklató örökösöknek kénytelen volt odadobni „apróbb-nagyobb” összegeket. Dr. Wohl Aladár zsupori ember, aki nem nagyon dobálózott a pénzzel, ennek dacára dr. Wohl Lajosnak és Wohl Rumi Adolfnak a rájuk eső százezer korona megváltása fejében csaknem négyszázezer koronát fizetett ki.

Ezzel az összeggel Wohl Aladár megvette két legerősebb ellenfelének hozzájárulását és megszerezte a kezükben lévő bizonyítékokat egész terjedelmében. Ez a nagyelkü okirat teljes szövegében így hangzik:
Ügyszám 99.

Hiteles kladvány.

Jegyzőkönyv

felvételét általam, dr. Cottely Géza budapesti királyi közjegyző által Budapesten ezernyolcszázkilencvenkilenc (1899.) évi június hó tizenegyedik (14.) napján, kész magánokiratnak közjegyzői okirat minőségével felruházása tárgyában.

Egyezmény

mely egyrésztől dr. Wohl Aladár budapesti lakos, másrésztől Wohl Rumi Adolf losonci és dr. Wohl Lajos budapesti lakosok között alulírt helyen és napon a következőképp létesült.

I. Jelen egyezmény tárgyát a Wohl Rumi Adolf és dr. Wohl Lajos által néhai Wohl Hermann, illetve dr. Wohl Aladár ellen támasztott követelésekért és igényekért nyújtandó kárpótlási összeg megállapítása képezi, melynek ellenében a nevezettek követeléseikről és igényeikről az alábbi IX. ponthoz képest egyszersmindenkorra lemondanak.

II. Az előző pontból kifolyólag dr. Wohl Aladár kötelezi magát az említett összes igények és követelések teljes kielégítése fejében a következő összegeket fizetni:

a) Wohl Rumi Adolfnak föltétlenül 100,000 oszt. ért. forintot; azaz százezer oszt. ért. forintot.

b) Dr. Wohl Lajosnak föltétlenül 200,000 oszt. ért. forintot, azaz kétszázezer oszt. ért. forintot; továbbá 50,000 oszt. ért. forintot, azaz ötvenezer oszt. ért. forintot pedig az esetre, ha az együttesen megteendő lépések folytán a néhai Wohl Hermannnak adományozott magyar nemesség mártól számított öt év alatt királyi kegyelem által dr. Wohl Aladár kiterjesztetik, illetve neki újból megadatnak.

A Wohl Rumi Adolf és dr. Wohl Lajos javára itt megállapított összegek a nevezettek külön-külön egyenkint illetik, minélfogva azokra nézve a rendelkezési jogot egymástól függetlenül és teljesen önállóan gyakorolják.

III. Dr. Wohl Aladár kötelezi magát Wohl Rumi Adolfnak az utóbbinak járó 100,000, azaz Százezer o. é. forintból 50,000, azaz Ötvenezer o. é. forintot a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől számított 60, azaz hatvan nap alatt készpénzben megfizetni.

Azon feltétel alatt, hogy ezen összeg kifizetése az itt kitélt határidőben pontosan megtörténik, Wohl Rumi Adolf a további 50,000 azaz Ötvenezer o. é. forintot dr. Wohl Aladárnál kölcsön gyanánt meghagyja olyképp, hogy az az alábbi VII. pontban foglalt megszorítással, csak Wohl Rumi Adolf vagy dr. Wohl Aladár elhalálkozásának bekövetkeztével válik esedékessé és lesz alább megállapított részletekben lefizetendő; addig pedig köteles dr. Wohl Aladár ezen kölcsöntőke után Wohl Rumi Adolfnak a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedése napjától kezdve 4 százalékkal, azaz négy százalékkal számítandó kamatokat félévenként előlegesen pontosan lefizetni.

Ha tehát Wohl Rumi Adolf előbb halna meg, mint dr. Wohl Aladár, akkor az utóbbi köteles lesz Wohl Rumi Adolf örökösének az 50,000 f. azaz Ötvenezer f. o. é. kölcsöntőkéket öt év alatt 10,000 forintos azaz Tízezer f. o. é. évi részletekben megfizetni olyképp, hogy az első Tízezer f. o. é. elhalálkozás napjától számított egy év lejártával, a további négy, egyenkint 10,000 azaz Tízezer o. é. f. o. részlet pedig minden következő év ugyanazon napján, amelyen az első részlet lefizetendő volt, lesz esedékes. Ha azonban dr. Wohl Aladár halála következik be előbb, akkor Wohl Rumi Adolf jogosítva lesz az 50,000 f. azaz Ötvenezer kölcsöntőkének megfizetését dr. Wohl Aladár hagyatékából, illetve annak örökösétől a fent megállapított módon és részletekben dr. Wohl Aladár elhalálkozása napjától számított öt év alatt követelni.

IV. Dr. Wohl Aladár kötelezi magát dr. Wohl Lajosnak az utóbbi megillető 250,000 f. o. é. azaz Kétszázötvenezer forintot a következőképp megfizetni, u. m.

a) 150,000 o. é., azaz százötvenezer forintot a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől számított 60, azaz hatvan nap alatt készpénzben.

b) Azon feltétel alatt, hogy az a) alatti összeg kifizetése az erre megszabott határidőben pontosan megtörténik, dr. Wohl Lajos a 200,000 forintos fennmaradó 50,000 forintot, azaz ötvenezer forintot o. é. dr. Wohl Aladárnál kölcsön gyanánt meghagyja, olyképp, hogy az az alábbi VII. pontban foglalt megszorítással, — csak dr. Wohl Lajos vagy dr. Wohl Aladár elhalálkozásának bekövetkeztével válik esedékessé és lesz alább megállapított részletekben fizetendő; addig pedig köteles dr. Wohl Aladár ezen kölcsöntőke után dr. Wohl Lajosnak a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedése napjától kezdve 4%, azaz négy százalékkal számítandó kamatokat félévenként előlegesen pontosan megfizetni. Ha dr. Wohl Lajos előbb halna meg, mint dr. Wohl Aladár, akkor az utóbbi köteles lesz dr. Wohl Lajos örökösének az 50,000 forint, azaz ötvenezer o. é. forint kölcsöntőkéket öt év alatt 10,000 forintos azaz tízezer forintos részletekben megfizetni, olyképp, hogy az első tízezer forint az elhalálkozás napjától számított egy év lejártával a többi négy egyenkint 10,000 azaz tízezer o. é. forintos részlet pedig minden következő év ugyanazon napján, amelyen az első részlet lefizetendő volt, lesz esedékes.

Ha azonban dr. Wohl Aladár halála következnék be előbb, akkor dr. Wohl Lajos jogosítva lesz az 50,000 f. azaz ötvenezer forint kölcsöntőkének megfizetését dr. Wohl Aladár hagyatékából, illetve Wohl Aladár elhalálkozása napjától számított öt év alatt követelni.

c) A nemesség kiterjesztésétől, illetve elnyerésétől függővé tett 50,000 f. azaz ötvenezer o. é. forint azon naptól kezdve, midőn a vonatkozó királyi leirat a hivatalos lapba közzétételük, az itt b) alatti szabályozott 50,000 forint módjára ugyan-csak kölcsön természetűt ilti fel és dr. Wohl Aladár köteles ezen kölcsöntőke után az említett közzétételől kezdve félévenként előleges 4%-től, azaz négy százalékkal kamatokat fizetni; a tőkét pedig ugyanakkor és oly módon lefizetni, mint az a fenti b) pontban körülírt ötvenezer forintra nézve szabályozva van.

V. Azon esetre, ha dr. Wohl Aladár a hagyatékot az átadó végzés meghozatala előtt veszi birtokába, illetve a hagyatékra nézve jelenleg fennálló vagyonkezelőség megszűnik, köteles lesz Wohl Rumi Adolfnak 100,000 f. o. é. azaz százezer forint o. é. tőke után (II. pont a) dr. Wohl Lajosnak pedig kétszázezer o. é. tőke után (IV. pont a. és b) a birtokbavételnek, illetve a hagyatékai vagyonkezelőség megszűnésének napjától kezdődőleg 4%-ival, azaz négy százalékkal járó kamatokat havonként előlegesen mindaddig fizetni, míg a hagyatékban birtokában megmarad, illetve arra nézve a zárlat el nem rendeltetik.

VI. Dr. Wohl Aladár fenntartja magának azt a jogot, hogy azon tőkeösszegeket, melyek ezen egyezmény értelmében részletekben törlesztendő, a kikötött esedékesség beállta előtt Wohl Rumi Adolfnak és dr. Wohl Lajosnak bármikor megfizethesse.

VII. Azon esetre, ha dr. Wohl Aladár a jelen egyezményben bármilyen czimen elvállalt fizetési kötelezettségeit a kikötött határidőben pontosan nem teljesítendő és az e részben ajánlott levélben hozzá intézendő felhívásnak, annak kézhezvételétől számított 30 (azaz harmincz) nap alatt sem felel meg: Wohl Rumi Adolf és dr. Wohl Lajos jogosítva lesznek mindenkor követeléseiket lejáratnak tekinteni és annak azonnal és egyszerre való lefizetését követelni.

VIII. Amennyiben jelen egyezmény alapján keletkezendő kölcsönök után tőkekamat irának elő, azt összes járulékaival együtt dr. Wohl Aladár sajátjáról tartozik viselni.

IX. Wohl Rumi Adolf és dr. Wohl Lajos a II—V. és VIII. pontban kötelezett fizetések ellenében dr. Wohl Aladár néhai Wohl Hermann általános örökösének föltétlenül elismerik és lemondanak minden további bármilyen néven nevezendő és bármilyen jogalapon érvényesíthető követelésről és igényről, dr. Wohl Aladárval és illetve néhai Wohl Hermann hagyatékával szemben, kivéve mindazonáltal azon hagyományokat, melyek javukra néhai Wohl Hermannnak Budapesten 1892 május hó 25-én kelt végrendelete IX. 6: b) és c) pontjaiban foglaltatnak s melyekhez való jogukat kifejezetten fenntartják.

Lemondanak különösen azon igényekről, melyeket a közöttük és dr. Wohl Aladár között történt szóbeli kijelentések alapján néhai Wohl Hermann hagyatékának egy részére érvényesíteni szándékoztak, valamint arról, hogy néhai Wohl Hermannnak ezen általuk föltétlenül és visszavonhatatlanul érvényesnek elismert végrendeletét bármikor és bármilyen alapon megtámadhassák.

Wohl Rumi Adolf lemond továbbá azon igényéről, mely őt néhai Wohl Hermann közt és közte létrejött megállapodás értelmében a hagyatékhoz leltározott szesz-, bor-, élesztő- és ecetüzlet átadása tránt megillette.

Vége Wohl Rumi Adolfra nézve különösen kikötöttük, hogy nincs jogosítva Nógrád vármegye területén s főképp Losoncson szesz-, bor-, ecet-, élesztő- és sör gyártását és eladását folytatni, vagy ilyen üzletben közvetlenül vagy közvetve részt venni.

Amennyiben Wohl Rumi Adolf jelen egyezmény ezen rendelkezését megszegné, közt eles lesz dr. Wohl Aladárnak esetről-esetre 50,000 f. o. é. azaz ötvenezer o. é. bíróság sem mérsékelhető bírságot fizetni.

X. Wohl Rumi Adolf és dr. Wohl Lajos kijelentik, hogy a közöttük és dr. Wohl Aladár között fennforgott kérdések jelen egyezmény által teljesen s végleg kiegyenlített nyertek. *Ennélfogva Wohl Rumi Adolf és dr. Wohl Lajos nem ellenzik, hogy néhai Wohl Hermann hagyatékára Wohl Aladárnak, mint általuk elismert általános örökösnek a többször említett végrendelet alapján átadassék.* Amennyiben pedig ezen és az előző IX. pontban foglalt kijelentésük ellenére egyikük vagy másikuk dr. Wohl Aladár ellen néhai Wohl Hermann hagyatékát tekintetében bármikor és bármilyen czimen követeléseket vagy igényeket támaszlana, a jelen egyezményen alapuló jogait mind a ketten elvesztik és kötelesek lesznek az esetleg már felvett összegeket dr. Wohl Aladárnak visszafizetni.

XI. Wohl Rumi Adolf kötelezőleg kijelenti, hogy néhai Wohl Hermann hagyatékai ügyében jelenleg elfoglalt vagyonkezelő gondnoki tisztéről dr. Wohl Aladárnak irásban kifejezett kívánságára három nap alatt kérvényileg le fog mondani és újabban sem ezen, sem más hasontermészetű megbízást dr. Wohl Aladár irásban nyilvánítandó beleegyezése nélkül nem fog elvállalni, eken eseten az ezen okmányban nem csupán Wohl Rumi Adolf, hanem dr. Wohl Lajosra nézve biztosított jogok is elenyésznek.

Magától értetődik, hogy ezen rendelkezés Wohl Rumi Adolfnak eddig kiérdemelt és bíróság megállapítandó gondnoki díjait nem érinti és nem állapít meg kötelezettséget arra nézve, hogy Wohl Rumi Adolf újabb gondnoki tisztet elvállaljon.

XII. Ezen egyezmény és abban Wohl Rumi Adolf és Wohl Lajos javára megállapított összes jogok elvesztik joghatályukat azon eseten, ha néhai Wohl Hermann által Budapesten 1892. május hó 25-én alkotott végrendelet jogerőjű itélettel bíróság érvénytelennek nyilvánítatuk. Ez esetben Wohl Rumi Adolf és dr. Wohl Lajos kötelesek lesznek dr. Wohl Aladárnak mindazon összegeket megtéríteni, melyeket az utóbb nevezett nekik a jelen egyezmény alapján már tényleg kifizetett. *Kivételnek azonban az V. pont alapján előlegesen felvett kamatok, melyek visszafizetését dr. Wohl Aladár semmi körülmények között nem követelheti.*

XIII. Azon eshetőségre, hogy néhai Wohl Hr-c

mann itt szóban levő végrendelete az előző pont-hoz képest érvénytelennek mondatnék ki és Wohl Rumi Adolf, valamint dr. Wohl Lajos a nekik dr. Wohl Aladár által esetleg már kifizetett összegeket készpénzben vissza nem térítendő, kötelezik magukat arra, hogy azoknak biztosítása céljából mindazon jogokat és igényeket, melyek őket néh. Wohl Hermann hagyatékában törvényes örökösödés czimen néh. Wohl Aladár hitelesített engedmény-nyel reá át fogják ruházni.

Hasonlóképp kötelezi magát Wohl Rumi Adolf, hogy a fenti esetben az igényeket, melyek őt a IX. pont értelmében a néh. Wohl Hermann hagyatékához leltározotti szesz-, bor-, élesztő-, sör- és ecet üzletre nézve megilletik, ugyancsak a fenti célból dr. Wohl Aladár ruházzák. Ezen engedményezési kötelezettség Wohl Rumi Adolfot és dr. Wohl Lajost egyetemlegesen terheli, olyképp, hogy az engedményezendő igények mindkettőjük fenti tartozásának biztosítására szolgáljanak. Ezen engedményokmányok dr. Wohl Aladár írásbeli felszólítására a végrendelet érvénytelenségét ki-mondó ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 azaz tizenöt nap alatt állítandók ki és azok kiállításainak díjai és illetékei dr. Wohl Aladár terhelik.

XIV. Az egyezkedő felek között jogérvényesen kikötetik, hogy dr. Wohl Aladár a jelen egyezményben vállalt fizetési kötelezettségeket azon ingatlan vagyónal, melyet néhai édesatyjától örökölt, illetve, mely jelenleg nevére van te-lekknöveve, nem szavatol.

XV. Jelen közjegyzői okirat erejére emelendő szerkesztésének és kiállításának díjait, valamint a bélyegilletéket a felek egyenlő arányban viselik, azonban olyképp, hogy a kiszabandó illetékek czimén dr. Wohl Aladár több mint 800 forint, azaz nyolcz-száz forint o. é. nem terheli.

XVI. Peres esetekben a felek alávetik magukat a sommás eljárásnak és a felperesként fellépő fél által szabadon választandó bármely kir. járás-bíróság illetékességének.

Aláírás előtt a IV. a. pont kiegészítéséről meg-jegyeztetik, hogy azon esetre, ha dr. Wohl Aladár a nemességét a hagyatékátadó végzés meghozatala előtt nyert el, az említett pontban kötelezett kamat a vonatkozó legfelső elhatározásnak a hivatalos lapban való megjelenése napjától kezdve szakadatlanul folyik ugyan, de annak tényleges kifizetése dr. Wohl Aladár csak úgy és addig terheli, ha ameddig a hagyaték birtokában van. Ellenben a birtoklás szünetelése a kamatfizetés felfüggesz-tését is maga után vonja.

Mely egyezmény felek előtt felolvastatván, ál-taluk akarattal megegyezőnek nyilvánított és sajátkezűleg aláíratott.

Kelt Budapesten, 1899. június 14. Wohl Rumi Adolf s. k., dr. Wohl Lajos s. k., dr. Wohl Aladár s. k. Előttünk: Dr. Kármán Bertalan s. k. m. tanu, dr. Kármán Zoltán s. k. m. tanu.

Hogy ezen másolat az őrizetem alatt levő öt-ven krajczáros bélyeggel ellátott 566 1899. ügy-szám eredeti jegyzőkönyvvel s ahhoz fűzött iven-kint ötven krajczáros bélyeggel ellátott eredeti egyezmény-nyel mindenben megegyező, illetékügyben leendő használatra ezennel bélyegmentesen tanusítom. Kelt Budapesten, ezernyolczszázkilencz-venkilencz (1899) év június hó tizenhetedik (17) napján. Dr. Cottely kir. közjegyző.

Ebből a körmönfont egyezségből, amely-nek minden tizedik sorában benne van, „ha a végrendeletet nem támadják meg“, „ha Wohl Aladár általános örökösnek elismerik“, „ha a szerződők lemondanak azokról az igényekről, amelyeket a hagyaték ellen érvényesíteni szán-dékoznak“, ebből a körmönfont írásból kitün-nik, hogy nem „valaminek“, nem „aprópénz-nek“ az ajándékozásáról van szó, hanem óriási vagyonnak szigorú formák és fogcsikorgatás közt való átengedéséről. Hogy ezilyen zsugori ember, mint dr. Wohl Aladár, aki a borbé yá-VAL alkudozott, nem adta jószántából, azt min-den józan ember tudja.

A mai fejlemények.

Lengyel Zoltán ma délelőtt megjelent Wim-mer Jenő bírósági végrehajtóval Szlavec vizsgá-lóbíró előtt. Elmondotta, hogy a zárlat fo-ganatosításakor milliókra rugó takarékpénztári könyveket és részvényeket foglaltak le. Kérte, hogy a vizsgálóbíró utasítsa a Pesti Hazai Takarékpénztárt, hogy az ott betétképp elhelye-zett ötszáznyolcvanhatezer, az Osztrák Magyar Bankot pedig az ott elhelyezett harminczhárom-ezer koronát adja ki, hogy a pénzt bírói le-tébe helyezhessék. A bíró a kérelem teljesíté-sét elutasította azzal, hogy elegendő, ha a betétkönyvekre a zár elrendeléseit.

A szenzációs hamisítási ügygel kapcsola-tosan ma Jeszenszky Sándor közigazgatási bíró Stubnyafürdőről a következő nyilatkozat-ot küldi:

Amennyiben egy budapesti napilap vasár-napi számában a Wohl-ügyre vonatkozó cikk a Jeszenszky közjegyzői iroda ténykedése és az ügyben szerepelt még élő személyek ellen gya-nusításokat tartalmaz, azok megczáfolása és megtorlása a nevezettekre tartozik. Én azonban mint b. e. Jeszenszky Dano kir. közjegyző fia már most is kijelentem, hogy a cikkben atyám ellen foglalt gyanusítás rágalom, melyért a meg-torló lépéseket megleszem. Jeszenszky Sándor közigazgatási bíró.

Egy másik nyomtatás annak a közlésére kér bennünket, Jeszenszky István tengeri uton van, ezért nem nyilatkozhatott eddig.

A nagy hamisítási pörben dr. Vázsonyi Vilmos holnap adja be az újrafelvételt elren-delő végzés ellen való felfolyamodását a táblához, amelyben kérelmezi, hogy a zárlatot oldják fel és az újrafelvételi határozatot helyezzék hatályon kívül. A tábla a f. folyamo-dás fölött azonnal dönt.

EGYHÁZAK.

— (A szerb püspöki zsinat.) Bogdanovics Lu-czián patriárka tegnap délben nyitotta meg a szerb püspöki zsinatot. Az üléseken résztvesznek Zmejanovics Gábor verseczi püspök kivételével az összes megyéspüspökök. Az ülést megelőzőleg 11 óraker mise volt a patriarkai udvari kápolná-ban, melyet Sevcics Mitrofan pécsi püspök celeb-rált fényes pápi segédlettel. Mise után a szinódus tagjai, élükön a patriarkával, átvonultak a trón-terembe, ahol a patriárka rövid megnyitó be-szédet mondott. Jelentette, hogy a király meg-engedte, hogy a szerb püspöki zsinat még ez év folyamán egy, a patriárka által közle-lebből meghatározandó napon rendes ülés-szakra egybegyűlhessen. Ezután a patriárka felszólította dr. Szekulics Lázár szerb nemzeti egyházi titkár először magyar eredetiben, azután szerb fordításban olvasta fel a miniszterelnök át-íratát, amelyben a miniszterelnök kijelenti, hogy ő felsége kir. biztos kiküldésétől ez alkalommal eltekint. Majd a patriárka a megjelent püspököket szívélyesen üdvözölte s az ülést megnyitónak jelentette ki. A szerb szinódus összeülése alká-lmából felirafilag fejezte ki a királynak hódolatát és a miniszterelnöknek üdvözlését. Ezzel az ülést berekesztették. A zsinati ülések több napot vesz-nek igénybe. A megállapított tárgysorozatban ugyanis igen sok ügydarab van felvéve, melyek-nek nagyrésze a magyarországi görög-keleti szerb egyház belügyeire vonatkozik.

— (A dohány-utcai zsinagóga jubileuma.) Az idén szeptember hatodikán lesz ötven esztendeje annak, hogy a pesti izraelita hitközség dohány-utcai templomát fölavatták. A zsidó naptár szerint ez az évforduló augusztus huszonegyedikére esik, még pedig keddre, ugyanarra a napra, amelyen a föl-avatás történt. Elsőrangúan nevezetes ünnepet jelent a pesti zsidó templom évfordulója.

— (Protestáns egyházközségi gyűlések.) A du-náninneni ev. egyházkerület augusztus 26-án és 27-én tartja az évi rendes közgyűlést Pozsony-ban. Június 24-én és 25-én bizottsági ülések és előkészítő tanácskozások lesznek. — A dunántúli ev. egyházkerület rendes közgyűlése augusztus 18-án és a következő napokon lesz Sopronban. A kerületi gyűlés alkalmával iktatják ünnepélyesen hivatalába a kerület új felügyelőjét, vései Véssey Sándort.

— (Magyarok a genai Kálvin ünnepen.) Június 29-én reggel indul Budapestről egy száz tagból álló társaság, hogy részt vegyen a nagy reformá-tor: Kálvin János születésének 400 éves évfor-dulója alkalmából rendezendő ünnepségeken. Az utazás vezetésével és rendezésével a „Kálvin Szö-vevség“ B. Pap István református teológiai aka-démiai igazgatót és dr. Kovács J. István hitoktatót bízta meg.

Az EGYETERTÉS

Szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatti van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A szegényekért.

— Az Országos Szegényügyi Egyesület. —

Budapest, június 28.

Nem régen alakult meg Budapesten az Or-szágos Szegényügyi Egyesület. Most tartotta má-sodik rendkívüli közgyűlését. Valóban fontos, a nemzet életébe vágó kérdés, mely megoldáshoz fog jutni azok szerint az elvek szerint, amelyeket az egyesület legutóbbi gyűlésében is egyforma lelkesedéssel, hozzáértéssel és czélludatossággal vállalt és melyek visszhangot vernek Návay Lajos egyesületi elnök nagystíli beszédében.

Az Országos Szegényügyi Egyesület vá-lasztmánya tegnap délelőtt tíz óraker tartotta első ülését a központi városháza tanácstermében, Návay Lajos v. b. t. t., képviselőházi alelnök el-nöklele alatt.

Az ülésen jelen voltak: dr. Bárczy István pol-gármester, dr. Bokay Árpád udvari tanácsos, egye-temi tanár, Cicatucis Lajos csongrádi alispán, Márkus Miksa udvari tanácsos, Karsay Sándor, dr. Forbáth Tivadar titkár, dr. Czizler Armin, Zoltán Béla, Dénes Tibor, Magyar Elek, Su-gár Ignác. Az ülés mindenekelőtt beválasztotta az igazgatóságba, az elnökség mellé gróf Ester-házy Móricz és dr. Bokay Árpád vál. tagokat. Majd az egyesület működési programját állapította meg főbb vonásokban. Návay Lajos elnök nagyszabású beszédében ismertette az ügy állását s javasolla, hogy a vármegyéket, városokat, községeket és egyéb kerületeket nyerve meg az akció támoga-tására. A vármegyék és városok közül különben már többen bejelentették csatlakozásukat. A szép beszédből közöljük a következőket:

Bár a politikai vonatkozástól természetesen tartózkodom is, de ha látjuk, hogy mennyi a hiány és mennyi ehhez képest a teljesítendő nemzeti aspiráció, akkor úgy vélem, hogy nagyon helyes és üdvös volna, ha néhanapján kiszakítva magunkat azokból a — megengedem — nem-es küzdelmekből, amelyek közjogi vívmányokért, köz-jogi formákért folynak, a nemzetet legszegényebb részében is felkeresnők, hogy azt a társadalom-hoz, az állam intézményeihez kapcsoljuk jótékony szervezetünkkel, mert engem az a tudat vezeti, hogy mi, felsőbbek, hiába küzdünk közjogi sike-rekért, ha a nép legalsó rétege nincsen áthatva az állami lét szükségének, védelmének tudatától. (He-lyeslés.) Magas, nemzeti szempontok által vezé-relve, sokkal jelentősebb ennek az egyesü-letnek megalakulása és működése, mint ez talán e szűkebb körben kifejezésre juthat; de re-mélem, hogy komoly lesz a munkásságunk, mert mi nem törekszünk külső fényre, sem hírnévre, sem hivalkodásra, hanem becsületes eredményeket akarunk elérni, mint polgárok és mint emberek. Egész munkába szívunkat viszük bele, mert szív-nélkül az emberi társadalomra hasznos munkát végezni lehetetlen. (Éljenzés.) Végeztél Eötvös azon mondatát idézem, hogy „ne higgyünk oly gondo-latnak, amelynek szívünk ellene mond.“ Ellene mond pedig szívünk annak, hogy istápolás nélkül hagyjuk a szegényeket és a szegényügyet ne rendezzük. A szegényügynek mikénti rende-zése utmutatóként jelzi nagy nemzeteknek, országoknak erejét: itt van Angliának hűsike önkormányzata, amelyben szerepe volt a sze-gényügy rendezésének, a szegényügy inten-zív felkarolása képezi a hatalmas német birodalom legbiztosabb alapját és a nagy példákat köveve, sokkal többet teszünk az országnak, ha ezeken a nyomokon haladunk, mintha mindenkor saját dicső multunkra hivatkozva, elfeledjük, hogy inkább a dicső jövőt kell előkészíteni a jelen meg-alapozása által! E súlyos tartalmasságú beszéd után nem igen kell már az egyesület rendeltetését körvonaloznunk. Az egyesület, mint e beszédből is következik, feladatául tekinti az ország állapo-tát és az e czélban már meglevő intézményeket a szegényügy rendezése szempontjából vizsgálat tárgyává tenni, a szerzendő tapasztalatokat a közjó érdekében hasznosítani és ez által a magyar társadalom kiépítésének számottevő sze-rvévé kialakulni. El akarja érni az egyesület, hogy első sorban az állam tekintse kötelességének a betegség, szerencsétlenség, vagy akár könnyel-műség, eladósodottság által nyomorba sodort egyén megmentését. A társadalom a köznek ebben a munkájában résztvesz, de úgy, hogy senki em-bertársának száraz kenyérért lekötöztetnie ne le-gyen. A szegényügy becsületes rendezése csak a köz által képezhető. Ehez természetesen szüksé-ges, nélkülözhetetlen a vidéki centrumok alapo-san résztvevő munkája. Országosan, tehát ered-ményesen az ügy rendezése másképp nem lehet. A vidéki sajtóhoz, mint a fölveleit jó eszméknek hathatós terjesztőjéhez fordulunk tehát, hogy ezt az ügyet behatóan ismerelve és állandóan felszi-nen tartva, segítő munkájával tegye lehetővé az egyesület által elvállalt társadalmi és nemzeti fel-adat mielőbb való megoldását.

Beszéde végén javasolja, hogy a statisztikai adatok beszerzése céljából az egész országba kérdő pontokat küldjenek szét. Indítványát egyhangulag elfogadták, Bókay Árpádnak azzal a pólásával, hogy az adatok beszerzésére az országos statisztikai hivatalt kéri fel. Támogatásra és tájékoztatásra kéri fel a belügyminiszterium szegényügyi osztályát is. A vidéki agitáció és esetleges vándorgyűlések megtartása felett későbbi időkben fognak határozni.

Végül még azt határozta az ülés, hogy a sajtó pártolását is igyekeznek megnyerni a propaganda érdekében.

Előfizetési felhívás.

Az Egyetértés negyvennegyedik évfolyamát futja most meg, negyvennégy esztendő óta szolgálja ez az újság a magyar kultúra ügyét. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és negyvennyolcas eszmék törhetetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, amelyek elérést, igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcznak leg-erősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyúttal a jelen programja és a jövő mértéke. S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolcas eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hírszolgálatát elsősorban, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetése révén a leg-bővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Czikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bőveket és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos szép és érdekes reprodukcióval tarkított gazdag mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a külföldi és belföldi nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket és háztartási tanácsokat.

Az „Egyetértés” előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 » — »
Félévre	14 » — »
Egész évre	28 » — »

TÁVIRATOK.

A belgrádi török követ.

Belgrad, június 28. Ali Fuad bég, az új török követ ma délelőtt adta át ünnepies audiencián megbízólevelét.

Közgazdasági táviratok.

A keleti vasúttársaság közgyűlése.

Bécs, június 28. A keleti vasúttársaság mai közgyűlésén az igazgatótanács indítványának megfelelőleg elhatározta, hogy a múlt évi 3.382.467 frankot kitevő tiszta nyereségből a tartalékalapot 169.123, a megújítási alapot 300.000 frankkal dotálják, részvényenként 25 frank osztalékot fizetnek, új vonalakat tanulmányozására és előmunkálataira 400.000 frankot szánnak és az alapszabályszerű juttatások levonása után fennmaradó 5.201.441 frankot új számlára írják elő.

Karlsbad kölcsöne.

Berlin, jun. 28. (Saját tud. távirata.) A Dresdner Banknál, továbbá Prágában, Bécsben, Lipszében és Hamburgban holnap kerül aláírás alá Karlsbad

város 15 millió márkányi 4%-os kölcsöne, a mely 1914-ig felmondhatatlan 96 $\frac{1}{4}$ árfolyamon.

Az orosz czukorkontingens.

Berlin, június 28. (Saját tudósítónk távirata.) Az orosz pénzügyminiszter a czukorkontingens két millióval 33 millió pudra emelte föl, miután már június közepén három millió puddal növelte a czukorkontingens.

UJDONSÁGOK.

Harcz a milliókért.

* * *

Soha életemben nem próbáltam meg kigondolni magamnak, hogy mennyi lehet az: egy millió; csak irtam-irtam a végnélküli való történetet, amelynek czime ott forog a ponyván, pedig az maga az igazi élet.

„... Harcz a milliókért...!”

Nem furcsa? Irni minden nap egy-egy új véres, vagy könnyes fejezetét annak a harcznak, amely a lomha, nagy milliókért folyik s magát azt az irdatlan pénz-állatot, azt az újkori behemót-barmot soha egy pillanatra el se képzelni. Most... Most gondolok rá legelőször, és amit gondolok, amit képelek róla, az fantasztikum. Éppen olyan, mintha született vak képzelné el a színeket, a napsugarat, amit sose látott.

Nem tehetek róla, a vakságom az oka, de én a milliót nem tudom egy sárga aranyhalomnak, nem tudom zizegő bankó kalangyának elképzelni. A millió nekem egy rettenetes lomha nagy állat. Aranyval metszett mahagóni emelvényen fekszik, ami olyan, mint egy gazdag dohányzó szoba drága játék asztala. Feje fölött nehéz selyem és csipke mennyezet függ, mint egy buja szép asszony ágyasházának titok fogó drapériája. A feje puha párnákon nyugszik; de rettentő szája a magasba tátong s belőle káprázatos fénycsóva árad, mint farsangi éjszakákon, ha ragyogó báltermek tükörelakán csillárok fénye kiverődik.

És ez a fény csábit, vonz, mint a mélység — mert mélység van alatta... a rém tátongó véres torka. És ebben a fényben, benne és körülte kerengenek a pénz musliczái. Azok a megbódult kicsi bogarak amik beléje hullnak a rém torkába...

Aztán a véletlentől függ, hogy mi történik... Ha akkor csattog össze a rém tátongó roppant szája, amikor a bogár bódultan lehull, akkor a szörnyű aggarak elmorzsolják. Ha becsuszik a torkán sértetlenül... akkor a féreg élni kezdi, — intra dominium — a a martalékaul jutott lomha állatot.

Elnézem, hogy a bódult férgek hogyan dobálják magukat egyre-másra a rém torkába... Százat... tizezret összemorzsol minden tátozása és látogatására újabb száz-ezer jut. Vonz-vonz a halálos fény... és kerengenek-kerengenek benne a bódult muslica gomolyok egymást verdesve, egymást őrjítve.

Hamis végrendeletek, kiderült gyilkosságok, fertőzött szerelmek muslinczái, kerengjetelek... kerengjetelek...!

NAPIREND. Naplár. Kedd, jun. 29. — Róm. kath. Péter és Pál — Prot. Péter és t. — Görög-orosz. jén. 16. Tikon p. k. — Zsidó: Tham. 10. — A nap reggel 4 óra 6 perczon' nyugszik este 8 órakor. — A hold délután 3 óra 57 perczkor, nyugszik éjjel 1 óra 17 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
A Budapesti Polgári Löveggyalot királylövészete.
Atlétikai verseny Kőbányán az Indóház-utcai sporttelepen.

Turista-kirándulás a Börzsönyi hegységbe.
Bucsu O-Budán, délelőtt 9 órakor ünnepi zenésmise.

A „Magyarok bejövetele”. Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 60 fillér.

Tavaszi kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9-1-ig. Belépődíj 1 korona.
Allandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régi-ségtára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum 3-6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-6-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10 és fél-2-ig. — A Szechenyi Múzeum 10-12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Ráth György Múzeum 10-1-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től 1-ig és 3-4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 4-4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 8-12-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig nyitva.

Kérjük azokat a t. ez. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése június hó végével lejár, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új czimüket idejekorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak, egyúttal arra a czimszalagra is, amelylyel az előfizetett példány a legutolsó tartózkodás helyére ment. Külföldre való költözködés esetén kérjük a portókülönbözet megtérítését is.

Nyáron az egész furdó-évad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodásuk helyét.

A főváros környékén levő nyaralókba idején, pontosan vitetjük a lapot.

— Személyi hírek. Lipót Szalvator főherceg boszniai szemleutja folyamán szombaton teljes inognitóban Zágrábba érkezett és látogatást tett Posilovics érseknél. A főherceg délelőtt folytatta útját. — Erzsébet bajor hercegnő, férjezett Seefried grófnő, aki hat napon át volt hugánál, Augusztia főherceggasszonynál látogatóban, tegnap elutazott Budapestre. — Zsilinszky Mihály v. b. t. t. a bányai ev. egyházkerület felügyelője ma Genfben utazott, hogy a Kálvin születésének negy-századik évfordulója alkalmából rendezett ünnepélyeken a magyar honi ev. egyházat képviselje.

— Az angol király nyaralása. Madridból érkezett hivatalos értesítés szerint Edvárd angol király az idén is el fog látogatni Marienbadba. A király körülbelül három héttig marad Marienbadban, ahol kurát használt.

— Új téparancsnokság Bilekben. A hercegovinai Bilekben új katonai téparancsnokságot állítottak fel. Ennek a föllállításnak indító oka az, hogy az elmúlt válságos időben ennek az erődített helynek helyőrségét megerősítették s Bilekben most négy gyalogzászlóalj (a 6., 38., 44. és 69. számú), egy vartüzérszázad és egy helyi tüzerítégg állomásozik. Az ottani várparancsnokság teendőit, amelyeket eddig a 6. hegyi dandár parancsnoka látott el, már hónapokkal ezelőtt külön parancsnokra ruházták.

— Fejérvári ünnep. A főváros helyőrségének tisztikara, ma este ünnepélyt rendezett Fejérvári Géza báró tábornagy tiszteletére a lisztikaszi-nóban. Az ünnepet Ziegler altábornagy köszöntötte föl, ünnepelve benne a legmagyarabb katonai erényeket. Fejérvári meghatóttan köszönte meg az ünnepelt és éltette a helyőrség tisztikarát, amelyet minden katonai erényben deréknek ismer. Német nyelven tartott beszéde végén a honvéd tisztikar felé fordult és magyarul folytatva külön köszönte meg a honvédeknek, hogy ünnepésében részt vettek. A tisztiek meleg ovációkban részesítették beszéde után Fejérvárt.

— Wellmann már baleset érte. Wellmann terve, hogy léghajón jusson el az északi sarkra, rossz jellel kezdődik. Tromsöböl ugyanis azt jelentik, hogy Wellmann „Arctric” nevű expedíciós gőzöse visszatért Dansköböl. Az attelelési expedíció egyik tagja, akinek feladata volt a balloncarnokra felügyelni, szerencsétlenül járt Wellman ballonházát teljesen elvitte a szél, épp akkor, amidőn Wellmann arra készült, hogy Tromsöböl a „Fram” nevű norvég Spitzberga expedíciós gőzössel elutazzék. Wellmann nagyon levert volt és dolgait partra szállította. Az a szándéka, hogy új ballonház építéséhez anyagot vásárol. Miután ez hosszabb időt vesz igénybe, ebben az évben aligha indulhat már el.

— A portugáliai királygyilkosság. Lisszabonból jelentik, hogy a vizsgálóbíró újabbán behatóan foglalkozik a királygyilkosság ügyével, mert, amint állítják, nemrég egészen új nyomot fedeztek fel.

— Marconi táviró Budapest. Mint értesültünk, a trienti várparancsnokság új radiotelegrafikus állomást készül berendezni, amely a Budapestben, Bécsben, Nagyszebenben, Szebenikóban, Kattaróban és Szarajevóban tervbevelt állomásokkal összeköttetésben fog állni.

— **A Koháry-kastély tüzeveszélyben.** A Selmeczbányától alig egy félórnyira fekvő ősrégi Koháry-várkastély, mely most Coburg Fülöp herceg tulajdona, szombaton délután nagy veszedelemben forgott. A hatalmas kiterjedésű, száz szobás, faszindejes tetejű kastély a falu közepén fekszik egy magas dombon, hol ez idő szerint Ferdinánd bolgár király és felesége, Eleonora királyné nyaral. A királyi pár a 17 éves Boris Sirovno herceg trónörökösével, Cirill Preslav herceggel, Eudosua és Nadejka királykisasszonnyal tegnap érkezett Szentantatra nagyobb kísérettel. A faluban szombaton tűz ütött ki, mely a nagy szélben csakhamar elharapódzott. Pár pillanat alatt tizenhárom ház állott lángban a hozzájuk tartozó gazdasági épületekkel. Szerencsére a kastélyt évszázados hársűvezik és így a műkincsekben gazdag várkastély és annak temploma sértetlen maradt. A szentantali tüzvéz nagy riadalmat keltett az ott nyaraló bolgár királyi családban. Szerencsére emberéletben nem esett kár; az egyik égő házban bennrekedt ugyan egy ember, de Tharászky Béla tűzoltó berohant a lángok közé és kimentette az elaléltat. A tűz által okozott kár körülbelül 100.000 korona. A veszedelemnél megjelent Ferdinánd bolgár király is fiával, Boris trónörökösével és udvartársának tagjaival. A király személyesen intézkedett az oltás és mentés körül, ott maradt mindvégig amíg a vést elhárították és kijelentette, hogy maga is hozzá fog járulni a szegény károsultak segítéséhez.

— **A nemzetközi párbajellenes mozgalom.** Tavaly volt az első nemzetközi párbajellenes kongresszus Budapesten. A kongresszus, amelyen a kulturális államok legelőkelőbb képviselői gyűltek össze, elhatározta, hogy a párbajellenes mozgalmat nemzetközileg szervezi és az akció állandósítása végett központi irodát szervez. A külföldi ligák képviselői múlt év december havában fővárosunkban értekezletet tartottak, amelyen megszervezték a párbaj ellen és a becsület védelmére alakult nemzetközi szövetséget, kapcsolatban egy nemzetközi központi irodával és ennek székhelyéül Budapestet jelölték ki. Az értekezlet a nemzetközi szövetség elnökéül Dessewffy Arisztid képviselőházi elnöki tanácsost, főtitkárául Gergely Edét választotta meg, akik egyúttal a központi iroda vezetésére is megbízást kaptak. A központi iroda hatalmas és díszes kötetben francia nyelven kiadta a kongresszus tárgyalásának anyagát. Ez a mű nemcsak nálunk, hanem a külföldön is osztatlan elismerésben részesült. A központi iroda a kongresszus határozatait fokozatosan végrehajtja, úgy hogy az 1911-ben Rómában tartandó második kongresszusig az összes határozatoknak eleget fog tenni. Kiadta az iroda a párbajellenes mozgalom lelkes kezdeményezőjének, Bourbon Alfonz osztrák eszter herceg, spanyol infansnak a nemzetközi párbajellenes mozgalomról írt munkáját is magyar nyelven. E napokban kagyja el a sajtót a központi iroda kiadásában francia nyelven megjelenő hivatalos közlöny, amelyet Gergely Ede, a nemzetközi központi szövetség főtitkára szerkeszt.

— **A vidéki hírlapírók közgyűlése.** A vidéki hírlapírók orsz. szövetsége a badacsonyi-hegyen tartotta rendes közgyűlését. A közgyűlésről a következő üdvözlő táviratot küldték Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek:

A Balaton mellett, a badacsonyi regék övezte hegytetőkön Magyarország minden tájékáról egybegyűlt újságírók hazafias lelkesedéssel üdvözlnek nagyméltóságodat és halás köszönettel adóznak az országos gyűlés előkészítése körül szövetségeseinkkel szemben tanúsított kegyes előzeteskedésért. A vidéki hírlapírók orsz. szövetsége nevében Szávay Gyula elnök, Palócz László titkár.

A közgyűlés Szerényi államtitkárhoz a következő üdvözlő táviratot intézte:

Magyarország sajtójának munkásai a Balaton mellett összegyűlve hálával adóznak nagyméltóságodnak közgyűlésünk előkészítése körül tanúsított kegyes támogatásáért. A vidéki hírlapírók orsz. szövetsége nevében Szávay Gyula elnök, Palócz László titkár.

Táviratilag üdvözlötte még a közgyűlés Darányi földmívelésügyi minisztert és Marx MÁV. elnök-helyettesét is.

— **Merénylét egy tábornok ellen.** Varsóban tegnap merénylétet követtek el Sittin tábornok ellen, akit a forradalmárvk gyűlöltek. A tábornok kocsin hajtatott haza családjával, amikor egy forgalmas utcán fegyveres emberek ugráltak föl a kocsira és többször löttek a bentülőkre. A tábornok 19 éves leányát több golyó érte és a leány holtan hanyatlott le a kocsi

párnáiról. Sittin tábornok és két rendőr súlyosan megsebesült. A merénylők elmenekültek.

— **A boszniai erők.** Szerajevóból jelentik: Kevéssel ezelőtt több belföldi lap átvette a horvát szociáldemokrata párt lapjában megjelent hírt, amely szerint Bosznia több vidékén mintegy négyszáz parasztszaladót a bosznia-hercegovinai tartományi kormány megfosztotta tulajdonától. E parasztnak házukból és udvarokból való kegyetlen elűzésének okát állítólá az a czélzat adta, hogy a parasztnak területeit erő területek erdőt ki akarják irtani. E híresztelések magukon hordják ugyan a nyilvánvaló valótlanosság bélyegét, mindazonáltal elvéve még mindig felmerülnek, sőt néhány külföldi lapban is helyet találtak. Éppen ezért első sorban konstatálható, hogy Boszniában és Hercegovinában egy ily törvénytelen és önkényes eset sem a fentebb jelzett, sem más czélzattól nem törlett.

— **Kinevezések.** A földmívelésügyi miniszter a vizügi műszaki tisztii személyzet létszámában Farkas Lajos kir. mérnököt kir. főmérnöké, Meskó Kálmán és Búki Ferenc kir. segédmérnököt kir. mérnökökké, Ammann Arzen és Konkoly-Thege Elemér fizetéstelen kir. segédmérnököt pedig kir. segédmérnökökké kinevezte.

— **Keresztelő a spanyol királyi házban.** Langranjából jelentik, hogy a királyi kastély tróntermében tegnap volt Beatrix infansnő keresztelője. Keresztülök Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő asszonyok voltak. Frigyes főherceg meg is jelent, de Izabella főhercegnőt Mária Terézia infansnő helyettesítette. A keresztelőn jelen voltak: a király, az egész királyi család, a miniszterelnök a kormány összes tagjaival, az angol nagykövet, az osztrák-magyar nagykövet nevével a két kamara elnöke, a pápai nunczius, Segovia és Madrid püspökei, Segovia polgári és katonai hatóságainak fejei, számos főméltóság és az arisztokrácia képviselői. Az aktus alatt 15 ágyulövés dördült el. A keresztelő után luneh volt, este Frigyes főherceg tiszteletére a király diszebedet adott.

— **Lipót Szalvator főherceg Horvátországban.** Zágrábból jelentik nekünk: Lipót Szalvator boszniai szemleutjáról augusztus hó 11-én Gyakovára érkezik és a püspöki rezidenciában száll meg. Gyakovarról átrándul a főherceg Eszékre, ahonnan Gyurgyevácra megy, ahol az összes horvátországi tűzörség együttes gyakorlatain fog résztvenni. A főherceg augusztus 3-tól 6-ig marad Gyurgyevácra és onnan augusztus 7-én Marburgon át visszatér Bécsbe.

— **A guruló rubel.** Carin orosz szenátor, akit a kormány a moszkvai katonai intendatúrák megvizsgálására küldött ki, a czáráról meghatalmazás kapott, hogy az egész birodalomban vizsgálja meg a katonai intézmények pénzkezelését, mert Carin arra a felfedezésre jutott, hogy más katonai kerületek intendatúráinak pénzkezelésében is hiányok vannak. A kormány a vétkesueet haditörvényszék elé fogja állítani s könnyen megeshetik, hogy nem egy halálos ítélet lesz a vége. Stolypin miniszterelnök azt kívánja, hogy ne csak a sikkesztő katonai tisztviselőket, de azokat a kereskedőket és gyárosokat is állítsák haditörvényszék elé, akik az államkincstárt hitvány szállítványokkal megkárosították.

— **Az extrónörökös uszorásai.** Belgrádból jelentik az udvarhoz közelálló helyről, hogy Péter király végre rászánta magát arra, hogy György hercegre összes adósságait kifizeti. Minthogy azonban konstatálták, hogy a volt trónörökös több uszoráuzletet is kötötték, a király megparancsolta, hogy a kifizetés előtt az összes adósságokat, melyek mintegy fél-millió frankra rugnak, vizsgálják át, mert csak azokat az összegeket hajlandó kifizetni, melyeket fia tényleg átvett.

— **Kémkedés miatt kilenc év fegyház.** Lipcsében a birodalmi törvényszék ma tárgyalta Werum 20 éves mainzi munkás pörét, aki egy mainzi erődítvénybe behatolt és onnan néhány ágyufelszelési tárgyat lopott, amelyeket egy francia hírszolgálati iroda ügynökének akart eladni. A kémkedés vádja alól felmentették, ellenben súlyosbító körülmények között elkövetett lopás miatt, egy régebbi büne miatt kirótt 6 év fegyházbüntetését 9 évre emelték fel.

— **Éltított lap.** A kereskedelmi miniszter a Clevelandban megjelenő „America” című oláh lapról a postai szállítási jogát a magyar korona országainak területére nézve megvonta.

— **Borovska sasony a fogságban.** Borovska Janina a vizsgálati fogságban, a krakói börtönből többször kísérelt meg öngyilkosságot, de mindannyiszor idejekorán észrevették. A vizsgálóbíró azokkal a megégetett és félig elhamvadt levelekkel, amelyeket a meggyilkolt ügyvéd lakásának kandallójában találtak, Bécsbe utazik, hogy szakértőkkel megállapítsa azoknak tartalmát, mert az írás még látszik az égett papíron.

— **Újabb francia pénzcsoport bécsi vállalkozása.** A párisi pénzpiacra jövevű pénzcsoport alakult, amely Bécsben elsőrangú nagy vendégfogadót fog alakítani és már tárgyalásokat folytat a Belvárosban két hatalmas telektömb megvásárlása czéljából. Ugyanez a pénzcsoport Bécs környékén egy már üzemben lévő szállodát is meg fog váltani egy részvénytársaságtól.

— **Bécsi diákok Budapesten.** A bécsi egyetem geográfiai és geológiai fakultásának huszonnégy hallgatója érkezett szombaton este hajóval Budapestre. A diákokat, akik között négy női hallgató is van, dr. Oberhammer Jenő egyetemi tanár, a bécsi földrajzi társaság elnöke kísérte Budapestre, az itteni kulturális és gazdasági intézmények tanulmányozására. A kirándulókat a Magyar Földrajzi Társaság nevében Havas Rezső alelnök és dr. Littke Aurél titkár, a Földtani Intézet nevében pedig dr. Maros Imre, az intézet tisztviselője fogadták és kalazolták. Vasárnap délelőtt a Mezőgazdasági Muzeumot tekintették meg a bécsi vendégek s nagy elragadtatással nyilatkoztak annak mintaszerű felszereléséről. Hétfőn és kedden a vízvezetéki és csatornázási intézményeket, továbbá a vásárcsarnokokat és a közbiztonsági intézményeket tekintették meg. Kedden kirándulnak a Csepelszigetre a homok és a homokon létesített kultura tanulmányozására, továbbá meglátogatják az Aquinkumot és a budai hegyvidéket.

— **Letartóztatott szélhámos.** A bécsi Imperiál-fogadóban e hó 17-én megszállott egy választékosan öltözött fiatalember, aki azt írta a vendégek könyvébe, hogy Thomas Károly Newyorkból. Csak egy napig maradt s elvitte holmiját a Grand Hotelba, ahol már Brance Róbert argentinai követségi titkárnak jelentette be magát. Mivel nagyon előkelő volt a megjelenése, a portás szó nélkül kölcsönzött neki 100 koronát, mert állítólag nagyon fontos hivatalos táviratot kellett feladnia. Ebből a fogadóban is bucsuzás nélkül tűnt el s néhány nap múlva a Hotel Erzharzog Johann portását szemelte ki áldozatául, de az gyanut fogott és nem adott pénzt, mire a titokzatos követségi titkár eltűnt Bécsből. Badenben a Bristol-fogadóban már mint báró Lorf szerepelt s ott is adósságok hátrahagyásával oldott kerekét. Ma azt táviratozzák Frankfurtból, hogy az ál követségi titkár a rendőrség letartóztatja.

— **Új tábori mozdonyok.** A legutóbbi időben a korneuburgi vasúti és táviróvezeték budapesti gyártmányu tábori mozdonyokat próbáltak ki, amelyek az ottani próbautat (Traitenbergen át Königsbrunnba 5 százalékos emelkedéssel) igen jó sikerrel tették meg. A mozdonyok hossza hat méter, hat összekapcsolt hajtókerekük van, a hozzájuk való szerkocsi harmadfél méter hosszú és négytengelyes. Ezek a tábor mozdonyok hatvan ezreléknyi emelkedést bírnak meg s húzással ötven, tolvá pedig ötvenhat tonnányi terhet szállítanak. Az új mozdonyok legnagyobb részét már elszállították a tábori vasutak szertáráiba.

— **A nagyszombati Mária Terézia-szobor.** Nagyszombatról jelentik, hogy tegnap leplezték le a Mária Terézia emlék-mellszobrot a Teresianum nevű katolikus árva- és nevelő-intézet előtt. Beszédet mondottak Pál István (Kolozsvár), az erdélyi katolikus status képviselője, továbbá Prokupek Sámuel, a Teresianum igazgatója, Vodroska fogarasi anár. Jelen voltak a katonai és polgári hatóságok ejei, valamint a különböző vallások képviselői és nagyszámu közönség.

— **Nagybeteg képviselő.** Dr. Molnár Jenő, a szentesi kerület népszerű képviselője, napok óta súlyos betegen fekszik üllő-uti lakásán. A képviselő tüdőgyuladást kapott; állapota iránt a képviselők körében általános részvét nyilvánul.

— **A tanügy köréből.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schneider Mihály felsőgerebeni és Schurka Antal temeskovácsi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dáner Ábel brassói és Sarkady Sándor szilágycsehi állami elemi iskolai tanítókat a népnevelés terén szerzett érdemeiknek elismeréséül jelenlegi állomáshelyükön igazgató-anitókká léptette elő.

— **Öngyilkosság és öngyilkosság** Stokholmból táviratozzák: Beckmann vezérőrnagyot a partvédő tüzérség főnököt, ma éjjeltájban a város közepén fekvő ugynevezett Királyligetben egy hátába furódó revolvergolyó megölte. A vezérőrnagy, több tiszt és Dalgren parancsnok feleségeikkel röviddel tizenkét óra után a Károly-téren mentek át. Egy munkás előugorva, revolverből a társaságra lőtt. Az egyik golyó Beckmannt a hátán, a másik pedig amely Dalgren parancsnokra volt irányítva, Levander orvost csipője táján találta. A gyilkos a merénylet után agyonlőtte magát. A gyilkos A Hjalmar Vang nevű munkás, aki valószínűleg újságok eladásából él. Levander orvos veszedelmén kívül van. Egy másik távirat szerint a gyilkos nem ismerte áldozatát és így semmiféle bosszúról nem lehet szó. Mivel a merénylet anarkista-szövetkezet tagja, azt hiszik, hogy a cár látogatása alkalmából ilyen szörnyű módon akartak büntetni az anarkisták.

A resicabányai iskola államosítása. A resicabányai községi polgári fiú- és leányiskola fenntartását az iskolafenntartó község már évek óta kérelmezi. A miniszter oly feltétellel hajlandó az iskolák államosítására, ha a község a szükséges helyiségeket a kultuszminisztérium rendelkezésére bocsátja. A község e feltételeket elfogadta és Berecz Gyula kir. tanfelügyelő Tauffer kir. mérnökkel Resicabányán f. hó 25-én az érdekeltekkel tartott értekezleten megállapították a szükséges építkezéseket. Mivel azonban a község szegény és sajátjából a költségeket nem tudja fedezni, a miniszter beleegyezett abba is, hogy az iskolai 5 százalékos pótdát az építkezés költségeinek amortizációjára arra az időre, míg az teljesen kifizetve nincs, átengedi. A meglévő épületeket pedig átadják az államnak.

— **Sztrájk a dohánygyárban.** A Baros-utcai dohánygyárban ma délután egész hirtelen sztrájk ütött ki s a délutáni munkára már egyetlenegy munkás sem jelentkezett. A sztrájk története ez. A munkások körülből két héttel ezelőtt béremelést kértek az igazgatóságtól, amely a kérelmet az illetékes fórum elé terjesztette. A válasz ma délután érkezett meg s Uray István igazgató a déli órákban a gyár összes munkáit összehívta a raktár udvarára, ahol közölte velük, hogy a mai naptól kezdve a férfi munkások harmincz fillérrel, a női munkások pedig husz fillérrel kapnak naponként többet. A javításért azonban kötelesek naponként félórával tovább dolgozni s így délután öt óra helyett csak hatodél órakor mehetnek haza. A munkások nagy zúgolódással fogadták a félórás munkameghosszabbítás hírért és élénk tiltakozással kivonultak a gyárból s negyedik órákig, amikor a munkát újra meg kellett volna kezdeni, munkára senki sem jelentkezett. A gyár üzeme teljesen szünetel, de a vezetőségnek az a véleménye, hogy rövidesen sikerülni fog a megegyezés.

A debreczeni ref. püspöki palota. A debreczeni ref. egyháztanács presbitériuma ma döntött a püspöki palota felépítése ügyében és a beadott pályázatok közül egyhangúlag Balogh Kálmán budapesti építész tervét fogadták el.

— **A fegyver. Mihálik** Béla aradi polg. iskola IV. osztály volt növendéke, ki a tanévét kitűnő sikerrel végezte, ma Pusztafennőre utazott, hogy ott töltsen a vakációt. Vadászat közben tegnap egy barátja véletlenül elsütötte fegyverét és Mihálik holtan terült el. A hatóság megindította a vizsgálatot.

— **Házasság.** A budai tabáni gör. kel. szerb templomban vasárnap délután fényes esküvő volt. Dr. Popovics Lázó, miniszteri segédfogalmazó, Popovics V. István udv. tan. és a Thökölyanum igazgatójának fia oltárhoz vezette Babarczy-Schwarzer Pálma urnót, dr. Babarczy-Schwarzer Ottó udv. tan. és főrendiházi tag bájos leányát. Az esketést Nedelykovic Velimir főesperes és Bikar Radivoj plébános végezték. Násznapok voltak Joanovics István udvari tanácsos és dr. Magyarevits Mladen fővárosi tiszti főorvos. A nagy templom zsutolásig megtelt előkelő magyar és szerb közönséggel, mely az ifjú párnak megesketésük után igen szívélyesen gratulált.

Dr. nemes Csilláry Béla pénzügyi fogalmazó vasárnap kötött házasságot Sajóhelyi Ilona Olgával. Az esketést dr. Bárczy István polgármester végezte. Tanúk voltak: Forray Ferencz miniszteri tanácsos és Csilláry Sándor földbírtokos.

Adler Miklós a Franklin-Társulat tisztviselője, eljegyezte Rákosi Arankát.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszerterelő, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., 1. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Két vagon között.** Ottlákán Sándor, a hegyaljai molorvasút kalauza aradon kapcsolás közben két vagon ütközése közé került és oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a halállal vívódik.

— **Az új rendőrtisztviselők hivatali esküje.** A napokban közöltük, hogy a belügyminiszter dr. Boda Dezső rendőrfőkapitány előterjesztésére több rendőrtisztviselőt nevezett ki, illetőleg magasabb állásba léptetett elő. Az előléptetett, valamint az újonnan kinevezett rendőri tisztviselők tegnap, vasárnap délután tizenkét órakor tették le a hivatali Boda Dezső rendőrkapitány kezébe. Az esküminitást Schobert Ferencz rendőrkapitány, főkapitányi titkár olvasta fel.

— **Gyorsíróvizsga a parlamentben.** Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület vasárnap d. e. tartotta meg tanfolyamainak nyilvános évváró vizsgáját az országháza helyiségében. A Vikár Béla elnöke alatt működő szakbizottság tagjai voltak: dr. Fayer Gyula országgyűlési gyorsírórevisor, dr. Adnotó Géza ügyész, Benedikt Márk igazgató, dr. Bárdos György választmányi tag, Bakács József és Deák Lajos áll. felsőkereskedelmi iskolai tanárok. A vizsgára jelentkezett 176 növendék közül különösen azok, akik teljes tanfolyamokat végeztek, alapos készületségről és teljes gyakorlati alkalmazhatóságról tettek bizonyosságot. A részleges tanfolyamok növendékei a július és az augusztus hónapokban a parlamentben tartandó naponkénti díjtalan gyakorló órákon egészíthetik ki ismereteiket.

Különösen kiűntek szabatos munkáikkal: Magyar gyorsíró: Kolmár Boriska, Vértes Berta, Bíró Ilonka és Nariska, Csomasz Irén, Hahn Mária, Kőszeghy Anna, Szalay Olga, Margit és Lenke, Benkovic Anna, Fassler Ilona, Forisck Frida, Gömöri Héza, Kucora Emánuel, Pakay Jolán, Roth Mária. Mindkét nyelvűek: Békési Irén, Deétsch Margit, Friedmann Stefánia, Heisler Erzsé, Kardos Margit, Klein Paula, Payer Adél, Rosenfeld Katicza, Schuster Katicza, Schwarz Hajnalka, Szalay Mariska, Tanay Irma, Tuaroch Józsa, Vida Juliska, Zorics Ilona, Loicht Anna, Popper Irén, Rauchwarter Katicza, Steiner Berta, Sax Irén, Winter Margit stb. Az elnök meleg elismerését fejezte ki a tanári karnak, élen Gyarmati Dezső orsz. gyűl. gyorsíróval az iskola eredményeiben konstataható öröndetes haladásért, amely abban is megnyilvánult, hogy a nagyszámú vizsgáló közül csak 13-at kellett kellett pótvizsgára utasítani. Az egyesület tanfolyamaira, melyekhez teljesen hasonlókat szándékozik most a főváros is szervezni, a jövő tanévre már most lehet iratkozni. A tandíjkezdményre igényt tartóknak július 1-ig kell jelentkezniük a Liszt Ferencz-tér 10. szám alatti Gabelsberger szakiskolában.

— **Nagy tűz Berlinben.** Berlinből jelentik, hogy a Keleti pályaudvar gépgyárában tegnap nagy tűz pusztított. Huszonnégy kocsi a lángok martaléka lett. A kár igen jelentékeny. A tűz okát nem tudják.

— **Elkobozott biakát.** A rendőrség a vizsgálóbíró megkeresésére elkobozta a Világosság-féle nyomdában készült „Vasutasok-életársak” kezdetű s „Lépjétek be valamennyien a szociáldemokrata pártba” mondattal végződő falragaszt, amelyben a bitkv. 102. szakaszába ütköző igaztást lát: A rendőrség a megkeresésnek eleget tett.

— **A kolera terjed.** Pétervárról jelentik, hogy a kolera egyre terjed. Nagyon veszedelmesnek tartják, hogy a pétervári vízben kolera-bacillusoknak jöttek állítólag nyomára. Az a hír kering, hogy a Névából, a csatornákból és magánházak vízvezetékiből nyert vizpróbákban kolera-bacillusokat mutattak ki. Az epidémia továbbterjedéssel fenyeget.

— **A meglopott kinyerő öngyilkossága.** Az Amerika felé utban lévő „Augusta Viktória” gőzösn, így jelenti ezt egy londoni táviratunk, csüförtökön öngyilkosságot követett el Famody Károly nevű magyar utas. Famodynak, aki a második osztályon utazott, a hajón ellopták ötszáz korona készpénzt. Amikor megtudta, hogy pénz nélkül Amerikában nem engedik meg partra szállását, kétségbeesésében öngyilkosságot követett el.

— **A táltársai gyilkosság.** Ebben a rejtélyes ügyben már hetek óta folyik a vizsgálat eredménytelenül. Szombaton délután a rendőrség már úgy hitte, hogy meg van a gyilkos. Egy Mihály Boldizsár nevű közlőzér ellen volt annyi gyanuok, hogy a rendőrség bizonyosra vette, hogy ő a gyilkos. Uglátszik azonban, hogy a nyomozás ezáltal is hamis irányba tévedt. Mára kiderült, hogy Mihály Boldizsár köztüzér, akit egy névtelen levél a gyilkossággal megvádolt, valószínűleg

szintén ártatlan. A gyilkosság gyanujába úgy keveredett, hogy kedvese, Fekete Julia cselédleány cselédársainak eldicsekedett Mihálylovits Boldizsár hűstettével. A leány a rendőrségen elmondta, hogy kedvese tud a gyilkosságról. Bevallotta neki, hogy pünkösdi vasárnapján hajnalban a keleti pályaudvar közelében zajt hallott s amikor oda-sietett, látta, amint két huszár kardjával kaszolt egy polgári ruhás embert. A vallomás alapján előállították a hajtsár-uti laktanyából Mihálylovits Boldizsár tüzért is, aki beismerte, hogy Fekete Juliának tényleg így mondta el a dolgot, de ő csak tréfált. A gyilkosságról csak az újságokból értesül. Erősen vallatára fogták, a katona azonban következetesen tagadott. Arra a kérdésre, hogy miből váltotta ki óráját s honnan volt pénze pünkösdi hétfőjén, holott bizonyos, hogy vasárnap még egyáltalában nem volt, azt felelte, hogy kártyán nyerte. A rendőrség folytatja a nyomozást, amelynek befejeztét Mihálylovits Boldizsár a hadbíróóság börtönében várja meg. Fekete Juliát a rendőrség nem tartóztatta le.

— **A mérgekeverő Jáger Mari.** Hódmezővásárhelyen szombaton exhumálták Szántó Pálné, Varga Lidia és Rácz Mihály holttesteit. A szegedi törvényszék részéről Magay Lajos vizsgálóbíró, dr. Berger Mór és dr. Gyuritz Sándor orvosok, dr. Gergus Károly ügyész voltak jelen. A vásárhelyi rendőrséget Darvassy Gyula képviselte, mint a bűnügyi vizsgálat eddigi vezetője. Először a 60 éves Rácz Mihály koporsóját emelték ki a sírból, a boncolást dr. Gyuritz orvos végezte a teljesen megfekedett, a felosztás utolsó stádiumába álló holttesten. Azután a Varga Lidia, Szántó Pálné hulláját emelték ki a sírgödörből és boncolták fel. Az orvosok mindkét hullának a fejéből, májából, beleiből és gyomrából egy-egy kis részt helyeztek el 4-4 üvegekben és azonkívül a koporsókból, a halottak ruháiból és a sírok földjéből is egy-egy részt becsomagoltak, hogy vegyvizsgálat céljából felküldjék dr. Felletár Emil országos vegyészhez. Az exhumálásról jegyzőkönyvet vettek fel azután a koporsókat visszahelyezték a sírokba. A vásárhelyi rendőrséghez tegnap hat új feljelentés érkezett Jáger Mari ellen. Valamennyi feljelentés azt mondja, hogy Jáger Mari az általa kezelt betegeket mérgeggel pusztította el. A rendőrség azonban a vizsgálat érdekében nem ad ki részleteket a feljelentésekről. Jáger Mari a rendőrség cellájában várja a sorsát. Nagyon nyugodtan viselkedik és nem vall semmit. Naponként felvezetik a vizsgálatot vezető kapitány elé, de megmarad amaz állítása mellett, hogy nem mérgezett, csak gyógyított.

— **A katonaság köréből.** A király Kovács József munkácsi 11. honvédegyezredbeli népfőkelesei honvédszázadosnak nyugállományba helyezése alkalmából az őrnagyi címet és jeleget díjmentesen, valamint mindig híven teljesített szolgálatai elismerésként a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. Bauer Lajos nyugállományú honvédegyezredesnek és törvényes utógainak a magy. nemességét a „márkaszéki” előnévvel díjmentesen adományozta. A király Gönczy György kassai 9. honvédegyezredbeli századosnak és Gedeon János ugyanaz ezredbeli hadnagynak saját életük veszélyeztetésével egy-egy embernek a tűzhaláltól való megmentéséért a legfelsőbb meglegedés kifejezése tudtul adassék. A király Gonda István csendőr, címzetes őrsvezetőnek és Sarmaság Demeter csendőrnek, mind a ketten a m. kir. IV. számú csendőrkörület állományában, öt-öt ember életének saját életük veszélyeztetésével a tűzhaláltól való megmentéséért az ezüst érdemkeresztet adományozta. A honvédelmi miniszter áthelyezte: július 1-ével tóprónai és blatniczai Prónay Sándor pécsi 8. honvédegyezredbeli százados, ezredénél létszám felett való vezetés mellett, tanári minőségben a honvéd központi lovasiskola állományába, nagyráköi és kelémenfalvi Rakovszky Jenő főhadnagyot, létszám felett a budapesti 1. honvédegyezrednél, tanári alkalmazása alól való fölmentése mellett a honvéd központi lovasiskola állományából ezredéhez; augusztus 1-ével gömöri Havas Gábor százados, létszám felett a pápai 7. honvédegyezrednél, tanári alkalmazása alól való fölmentése mellett a honvéd központi lovasiskola állományából a debreczeni 2. honvédegyezredhez; október elsejével hannseni Deschán Benő szegedi 3. honvédegyezredbeli főhadnagyot, ezredénél létszám fölött való vezetés mellett, tanári minőségben a honvéd központi lovasiskola állományába.

— **A mérgezett hus halottai.** Beluson egy parasztasszony patkánymérget tett ki az udvarra, mi-ből az udvaron legelésző üsző is evett, amittől el-hult. A megmérgezett állat húsát az asszony szom-szédainak eladta. *Három ember*, kik a mérgezett állat husából evett, meghalt és többen súlyos be-tegek. Az asszonynak semmi baja, mert new evett a husból. Az asszonyt letartóztatták.

— **Siegel Elza meggyilkolása.** A newyorki gyilkosságról a következő részleteket jelentik: A rendőrség kiderítette, hogy a gyilkos Leont június 19-én Newyork környékén, New-Wark-ban, barátjának, Lee-Singnok vendéglőjében volt és egy nagy bőröndöt hozott magával. Kétségtelen, hogy ebben a bőröndben volt a holttest. Leont egyidőre eltávozott a vendéglő-ből, majd mikor visszatért, megkérte barátját, hogy a bőröndöt küldje el neki Newyorkba címére, mert nem akar bibelődni az uton. Lee-Singet a rendőrség kihallgatta és ő elbe-szélte, hogy Leont nagyon izgatott volt és a bőröndről nem tud egyebet, csak azt, hogy Leont bérkocsin hozatta el hozzá a vendég-lőbe. Egy newyorki lap ma azt újságolja, hogy Tsugain kínai vendéglős és Siegel Elza titok-ban házasságot kötöttek Filadelfiában s ezért boszúból gyilkolta meg a leányt Leont. Hogy mi igaz ebből, azt egyelőre nem lehet tudni. A letartóztatott Tsung-Sing most tagadja mindazt, amit eddig kínzásokkal kicsikartak belőle. Lagutóljára azt vallotta, hogy Leont és Siegel Elza a kérdéses napon összeveszték és ő hallotta, hogy Tsugin miatt veszekedtek. A rendőrség úgy vélekedik, hogy Leontnak siker-ült az Egyesült-Államok területéről elmenekülni. Csakugy mint, ez a gyilkosság, foglalkoztatja a rendőrséget Boodill Edith titokzatos ese is. Az egyetlen nyom, amelyet találtak az, hogy Baltimoreban közvetlenül az asszony holttesté-nek fölfedezése után ráakadtak egy zálogház-ban Boodill Edith ékszereire és a zálogház tulajdonosa olyan személyleírást adott arról a fiatalemberről, aki nála az ékszereket elzalogo-sította, amely teljesen ráillik az állítólagos Emet alias Eastmann Robertre. Azok a detek-tívek, akiket Tnibot-Countryba küldtek, hogy tartóztassák le Eastmann Robertet, azt mon-dák, hogy közvetlenül azelőtt, mikor a yahtra építék, a fiatalember föbelőtte magát, őt ennek-akért nyultak revolvereikhez, mert azt hitték, hogy Eastmann rájuk fogja a revolvért. Az őn yilkos zsebében levelet találtak, amelyben írta, hogy Woodill Edithot egy erdei nyaraló-ban, ahol mulatók társaság volt együtt, egy ügy pezségő palackkal agyonütötte, mert az 5 kedvesével kacérkodott. Sok jeltől azt kö-vetkezteti a rendőrség, hogy Eastmann Róbert zsarolta Soodillt, akinek misztikus múltját ismerte. Eastman Róbert öngyilkossága előtt még egy levelet írt és ez faképnél hagyott ne-jének, Bratcomb Sinns egykor híres színész-nek szólott. Ebben a levélben is úgy írta le az esetet, hogy egy vadászlatban mulatók társaság pezségőzt, Edithen kívül még két nő volt ott s ezeknek egyike ittas fejfel megvá-dolta Woodill Edithet, hogy kedvesét akarja tőle elcsábítani. Ezért aztán a két nő össze-veszték és a dulakodásnak az lett a vége, hogy Edith kettéhasított koponyával hollan került el. A társaság ekkor szerterebbent és ő tudatára ébredt annak, hogy a látszat ellene szól, tehát nincs más menekvése, csak a halál. Levelének végén elbucsuzik nejétől és fiától.

— **Lezuhant turisták.** A Hoohschwaben hegy-ség Hochstein csucsáról tegnap két gráci turis-ta, a két Hüttl fivér, lebukott. Kora hajnalban mentő expedíció indult el, mely megtalálta a szerencsét-lenül járt turistákat, kik közül az egyik életét vesz-tette, a másik súlyosan megsebesült.

— **Öngyilkos építész.** Székesfehérvárról jelent tudósítónk, hogy ott ma reggel az ugynevezett föltámadás-temetőben Havranek György budapesti építész atyjának, Havranek Antalnak sírján öngyilkosságot követett el. Az öngyilkos az éjszaka fo-lyamán mehetett Székesfehérvárra, az éjjelt vala-hol a szabadban töltötte s reggel 6 órákor kö-vette el az öngyilkosságot. Zsebében papírt talál-tak, amelyre ez volt írva: „Tartozásom nincs, Bu-dapestről való távozásomat senki sem tudja. Lakásom Ühői-ut 91. szám.” Találtak a zsebében 15 receptet is, amiből azt következtetik, hogy be-tegség miatt menekült a halálba. Az öngyilkos

építész, akinek Székesfehérváron előkelő rokon-sága van, Székesfehérvárról fogják ettemetni.

— **Vadorzók harca.** Csonka János erdőőr Fes-tetich János gróf némeltadi erdejében két vador-zóval találkozott, kiket le akart fegyverezni. Köz-ben dulakodás támadt és az egyik vadorzó az erdőre lőtt és azt súlyosan megsebesítette. A merénylőket letartóztatták.

— **Tevődvés,** ha valaki azt mondja, hogy osztrák czég jobb kávét adhat, vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger fiúmei czég Budapesten, a királyi bérpalotában.

— **Köbor cigányok büne.** Köbor cigányok számszerint 10 izmos férfi, betört a kislvai fűrés-gyár irodái helyiségébe és ellopták a Wertheim-szekerényt, melynek tartalma 1000 korona volt. A betörést rendkívüli furfanggal és vakmerőséggel követték el. A Wertheim-szekerényt kocsin vitték el. A tetteseket Bartha csendőr-örmeister egyheti emberfeletti fáradság után — mert a hegyek kö-zött bujkáltak — elfogta, de a lopott pénzből már semmit sem talált náluk. A tettesek beismerésben vannak, átadták az illetékes hatóságoknak.

— **Rómes jelenet egy háztetőn.** Rómes jelenet játszódott le tegnapelőtt a kora hajnali órákban Nagyvárad egyik utcájában. Spigal Albert, volt szobafestő, akit az egész város ismer és könyör-adományaival támogat mert örült, de eddig cse-nesen viselkedett, négy óra tájt felmászott a Kolozsvári-utca 5. számú házára, megkapaszkodott a kámenybe és imádkozni kezdett. Magára öltötte imaköpenyét és mindhangosabban és jajongva ismételte a zsidó imákat. A hajnali szen-zációra sokan gyülekeztek össze a ház al-jába. Kijött a rendőrség, kijött a tűzoltóság is, de az örült embert nem tudták leszállítani, mert kibontotta a kéményt és tégladarabokkal riasztotta el a feléje közeledőket. Az örült embert szemben, aki az épület tetején életveszedelemben forgott, tehetetlenül álltak a mentők. Probáltak csellet köz-el férközni hozzá, de a dühödött ember mindany-nyszor téglazáporral felelt. Reggel 8 órára már óriási népcsoport várta a fejleményeket. Végre is egy Némethy Antal nevű fuvaros elszánta magát és vasbottal felfegyverkezve felmászott a tetőre. Valóságos téglazápor hullott reá és egy na-gyobb darab összeroncoltta az arcát. A fuva-ros erre az örült ember felé sujtott, ez lehajolt, megingott és egy pillanatra úgy volt, hogy ment-hetetlenül beleesik a ház alatt elvonuló 20 méter mélységű sánczárókba. A másik pillanatban dere-kon kapta a fuvarost és irtózatos dulakodás kez-dődött háztetőn. A borzalmas mélység fölött. Ugy látszott, hogy a két egymásba gabalyodott ember elveszett már, mikor a fuvaros mégis csak le-gyűrte a szerencsétlen embert. Ekkora már segít-ség érkezett. Rendőrök jöttek fel s összekötötték az örültet. Aztán aládobták egy kifeszített mentő-ponyvába. A hajnali irtózatos jelenetnek délelőtt 10 órákor lett vége. A szerencsétlen embert be-szállították a térbolvádba.

— **Felfüggesztett jegyző.** A hajai főszolgabíró Szilvássy György családai községi jegyzőt külön-féle hivatali visszaélések miatt állásától felfüggesz-tette és ellene a fegyelmi eljárást megelőző vizs-gálatot elrendelte.

— **Sztráik a dohánybevitő hivatalban.** A Baross-és Rigó utcák sarkán lévő dohánybevitő hivatal-ban ma délután három órákor sztrájk ütött ki. A hivatalnak mintegy 650 munkása elhagyta a he-lyiségeket rendezvény nélkül. A sztráikoló mun-kások ma este a Posch-féle vendéglőben gyűltek össze és a további teendőkről tanácskoztak.

— **A fuvaros-sztrájk.** A fuvaripari munkások vasárnap délután fél öt órákor a Szunyog-szajeten lévő sztráikanyájkon gyűlést tartottak. A gyűlésen határozatilag kimondták, hogy a sztráikot tovább folytassák. Résztvettek a gyűlésen a szállító-mun-kások is, akik kimondták, hogy csatlakoznak a sztráikolókhöz s hátfőn reggel nem állanak mun-kába. A gabona- és malom-munkások küldöttsége is megjelent a gyűlésen s kijelentették, hogy a malommunkások sztráikórákkal nem dolgoznak. A több irányú határozatokat megfelelőleg ma reg-gel a szállító munkások nem jelentkeztek munká-ra a szállító cégeknek. Számuk körülbelül 200-300-ra rug. A szállítók vidékről hozott emberekkel akarják megtölteni a sztrájkot.

— **Felgázta a kocsit a sztrájkos,** aki üzletének áthel-vezése folytán áruit hirtelen megváltotta, olva-óink fig-yelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Szervila-tér 5.

— **Vesztett ebek garázdálkodása.** Az ország két városából is kapunk hírt súlyos szerencsétlenség-ről, melyet veszített ebek okoztak. Arad Gál külvá-róságban Liebermann Gyula leestekdőt és családja valamennyi tagját marta meg a kis ölelő, melyen tegnap este hirtelen kitört a veszettség. Lieberman-ék nem ismerték fel a kutya veszedelmes állapo-

tát s mikor az habzó szájjal le s fel futkosott a szobában, még szeretettel közeledtek hozzá és si-mogatni kezdték. Az eb nekik szaladt és össze-marta a hat tagból álló családot, majd kirohant az utcára és ott a kóbor kutyákat harapta meg. Az orvos megvizsgálta az időközben lebunkozott ebet és megállapította rajta a veszettséget. A hatóság azonnal intézkedett, hogy a megmárt embereket felszállítsák a Pasteur-intézetbe. — Lippáról jelen-tik: Napok óta több veszett eb garázdálkodik Lippa környékén. A napokban egy veszett eb meg-harapta Czimmek József levélhordót és tegnap Laches Katalin iskolásleányt marta meg egy ve-szett kutya. A hatóság megítette a szükséges óvin-tézkedéseket. A két sebesültet Budapestre szállí-tották.

— **Halálozások.** Vasárnap délelőtt temették nagy részvétel dr. Marton Sándor főzseceorvost az új temető halottas házából. A végtisztességen nagy és előkelő közönség vett részt. Dr. Somorjai Zoltán a főzsece no-vében koszorút tett a ravatalra. A halottat barátjai ne-vében dr. Szalay Mihály, a szabadkőnyves páholy ne-vében dr. Schnell Kálmán bucsuztatta el. A gyászbe-szédet dr. Weisz Mór rabbi mondta.

— **Özvegy bernáthfalvi és földvári Földváry Andrásné,** szül. elő Hegedüs Mária 86 éves korában Budapesten meghalt. Holttétét kedden, e hónap 29-én délután 3 órákor szentelik be a kerpesi-uti temető halottashá-zában, onnan Dunaharasztra viszik s ott temetik el. Az engesztelő szent mise áldozat június 1-én délelőtt fél 10 órákor lesz a józsefvárosi plébánia-templomban. Halálát kiterjedt rokonságán kívül két gyermeke: Föld-váry Antal, a székesfőváros főjegyzője és lovag Me-dioro Fridilonné, szül. Földváry Janka gyászolja.

— **Óhidi Légmán Izidor** 48 49-es honvéd tüzér fő-hadnagy, köz- és váltóüggyvéd 84 éves korában meg-halt Budapesten. Résztvett a szabadságharcban, a branyiszközi ütközetben. A szabadságharc után börtönt is szenvedett. Glád József kir. tanácsos észéki pénz-ügyigazgató neje és Légmán Imre kir. főmérnök, a líptószentmiklósi m. kir. államépítészeti hivatal főnöke benne atyjukat gyászolják. Temetését kedden délelőtt ez a farkasréti temető halottas házából.

× **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felsze-relt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

× **Bob hashajtó a legköltségsébb, 10 fillér.**
× **Idegesség, ideggyengeség** (neurasthenia, hysteria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejnemű, szédülés, bányadság, álmatlanság, szív- és gyomortünetek, bél-nyenyesség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkacédv-hiány, gyengeségi állapot, stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig László villanygyógyító-intézetében (Károly-körút 24). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalom-talan.

A nyár Newyorkban.

Newyork, június 25.

A legutóbbi időben Newyork legtöbb orvó-sának jövedelme 30—40 százalékkal csökkent. Ez annál különösebb, hiszen a díjak a legutóbbi idő-ben tevékenesen emelkedtek. A legtöbb kereskedő bevönetel rendszeren magyarazzattal is szolgál. A fogyasztás csökkent, minek következtében az árak emelkedtek. Ez a magyarázat azonban csak kor-látolt mértékben alkalmazható s egyáltalában nem vonatkozhatik az orvosokra, mert a járványos időktől eltekintve, a betegek száma majdnem mindig ugyanaz. Mégis kell valami magyarázat-nak lenni ennek a változásnak s ha mélyebben kutatónk, meg is fogjuk találni azokat az okokat, melyek az orvosi keresletet annyira csökkentették.

Nemrégiben Newyork környékén néhány csalá-d telepedett meg a szabad ég alatt abban a reményben, hogy a társadalmi együttlét igáit le-rázva, talán inkább megóvhatja egészségét. Hogy sikerült-e illetéknéppen a kérdés megoldása, azt egyelőre nem tudhatni, de hogy a követő hívek száma megszorodott, az bizonyos. Ma már szervezett klubok alakultak, melyeknek elve a szabadban való tanyázás s a legérdekesebb a dologban az a körülmény, hogy nem a proletár-ság, hanem az előkelő körök a legkitartóbb hívei az új eszmének. Természetesen a Newyorkban lakó orvosoknak igen nagy veszteség a gazdagok távolléte, egyrészt azért, mert a távolság miatt nem látogathatják őket, másrészt pedig, mivel nincs szükség rájuk.

Ezek a klubtagok ugyanis magukba szugge-rálták, hogy ők nem lehetnek betegek s mintha az a filozófiai tétel: azt érzek, amit akarok, tény-leg bebizonyosodnék rajtuk, nem is betegek. Mind-ezekhez még hozzájárul, hogy a járművek korlát-

lan sebességét a rendőrség beszüntette s a kihágást elkövetőket szigorúan bünteti, minek következtében a balesetek száma is megcsappant, de velük egyidejűleg az orvosoknak egy újabb keresetforrása dugult be. Csak nemrégiben történt, hogy a törvényszék egy soffort, ki vigyázatlansága következtében egy fiút elgázolt s a balesettel nem törődve, továbbhajtott, emberölésben mondotta ki bűnösnek, melynek büntetése az amerikai törvényszék szerint héttől-husz évig terjedő fegyház.

Hagyjuk azonban most az orvosok szomorú sorsát s térjünk át Newyork egy másik érdekességére. Goldmann Emma anarkista tüzelmeire. Ez a hölgy az utóbbi időben igen sok dolgot ad a rendőrségnek, jobban mondva a rendőrség igen sokat törődik vele.

Goldmann kisasszony ugyanis sok, igen sok előadást tart; igaz ugyan, hogy Mc. Kinley meggyilkoltatása óta nem hangoztatja többé a cselekedet propagandáját, mégis beszédeivel, melyeket rendszeren a felsőbb tízezer ellen intéz, sokszor nyírára felizgatja a proletárság kedélyhangulatát, hogy a rendőrség kénytelen közbelépni, hogy megakadályozza az esetleges kellemetlen következményeket. Ezért kapta a „vérengző“ melléknevet, mely ugyan most már nem igen illik rá, mert a rendőrség ébersége folytán most legfeljebb csak politikai és szociális kérdések felől polemizálhat.

Ezek volnának tehát Newyork legutóbbi szenzációi. Bizonny, bizony, már Newyorkban is nyár van s ennek tulajdonítható, hogy ez a két epizód-szerű kis esemény szenzációvá nőtte ki magát a hogy most mindenki csak ezzel foglalkozik. Épp úgy mint odahaza nálunk talán megint a jó, öreg fiúmei czáppával.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Budai Nyári Színház.** Ma este Krecsányiék a *Troubadourt* játszották *Fodorné Aranka* és *P. Halász* Adél vendégfőléptével. Fodorné Azucé-nája elsőrangú alakítás volt, telt hangja, pompás lélekzavartétel, gyönyörű akcentuálása erősen megkapta a közönséget. Nagy sikere volt *P. Halász* Adélnak, a kölni opera tagjának is. Szép hangjával és nagy előadásbeli kvalitásával érdemelte ki a közönség sűrű tapsait. A Fővárosi Nyári Színház ensemble-ja kitűnően megállotta a helyét.

(*) **A II. ker. Zeneiskola** (Pálffy-téren) ma tartotta hegedű- és zongoraosztályainak záróvizsgáját, melyek újlag fényes tanúságot adták a célirányos kiművelődésnek, melyben a növendékek kezdettől fogva részesülnek. Nagy sikert arattak a hegedűosztályok növendékei közül *Móser Sándor* hegedűtanár vezetése alatt álló növendékek, biztos vonókezelés, tiszta intonációval, precíz játékkal. A zongoraosztály növendékei *Höcker Ida* okt. tanárnő művészi vezetése alatt szintén sikert mutatkoztak be.

(*) **Az olasz király a magyar művészetért.** *Viktor Emánuel* olasz király ismét meglátogatta a Giardino Publicóban a magyar művészhat, amely első látogatásakor nagyon megnyerte a tetszését. A kiállításról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott most is és elismerését azzal dokumentálta, hogy nyomban megvásárolta jeles tengerfestőknek: *Mendlik Oszkár*nak „Preludio sub mare del nord“ című és *Hegedűs László*nak, a Képzőművészeti Főiskola tanárának „Vicino alla Campada“ című képét. A földszinti termekből fölment az emeletre, az iparművészeti kiállításba, amelyből hat darab *Zsolnay*-féle majolikát vásárolt meg.

(*) **Jubiláló énekegyelet.** A soproni Dalfűzér, amelynek annak idején *Liszt Ferenc* is tagja volt, vasárnap ünnepelte 50 éves fennállását. A jubileumi ünnepre mintegy kétszáz főnyi dalos érkezett Sopronba. A diszközgyűlésen *Rätz Ottó*, az egylet elnöke mondott beszédet, visszapillantást vetve az egylet múltjára. Majd a bécsi „Arminius“ és „Frohsinn“, a győri énekegyelet, a neunkircheneri és környékbeli dalárdák, a soproni egyletek üdvözölték a jubiláló egyletet és többen ajándéktárgyat nyújtottak át. Délben az Erzsébetkertben ebéd, este hangverseny volt a vendégdalárdák közreműködésével. Hétfőn megkosztolták az egylet kiváló tagjainak, valamint alapítójának és első karmesterének, *Altdoerfer Keresztélynek* sirját. Kedden népnépvásárja be a jubileumi ünnepségeket.

(*) **Kapuzárás a Magyar Színházban.** Vasárnap este végződött be a szezon a Magyar Színházban. A jövőben az igazgatóság folytatni fogja azt a megkezdett munkáját, amelyvel ebben az évben a sikert s a közönség és a kritika elismerését méltán kiérdemelte.

(*) **Ivánfi Oedipus körútja.** A szegedi színházban tegnap este vendégszerepelt *Ivánfi Oedipus* királyban. A színházat előkelő közönség töltötte meg zsufolásig. A fenséges tragédia mélyen belemarkolt a szívekbe. *Ivánfi* egész este ünnepezték és előadás végén tomboló lelkesedéssel tapsolták. Igazi diadala volt az este a klasszikus művészetnek. *Ivánfi Szegedről* Becskerekre megy.

(*) **Vizsga a Vígyszínházban.** A Vígyszínház színiiskolájának vasárnap délután volt az évről évről szokásos záróvizsgálata. Mint rendszeren, most is zsufolt ház, a család- és jóbarátokból álló közönség töltötte meg a nézőteret. A potpouriban egy egész légió, többé-kevésbé tehetséges növendék szerepelt.

(*) **Városligeti színház.** A vasárnap délutáni és esti előadás teljesen zsufolt ház előtt folyt le. Az óriási sikert aratott gyönyörű zenéjű „*Erdészleány*“ című operett est előadásához pedig már délelőtt elkelték az összes jegyek. Este rengeteg sokan távoztak jegy nélkül a pénztártól. A zsufolt ház viharos tapssal fogadta a szebbnél-szebb énekszámokat és pompásan mulatott a bájos darabok kacagató jelenetén. Tüntető ovációban részesítette az egész est folyamán az újdonság czimszerepének kiváló kreálóját, *Kürty Klárát*. A többi szereplők közül *Mezey Ilonka*, *Lendvai Miczi*, *Thury Elemér*, *Csapó Anodorffy Szalay*, *Keller* vették ki részüket a sikerből. Holnap kedden, Péter és Pál napján ismét két előadás lesz. Délután 4 órakor mérsékelt helyarákkal a „*Vasváros*“ kerül színpadra elsőrendű szereposztásban. A főbb szerepeket *Feld Irén*, *Jászay Olga*, *Veszprémi Halay Adrienne*, *Farkas Ilonka*, *Thury Elemér*, *Kiss Miklós* és *Bihary* játszzák. Este rendszer helyarákkal 10-edszer az „*Erdészleány*“-t adják.

(*) **Új szobrok.** Az Országos Képzőművészeti Tanács szerdán délelőtt ülést tart a Baiza-utcai állami szobrászati mesteriskolában, ahol két szobrot bírál fölül. Az egyik *Zurén Janka* siremléke, amelyet *Bory Jenő*, a mesteriskola tagja mintázott, a másik *Pázmány Péter*nek a pozsonyi domba kerülő szobra, amelyet *Riegele Alajos*, a római magyar művészhat ösztöndíjas művésze mintázott.

(*) **Vidéki színtársulat a fővárosban.** *Nádaszy József* a sopron-szombathelyi színházak igazgatója azzal a kéréssel járult *Molnár Viktor* közoktatásügyi államtitkárnak elé, hogy október és november hónapokra engedélyezze, hogy a társulat a Várszínházban előadásokat tarthasson. Sopron város ugyanis új színházat épített s ez csak a jövő esztendőben készül el s ilyenformán a társulat a téli hónapokban állomás nélkül marad. A színiigazgató kérelmét pártoló *Töpler Kálmán* soproni polgármester vezetése alatt nagyobb küldöttség járt legutóbb az államtitkárnál, aki megígérte, hogy a kérésnek, lehetőleg, helyt fog adni.

Nyilttér.

Erősen ajánlottokért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Erzsébet Album

Erzsébet Királyasszony emlékére készült diszalbum, valódi remekmű, irók és művészek eredeti kéziratával, számos rajzzal,

200 oldal

jóval meghaladó

terjedelemben

pompás, aranyozott dombornyomású, angol vásson diszkötésben, a királyné relief arczképével.

Ára: 20 K.

Kapható

az Egyetértés kiadóhivatalában
Budapesti, VI., Eötvös-utca 32. sz.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

FŐVÁROS.

A főváros zárószámadata.

Budapest, június 28.

A főváros pénzügyi osztálya most készült el a főváros 1908. évi zárószámadatainak összeállításával, melyet dr. Bódy Tivadar tanácsnok és Ács Ferenc számvetésosztály irtak alá, a következő fontosabb adatokat tartalmazza:

A háztartási készlet álladéka az 1907. év végén 3.955.285 K 79 fillér.

Az 1908. évi rendes és rendkívüli kiadási lerovás 45.927.616 K 80 fillér. Az 1908. évi rendes és rendkívüli bevételi lerovás 74.232.405 K 64 fillér. A többlet 1.304.788 K 84 fillér. Készlet az 1908. év végén 5.260.074 K 63 fillér. Ezenfelül az 1880. évet megelőző időből eredő, még tisztázandó többlet 135.038 K 70 fillér. A helyesbített készlet 5.395.113 K 33 fillér.

Az 1910. év költségvetésbe való felvételre alkalmas eredmény már most a következőképpen alakul:

Cselekvő tételek: háztartási készlet az 1908. év végén 5.395.113 K 33 fillér. Rendes és rendkívüli bevételek hátraléka 10.595.306 K 8 fillér. Levonva a törlesztések 1906–1908. évi 1.823.757 K 73 fillérnyi összegének évi átlagát: 9.987.386 K 84 fillér. Az 1907. évi zárószámadatai hiányának az 1909. évi költségvetésbe a háztartási készlet javára felvett megtérítése: 448.543 K 28 fillér. Összesen 15.831.043 K 45 fillér.

Szenvedő tételek: az 1908. év végére megállapított háztartási készlet, amely nem léven folyósítható, fedezeti alapul sem alkalmas: 5.395.113 korona 33 fillér. A rendes és rendkívüli kiadások hátraléka 3.567.071 kor. 37 fillér. Fentartott hitelek 3.23.743 kor. 92 fillér.

A községi alap többlete az 1908. év végén 3.045.114 kor. 83 fillér.

A pénzügyi osztály javasolja, hogy a községi alap 1908. évi háztartási fölöslegként megállapított 3.045.114 korona 83 fillérből az 1910. évi költségvetésbe 2.872.343 korona 66 fillér a kórházi alapok részére forgalmi alapként vétessék fel, amiből azonban a kórházi alapok a községi alappal szemben fennálló előlegtartozásaikat kötelesek kiegyenlíteni; ezzel kapcsolatban javasolja továbbá, hogy a tanács utasítsa oly intézkedések megtételére, amelyek alkalmasak arra, hogy a kórházi pénztári hiányok újabb keletkezésének, illetve felszaporodásának eleje vétessék; javasolja végül, hogy az 1908. évi feleslegből ekként még rendelkezésre álló 172.771 korona 17 fillér a községi alap 1910. évi költségvetésbe „rendelkezésre álló pénztári készlet“ címén vétessék fel.

(*) **Az új gázgyár.** A közgyűlés tudvalevőleg elhatározta, hogy az új gázgyár megépítése dolgában szakértő bizottságot hív össze. A bizottságba meghívták: *Körting Ernőt*, a német gáz- és víztechnikusok egyesületének elnökét, az Imperial Continental Gas-Association vezérigazgatóját *Berlinből*, *Bunthe M. dr.* tanácsos, műegyetemi tanárt, az urakháza tagját *Karlsruheból*, *Weisz Albert* mérnököt, a *Zürichi* városi légszuszgyár igazgatóját, *Virtz Mátyás* városi tanácsost *Breslauból*; *Hieronymi Károlyt*, *Kajlinger Mihályt*, a magyar mérnök- és építészegyesület elnökét, *Pfeiffer Ignác* műegyetemi rendkívüli tanárt, *Wartha Vince* miniszteri tanácsost, a műegyetem rektorát, *Bakos János* miniszteri tanácsost, a közmunkák tanácsa műszaki osztályának főnökét, *Heuffel Adolf* középítési igazgatót, *Vosits Károly* tanácsost, *Kain Albert* máv. felügyelőt és *Csorba Gábor* máv. főellenőrt. A bizottság jegyzője dr. *Buzáth János* tanácsjegyző. A bizottság *Bárczy István* polgármester elnöklésével ma tartotta első ülését. A szakbizottság elnökének *Körting Ernő* javaslatára *Hieronymi Károlyt* választotta meg s azonnal hozzáfogott a kérdés megvitatásához.

A bizottság tárgyalása valószínűleg három napig fog tartani.

(**As új lakásbérleti szabályrendelet.** A főváros közgyűlése nemrég megalkotta az új lakásbérleti szabályrendeletet, amely rendezni van hivatva a lakó, a háztulajdonos és a házmester egymásközti viszonyát. A szabályrendelet legfontosabb pontjai a következők: A háztulajdonos a lakónak a behurczkodástól számított egy éven belül nem mondhat fel s ez idő alatt a lakbérét sem emelheti fel. Kivételt természetesen a nemfizetés esete képez. A bérfelülmúlástól számított egy évig a bért újból fölemelni nem lehet. A bérlő piszkos lakásba behurczkodni nem köteles és ebben az esetben kártérítésre tarthat igényt. A mellékletmények összesen nem tehetnek ki többet, mint a bér 20%-át. A belügyminiszter ezt a szabályrendeletet kisebb módosításokkal jóváhagyta. A főváros jogügyi bizottságának ma délelőtti tartott ülésében dr. Déry Ferenc tanácsjegyző ismertette a miniszter leiratát és bejelentette a bizottságnak, hogy a miniszter nagyjából a jogügyi bizottság eredeti javaslatának álláspontjára helyezkedett, kivéve a házmesterről szóló pontot. A miniszter ugyanis a szabályrendeletben kimondatni kívánja, hogy a házmesterrel a bérlő lakásbérleti szerződést még abban az esetben sem köthet, ha a háztulajdonos a házmesterre erre felhatalmazta. A házmesternek felmondási joga nincs, ellenben a felmondás elfogadására jogosult. Dr. Bródy Ernő azt a kérdést intézte, hogy vajon ha a bizottság és a közgyűlés a miniszter óhajátának eleget tesz, a szabályrendelet jóváhagyása automatikusan bekövetkezik-e? Az előadó erre bejelentette, hogy a miniszter határozottan kimondta a szabályrendelet jóváhagyását és amennyiben a főváros eleget tesz a felmerült kívánságoknak, a jóváhagyási záradékot nyomban rávezeti és a szabályrendeletet rövidesen életbe lépteti. A kérdéshez dr. Kovács Jenő, dr. Ernyey Mór, dr. Baránszky Gyula, dr. Waigand József, dr. Földes Árpád és dr. Botzenhardt János szólottak hozzá és a bizottság hosszabb tanácskozás után abban állapodott meg, hogy a szabályrendeletet a miniszter részéről kifejezésre jutott óhajátoknak megfelelően módosítja, nehogy az egész szabályrendeletet veszélyeztesse. Javasolja azonban, hogy a közgyűlés külön felterjesztésben kérje meg a minisztert, ne ragaszkodjék ahhoz a módosításhoz, hogy a házmester lakásbérleti szerződés kötésére nem jogosult.

(**A tanítók köszönete.** A főváros tanácsa tanároknak szombaton történt megválasztása alkalmával tudvalevően minden protekció kizárásával kizárólag az első helyen jelöltekét választotta meg. A választás a tanítóság körében osztatlan örömet kellett, aminek bizonyossága az a levél is, amelyet Moussong Géza, a Budapesti tanítótestület elnöke intézett dr. Bárczy István polgármesterhez. A levél így szól:

Nagyságos polgármester ur! A tegnapi délutáni választások alkalmával hivatászerű kedves kötelesség teljesítését érzem, hogy, mint a budapesti ösztantótestület magában foglaló hivatalos tanácsa elnöke, elsősorban Nagyságodnak, de a tekintetes tanácsnak is a budapesti tanítóság hálás, igaz köszönetét tolmácsoljam. Nagyságos polgármester ur bizonyára megvan győződve arról, hogy az ambíciózus, lelkiismeretes, törekvő tanítóságra az ilyen választás nagy elégtétel, sőt több: igazi buzdítás és lelkesítés a kötelességek hű, odaadó, pontos teljesítésére. Nem egyéni haszon tehát az ilyen választás, hanem nyereség az oktatásügyre, mert minden tanító érezni fogja, hogy munkássága minden külső befolyás, protekció mellőzésével, tisztán az előjárók bírálati alapján elismerésben részesül és nem fog kevésbé érdemeseket a véglegesítés alkalmával az érdemes elé tolni, ami mindenkor keserűséget okozott. Minthogy Nagyságod és a tekintetes tanács legutóbbi választása által nemcsak a szorosan veit iskolai, hanem a testületben kifejtendő munkásságra is nagy hasznót hozott, kétszeresen mondok úgy Nagyságodnak, mint a tekintetes tanácsnak a Budapesti hivatalos tanítótestület nevében hálás, igaz köszönetet.

(**Iskolai beiratások.** A székesfőváros állami és felekezeti középiskoláiban ma kezdődtek meg a jövő iskolai esztendőre szóló beiratások. Az első osztályokba való felvételre mindenütt nagy számban jelentkeztek. A mintagimnázium első osztályába százötvennél többen kérték felvételüket, akik közül legfőbb nyegvenet vesznek föl.

(**A főváros jogügyi bizottsága** ma délelőtti ülést tartott. Dr. Déry Ferenc tanácsjegyző bejelentette, hogy Fallér Ferenc tanácsos, a bizottság elnöke és Melha Kálmán tiszti főügyész, a bizottság helyettes elnöke távol vannak a fővárosból, kéri ennélfogva a bizottságot, hogy a saját kebeléből válasszon elnököt. A bizottság dr. Weinik Józsefet választotta meg elnökévé. A főváros tiszti ügyészségét Alkér Emil és dr. Szabó Imre tiszti ügyészek képviselték, míg az előadói tisztelet Déry Ferenc tanácsjegyző és Pappert Győző fogalmazó

látták el. A bizottság a jégtermelésről szóló szabályrendeletet, amelynek tárgyalását múlt ülésében kezdte meg, ma részleteiben is lefolytatta és hozzájárult ahhoz, hogy a jég termelése, vágása és forgalombahozása bizonyos közegészségügyi feltételekhez és hatósági engedélyhez köthessék. Hozzájárult továbbá a bizottság ahhoz, hogy az új Szent János-kórház tisztviselői kórpótlékot kapjanak. Végül nyugdíjazási ügyeket intéztek el.

(**A főváros és a magyar ipar.** A főváros az épülőfélben levő kenyérgyár gépészeti berendezésének szállításiával egy külföldi céget bízott meg, de a közszállítási törvény értelmében kikötötte, hogy a vállalkozó a munkálatokhoz szükséges anyagokat, amennyiben Magyarországon előállíthatnak, okvetlenül Magyarországon köteles beszerezni. Több hazai kerámiai gyár most azzal a panaszszal fordult a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségéhez, hogy a vállalkozó e kötelezettségének nem tevételet, amennyiben a sütőkegenczék belső falazatához szükséges nagymennyiségű tűzálló chamotte-anyagot a külföldről szerezte be, holott a magyar gyárak termékei nemcsak versenyképesek, de minőség tekintetében felülmúlják a külföldi terméket. A Magyar Gyáriparosok Szövetsége ezért most felterjesztésben fordult a főváros tanácsához, kérve a panasz megvizsgálását és a vállalkozó kötelezését, hogy szerződése értelmében nemcsak a chamotte-anyagokat, hanem egyéb itthon beszerezhető anyagot is hazai termékkel pótolja.

EGYESÜLETEK.

(**Alkoholbetegek gyógyítóháza.** Az Általános Közjótékonsági Egyesület által Rákospalotán (Árpád-u. 12.) alkoholbetegek és morfinisták részére fenntartott gyógyítóház iránt mind nagyobb érdeklődés mutatkozik és a sikeres gyógyítás következtében számos gyógyulást kereső egyén keresi fel. A szanatórium rendkívül kellemes, egészséges levegőjű, szép helyen telkszik és a betegek szórakoztatásáról különböző módon gondoskodik a vezetőség. A betegek állandó orvosi felügyelet alatt állanak és napi ellátást díjuk szobával együtt 5 koronánál kezdődik. Felvétel végett jelentkezni lehet az egyesület főorvosánál, dr. Stein Fülöpnel (IV. Semmelweis-u. 11.), vagy pedig az egyesület főtitkáránál, dr. Lányi Mártannál) I. Fehérvári-ut 27.) Kívánatra ismertetőt bárkinek küld az egyesület.

(**A „Budapesti Katolikus Kör“** igazgatóválasztmányja tegnap tartotta a havi rendes ülését dr. Zsembery István elnök elnöklése alatt. Elnök az ülés megnyitása után a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Hannuy Ferenc egyetemi tanár és Gosztonyi Aladár választmányi tagokat kérte föl. Az elnöknek a kör belügyeire és az autonómiai ügyre vonatkozó jelentését tudomásul véve, tárgyalta a választmányi Hidy Zoltán igazgató és dr. Becsky Arzén titkár jelentését. Ezeknek elfogadása után az újonnan jelentkező tagokat vették fel és pedig alapító tagul: gróf Esterházy Pált és gróf Vigvázi Sándort. Rendes tagul: Almásy Dénes, dr. gróf Batthyány Lászlót és báró Orczy Andort.

(**A Magyar Építő és Iparművészeti Rajzoló Országos Egyesülete** kebelében folyó hó 19-én megalakult az építőipari és az építőművészeti szakosztály. Az építőipari szakosztálynak elnöke lett Keiser Hugó, előadója Weidinger Andor, jegyzője Kovács Elemér. Az építőművészeti szakosztály elnökévé Porgesz József választott meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

(**A szabadalmi bíróság köréből.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király — Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére — dr. Kelemen Nándor okleveles ügyvédet számfelüti szabadalmi albiróvá nevezte ki.

(**A nagyszerb-pör.** A nagyszerb felségárulók bűnpörének mai tárgyalásáról alig van feljegyezni való. Mint zágrábi tudósítónk jelenti, gyors egymásutánban kihallgatták a vád több pakráci tanuját, de egyikük sem tett fontos vallomást. A tárgyalás egyhangu menetét csupán Dragosavác Koszta vádlott, kásonjei tanító szakítottá meg, aki ismételt közbeiktatásokkal zavarta Turkovics Matija tanu kihallgatását. A vádlottat a bíróság az

egyik kijelentéseit két napi éhezéssel és kemény fekvőhelyi szigorított sötét zárkára ítélte.

Podobnik Antal tanu tovább azt mondja, hogy Podunavác vádlott a pakráci tanítóképző intézetben a diákok között propagálta a nagyszerb eszmét és a diákokat politizálásra tanította. Az elnök elővezetett Podunavác vádlottat, aki egy régebbi határozat értelmében nem lehet jelen a tárgyaláson és ismerteti vele a tanuak reá vonatkozó vádjait. Az elnök kérde a vádlottól, mit tud felhozni védelmére. A vádlott kijelenti, hogy lemond a védekezés jogáról, mert úgy seve engedik elmondani azt, amit el szeretne mondani. Gyalázat különben is — mondja tovább — hogy ilyen pletykák alapján tartanak már hónapok óta börtönbent. A bíróság ezekért a szavakért elítéli Podunavác vádlottat negyvennyolc órai magánzárkára és bjj're Radovanovics Dusan tanító, a következő tanu, együtt járt iskolába Pribicevics Milánnal, a sokat emlegetett belgrádi tiszttel, de sohasem vette észre, hogy forradalmi érzelmű lett volna. A tanu a többi vádlottat is mind derék, jóra való embereknek ismerté, akikről csak a vizsgálát megindítása óta hallja, hogy nagyszerb forradalmi agitátorok voltak. Krcivoj Milán tanu azt mondja, hogy csak az tűnt fel neki, hogy egy diák az iskolában nem akarta énekelni a Gott-erhalte-t. Egyebet nem tud. Vranics Nikola kocsi a közönség nagy derűtsége közt cselédkétykát beszél el részletesen.

(**Az ügyvédi kamarák köréből.** A budapesti ügyvédi kamara Müller Rezső dr. (I. VIII., Illés-utca 4. szám), Rigler György dr. (I. I., Fűrj-utca 46. szám) ügyvédek a kamara lajstromába bejegyezte; Szalay Lajos kiskörösi ügyvéd elhalálozása, Kerekes Sándor dr. budapesti ügyvéd Sarkadra történt elköltözése folytán az ügyvédek lajstromából kitörölte; Szalay Lajos kiskörösi ügyvéd irodája részére gondnokká Fél Boldizsár dr. kiskörösi ügyvéd rendeltetett ki; Kerekes Sándor ügyvéd irodája részére gondnok kirendelésének szüksége fenn nem forgott;

a nagyváradi ügyvédi kamara Hadházy Kálmán dr.-t, Nagyszalonta székhelyi az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

(**Harmatnyolozó új ügyvéd.** Marosvásárhelyről táviratozzák, hogy ma fejezték be az ügyvédi vizsgálatokat, amelyeken 52 jelölt közül 38-an sikeresen vizsgáltak.

(**Egy táblabíró sajtópöre.** Érdekes sajtópört tárgyalt ma a budapesti büntető törvényszék esküdtbírósa Zsitvay Leó elnöklése alatt. A pör eözményei a nemzeti ellenállás idejére nyulnak vissza. Mikor ugyanis gróf Pongrácz Ferenczet Abaujmegye főispánjává nevezték ki, a vármegye törvényhatósága megtagadta a főispán beiktatását. Gróf Pongrácz Ferenc erre erőt szakkal nyitatta föl a megyeház aijtáját s a vármegye hajduti is eltávolította. Juhász Béla vármegyei alügyész e miatt hatóság elleni erőszak büntette címén büntetői följelentést adott be a darabont főispán ellen, akivel szemben dr. Sziráky Barna, a kassai törvényszék elnöke, fölterjesztést intézett az igazságügyi kormányhoz, hogy egy másik vizsgálóbíró is rendeljen ki s mikor a kirendelés megérkezett, az elnök Rác Ernő vizsgálóbírótól elvette a politikai természetű ügyeket s másik vizsgálóbírónak osztotta ki. Ekkor Juhász Béla vármegyei alügyész az egyik kassai lapban erősen megtagadta a törvényszéki elnököt s azt állította róla, hogy az igazságügyi kormányhoz intézett felterjesztésével a bírói függetlenség letörésére vállalkozott. A cikkre Sziráky Barna nyilatkozattal felelt s hazug rágalomnak minősítette a vármegyei alügyész állításait. A két cikk miatt kölcsönösen sajtópört indítottak egymás ellen az időközben táblabíróvá kinevezett Sziráky Barna és Juhász Béla ügyész. Az előbbi Fényes Samu dr., az utóbbi dr. Nagy Uzor ügyvédek képviselték a mai tárgyaláson. Kihallgatásuk alkalmával mindkét vádlott megmaradt amellett, hogy az igazat írják s a valódság bizonyításának elrendelését kérték.

A bizonyítási eljárás és a perbeszéd elhangzása után az esküdtek Sziráky Barnát úgy a rágalmazás, mint a becsületsértésben nem bűnösnek mondták ki, míg dr. Juhász Bélát két rendbeli sajtó utján elkövetett becsületsértésben mondták ki bűnösnek, minek alapján Szirákyt fel-

mentették, míg Juhász Béla dr.-t 200—200 korona fő és 200 korona mellékbüntetésre ítélték, azonkívül kötelezték a költségek fedezésére és az ítéletnek a lapokban való közzétételére. Az ítélet felfüggesztésének hatályát a bíróság nem alkalmazta.

§ A Pannónia Evezősklub Sajtópere. A Pannónia evezősklub feljelentése folytán mára volt kitűzve a budapesti büntető törvényszék dr. Füzesséry Zoltán bíró elnökelete alatt ítélező tanácsa előtt Payr Hugó, a Duna evezősegylet tagjának rágal-mazási sajtópere főtárgyalásra. Payr Hugó ellen az volt a vád, hogy a lapban a Pannónia evezős-klubot Payr meggyanusító közleményt tett közzé. A tárgyalás alapján Payr Hugó kijelentette, hogy az inkriminált közleményt téves információ alapján tette közzé és ezért bocsánatot kért. A panaszos klubjogi képviselője ezt a kijelentést elégtételül elfogadta és a vádat visszavonta. A bíróság a védelejtés folytán a további eljárást megszüntette.

§ A Haverda-ügy. A Haverda-ügyben fordulat állott be. Popper Gyula budapesti cipész, ki a szabadkai vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy Haverda Mariska hamis alibi-tanúnak akarta megszerezni és hogy erről Klein Pál Lipót is tudott, Pertich Ernő rendőrkapitány lehozatta Szabadkára. Pertich kapitány Poppert gyanúsítottként hallgatja ki.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Második nap. —

Szép idő kedvezett a vasárnapi programnak s a különvonatok csak úgy ontották a sport iránt érdeklődő közönséget. A *Kozma Memorial* a cél-tól startig vezető *Halt* nyerte meg igen könnyen hat hosszal *Kunilinde* előtt, mely után *Nemezis* igen jó harmadiknak következett a még mindig teljesen formán kívül levő *Regina* előtt. Ma különben a favorit-játszóknak jó napjuk volt, mert a második futam kivételével, ahol *Topper* győzelme keltett némi meglepetést, az összes futamokat a fogadott lovak nyerték.

Részletes eredmény a következő:

I. *Bladok handicapja*. 2000 korona. 1200 méter. 1. Gr. Lambert H. 4é pm *Tania Agnes* 54 kg. (Seiler). 2. Hg. Taxis E. 3é pm. *Gaiety* 50 kg. (Cockeram). 3. Br. Rothschild A. 3é sk. *Ambrosine* 52 kg. (Walkington). Futottak még: *Maverne* (Fries), *Liane* (Carlslake), *Szerény* (Hewitt), *Grand Seigneur* (Pretzner), *Orgazda* (Molnár), *Rosebud* (Pulay), *Klárás* (Peschka). Küzdelem után két hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Totalisatour: I. 10:38, 20:30, 70, 34. II. 5:16.

II. *Handicap*. 3000 korona. 1600 méter. 1. Petanovits I. 4é pher *Topper* 50 kg. (Hewitt). 2. Br. Rothschild A. 3é pm *Goldregen* 54 kg. (Smejda). 3. Mr. Lincoln 4é pm *Pagony* 62 és kg. (Fries.) Futottak még: *Varázs* (Paul), *Györgyike* (Janek), *Denise* (Ulrichshoffer), *Savoury* (Miles), *Perkáta* (Jones), *Fortunatus* (Guttmann). Félhosszal első, öt hosszal harmadik. — Tot.: I. 10:80, 20:43, 60, 54. II. 5:38.

III. *Kozma Ferenc emlékverseny*. 50.000 kor. 1100 méter. 1. Hg. Hohenlohe 3é sk *Halt* 57 és fél kg. (Hewitt). 2. Söllinger R. száz. 3é pm *Kunilinde* 57 és fél kg. (Janek). 3. Gr. Trauttmansdorff 3é pm *Nemezis* 57 és fél (Pretzner). Futottak még: *Dáma* (Carlslake), *Majd ha fagy* (Ulrichshoffer), *Miska bácsi* (Cockeram), *Regina* (Miles). 6 hosszal első, nyakhosszal harmadik. Tot.: I. 10:21, 20:24, 26, 38. II. 5:11.

IV. *Dunaközi díj*. 3000 kor. 2400 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. 4é pm *Gáuna* 59 és fél kg. (Janek). 2. Gr. Pálffy J. 3é pm *Tulipán* 41 és fél kg. (Smejda). 3. Geist G. 4é sk *Ténsaszony* 53 kg. (Ulrichshoffer). 1 és fél hosszal első, nyakhosszal harmadik. Tot.: I. 10:12, II. 5:6.

V. *Kétévesek versenye*. 3000 korona. 1000 méter. 1. Br. Harkányi J. pm *Taranto* 56 kg. (Janek). 2. Fáy B. sk. *Chrysta* 54 és fél kg. (Pretzner). 3. Geist G. stp. *Akác* 54 és fél kg. (Ulrichshoffer). Futottak még: *Frieska* (Smejda), *Miczbán* (Hujber), *Duckmaeuser* (Carlslake). 1 és fél hosszal első, 5 hosszal harmadik. — Tot.: 19:16, 20:28, 40, II. 5:9.

VI. *Nyeretlenek versenye*. 3000 korona. 1100 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. 2é pm. *Most* vagy *soha* 50 kg. (Smejda). 2. Zombory R. 2é sm. *Büszke* 50 kg. (Gulyás). 3. Geist G. 2é sm. *Gambrius* 50 kg. (Ulrichshoffer). Futottak még: *Tiborcz* (Janek), *Bobalka* (Withalm), *Lagerbier* (Carlslake). Félhosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: I. 10:20, 20:30, 38. II. 5:10.

VII. *Eladóverseny*. 2000 korona. Táv. 1600 méter. 1. Egyedi Lajos 4é pm *Sirius* 56 és fél k. (Miles). 2. Herczeg Taxis M. 3é pm *Halupsa* 52 k. (Cockeram). Futottak még: *Salome* (Ulrichshoffer). Másfél hosszal első, 3 hosszal harmadik. Tot.: I. 10:27, 20:26, 26. II. 5:15.

— Harmadik nap. —

A megszokott sikerült program jellemzi a harmadik napot, melynek főszáma a 16000 koronával dotált *Tátrai handicap*. Az 1600 méteres versenyben még az utolsó bálnajelentés után is sok ló maradt állva s így népes mezőnyre lesz kilátásunk. A selyelosztás nagyon sikerültnek mondható s a versenyt nyitnak mondhatjuk. A sulyban némi előnyt Vörös király, Illustra, Menotte, Fabelhaft, Viganó, Denise részére tudunk megállapítani s a nyerő mindenestre ezek közül fog kikerülni. A mi jelöltünk *Fabelhaft*, azonban megjegyezzük, hogy teljesen rendben kell, hogy legyen, ha *Menottet* vagy *Viganot* meg akarja a célban előzni.

A *Szödi díj* kilencz aláírással zárult. A kis nevezéssel ellentétben azonban annál értékesebb a mezőny, mert nagyon jó lovak vannak benne, köztük a Szent István-díj első favoritja: *Boccaccio* is, s ha starihoz áll, elintézettnek véljük e verseny sorsát számára. Jó futást még *Lord Darcy*tól és *Lanzendorftól* várunk.

A *Nyeretlen kétévesek versenye* 1000 méterre van kiírva s ez így rövid távu versenyeknél rendszeren a jó start dönti el a verseny sorsát. Chancos pályázóknak mi *Mindig Gyöngyöt*, *Tutoret*-t, *Istvánt* és *Biztost* tartjuk s a nyerő is alkalmasint ebből a kvartetből fog kikerülni.

Jelöltjeink:

- I. *Kisbetyár*—*Décsev*—*Rontó Pál*
- II. *Boccaccio*—*Lanzendorf*
- III. *Fabelhaft*—*Menotte*—*Viganó*
- IV. *Ljubljana*—*Fecske*
- V. *Gonosz*—*Osman*
- VI. *Mindig Gyöngy*—*István*
- VII. *Ormód*—*Walpert*.

() A német Derby. A hamburgorni versenypályán vasárnap futották a német Derbyt. Tenyésztésünket *Kahlenberg* képviselte a 100.000 márkás díjban, de az expedíció nem járt sikerrel, mert a Király-díj-nyerő heves küzdelem után félhosszal vereséget szenvedett a graditzi ménes pacemakerként szereplő *Arnfridje* ellen, míg az istálló másik lova: *Stossvogel* rövid félhosszal maradt le harmadiknak. A Weinberg-istálló két crackje: *Fervor* és *Inamor* semmi szerepet sem játszott. Szerencsétlenség is történt a nap folyamán. A Derby futása közben ugyanis megeregett az eső, mely valóságos felhőszakadássá fajult. A fedett helyen sokan nem fértek el s ezek közül hármat villám sújtott. Versenyjelentésünk ez:

Német derby 100.000 márká; 2400 méter. 1. Graditzi ménes sm. *Arnfrid* 58 kg. (Warne). 2. Meichl T. pm. *Kahlenberg* 58 kg. (Aylin). 3. Graditzi ménes sm. *Stossvogel* 58 kg. (Bullock). 4. Weinberg stpm. *Fervor* 58 kg. (Reit). Futottak még: *Erreicht*, *Heraklit*, *Inamor*. Félhosszal nyerve, félhosszal harmadik, félhosszal negyedik. Tot.: 10:19, helyre 10:21, 12, 11.

() A Grand Prix. Vasárnap került dűlőre Bois de Boulogne gyepeán a *Grand Prix de Paris* óriási közönség jelenlétében. Az értékes díj hatalmas meglepetéssel végződött, amennyiben mind a három helyet egészen elhanyagolt lovak foglaltak le. A francia Derby-nyerő *Negofol*, épugy mint az angol *Valens* és *William* the *Fourth* helyezetlenül futottak. A versenyről tudósításunk ez:

Grande Prix de Paris. 300.000 fr. 3000 m. 1. Báró Rothschild M. sm *Veraun* 58 kg. (Barat). 2. Mme Chermetteff pm *Rebelle* 58 kg. (Childs). 3. Blanc E. pk *Union* 56¹/₂ kg. (Stern). Futottak még: *Ronde de Nuit*, *Hag te Hag*, *Darwin*, *Exorde*, *Oversight*, *Negofol*, *Valens* és *William the Fourth*.

() A bécsi ügötversenyek vasárnapi eredménye a következő:

I. *Dr. Sphinx*-verseny. Díj 2100 korona. 1. Wolai ménes pk *Flóra* (Keefe). 2. Schlab i den net eh an. 3. Fonika. Futottak még: *Giza*, *Flush Royal*, *Kremlin*, *Pumi*. — Tot.: 10:20, 20:27, 42, 35.

II. *Lasthaus*-verseny. 2500 korona. 1. Brunner és tsa pk *Yunta* (Armsirong) 2. *Liebling*. 3. *Mág-*

nás. Futottak még: *Szamócza* *Cypresse*, *Willy Allen*, *Fanny*. — Tot.: 10:224, 20:70, 34, 66.

III. *Ügötverseny*. 1800 korona. 1. Thurnischi ménes sher. *Simandl* (Lippit). 2. Lord G., 3. Drága II. Futottak még: *Ister*, *Rigoletto*, *Charlotte*, *Champus*, *Aegir*, *Jubilacumsfohlen*. Tot.: 10:25, 20:31, 48, 50.

IV. *Duna-díj*. 5000 K. 1. Wolai ménes id. sm *Glouwood III* (Keefe). 2. *Liselotte*. 3. *St. Vallent Vincent*. Futottak még: *Countesse Caid*. Tot.: 10:41, 20:34, 24.

V. *Handicap*. 2100 korona. 1. Mr. Stone 4é sk. *Et cetera* (Brown), 2. *Arian*, 3. *Mailüftöl*. Futottak még: *Young Quartermarch*, *Hanni K.*, *Ex Ibris*, *Madár P.*, *Nóra*, *Beriton*, *Lucretia*, *Wuzerl*, *Ádám T.* Tot.: 10:83, 20:54, 66, 55.

VI. *Tullnerprinz* verseny. 3000 K. 1. Wienerwaldi ménes pm. *Waselbus* (Ederer). 2. *Aufwieglerin*, 3. *Galambom*. Futottak még: *Nicotin*. Tot.: 10:15, 20:22, 25.

VII. *Körmend díj*. 3400 kor. 1. Pusztaberényi ménes. 4é sk *Rendezvous* (Capovilla). 2. *Keserves*. 3. *Laurionne*. Futottak még: *Heckenrose*, *Musa*, *Dilla R.* Tot.: 10:38, 20:28, 29.

VIII. *Kettesfogatu urkocsiverseny*. 2300 korona. 1. Hg. *Ypsilanti Sorenizsimus-Zavajja* (Lippit). 2. *Iqui-Prinz Senator*, 3. *Milond-Lidia*. Futottak még: *Jacus-Corallo*, *Bátor-Gvurjad*, *Grotl G.-Jutka*, *Conia-Hofd*. — Tot.: 10:34, 20:38, 101, 106.

() A karlsbadi loversenyek első napjának eredménye a következő:

I. *Egynyit* verseny. 1800 K. Táv. 2000 méter. 1. Gr. Orsich P. 3é pm *Dabas* 67 és ¹/₂ kg. (Czárán). 2. *Ilfracombe* (Neimans). 3. *Jang-Tse* (Bartos). Futottak még: *Kamoleon*: *Könnven* két és fél hosszal nyerve, 10 hosszal harmadik. — Tot.: 10:15, 20:24, 26.

II. *Egori díj*. 3300 K. Táv. 2000 méter. 1. Herczeg Taxis 3é stpm *Dont care* 53 k. (Finan). 2. *Só* (Klimscha). 3. *Danusia* (Earl). Futottak még: *Jemina*. Küzdelem után félhosszal nyerve, husz hosszal harmadik. Tot.: 10:27, 20:22, 23.

III. *Karlsbadváros díja* (Akadályverseny). 15.000 kor. 4500 méter. 1. *David E.* 4é pm *Bodostó* 69 és fél (Czárán). 2. *Na also* (Bregant). 3. *Sárga csikó* (Holz). Futottak még: *Perkál*, *Tinkabelle*, *Sommerfrische*, *Ignorant*. Biztosan 2 hosszal első, 6 hosszal harmadik. Tot.: 10:17, 20:25, 32, 37.

IV. *Bladok gátversenye*. 2400 korona, 2400 méter. 1. *Sapiatz V.* 5é sher *Rodloap* 65 és fél (Horacek). 2. *Koczás* (Earl). 3. *Pink May* (Vida). Futottak még: *Magas* (elbukott). Biztosan 2 hosszal nyerve, rossz harmadik. Tot.: 10:79, 20:62, 29.

V. *Bonitai gátverseny*. 2100 korona. 2400 méter. 1. *Wuthenau C. A.* 4 é pm. *Bolondóra* 66 kg. (Kaiser). 2. *Viribus unibus* (Bregant). 3. *Prokop* (Neimans). Futottak még *Subito*. Küzdelem után félhosszal első, 4 hosszal harmadik. Tot.: 10:40, 20:36, 33.

VI. *Giesshübl-díj* (Akadályverseny). 2100 kor. 3500 m. 1. Br. *Liphay B.* 4é sk *Wiaubrant* 65 kg. (Heimans). 2. *Irrogang* (Wodianer). 3. *Meglehet* (Disqu). Futottak még: *Clown* (elbukott), *Nórah Hampton* (elbukott). Könnny. 6h. Tot.: 10:50, 20:48, 62.

() A MAC. első uszóversenye. A Magyar Athletikai Club vasárnap este rendezte első uszóversenyét a Császárfürdő uszodájában. Elkeintve a rendezés némi csekély hibáitól, mely arra vezethető vissza, hogy ebben a sportban első nyilvános bemutatkozása, a verseny fényesen sikerült és két országos rekordot eredményezett. — A részletes eredmények a következők:

Székesfővárosi díj. 100 m. uszás. 1. *Las-Torres Béla* (MAC.) 1 p. 9 mp. 2. *Munk József* (MTK.). 3. *Hornung Gyula* (MTK.). *Karcsapással* nyerve.

Székesfővárosi díj. 100 m. melluszás. 1. *Baronvi András* (MAC.) 1 p. 10 mp. (orsz. rekord). 2. *Toldi Ödön* (MTK.). *Elek Imrét* (MTK.), ki 3-ik lett, diszkvalifikálják. Fél méterrel nyerve.

Székesfővárosi díj. 100 m. hátuszás. 1. *Hendl Kornél* (MTK.) 1 p. 25¹⁰/₁₀ mp. 2. *Pois István* (MAC.) 3. *Fülöp Károly* (MAFC.). *Karcsapással* nyerve.

Székesfővárosi díj. 400 m. 1. *Hajós Henrik* (MTK.) 5 p. 48 mp. 2. *Las-Torres Béla* (MAC.). 3. *Munk József* (MTK.) 10 méterrel nyerve.

70 méteres handicap, 1. *Szentessy S.* (BTC.) 4 mp. hátrány 57¹⁰/₁₀. 2. *Novy Jenő* (Balaton). 3. *Honty Gábor* (MAFC.).

210 méteres junior-uszás. 1. *Támedly József* (MAC.) 3 p. 17¹⁰/₁₀ mp. 2. *Wendelin István* (BAK.). 3. *Halász Imre* (MAFC.).

Staféta-verseny, handicap 3×35 méter. (Tetszés szerinti). 1. *Férencvárosi Torna Club* b) csapata 1 perc 09 és 4 tized mp., 4 impercz hátrány, 2. *FTC.* a) csapat, 3. *MAFC.* b) csapat.

1050 méteres csapatverseny. 1. *Férencvárosi Torna Club* 9 ponttal (1 első, 1 második és 1 harmadik helylyel). Egyéni győztes *Domonkos Pál* (FTC.).

KÖZGAZDASÁG.

Aratás előtt.

Budapest, június 28.

Az általános drágaság sötét felhőként tornyosul fejjünk felett s annak végnélkülnek látszó leple alól nem bontakozhat ki a reményosztó napsugár, hogy a szegény ember nyomasztó gondja enyhüljön. A drágaság rémét a közelben felbukkanó olcsóság ígéretföldje nem akarja fölváltani.

Hisz a föld, a drága anyaföld is mostoha lett hozzánk, a beléfértetett munkát és pénzt rosszul fizeti; uzsorás lett ez is, mint mindenki és minden, kinél és hol életszükségleteinket kell beszerezniünk.

A mezőgazdasági termés elé jomét nem a legnagyobb reménnyel nézünk. Napról-napra halljuk, hogy a múlt tél sok helyen megtépázta az őszi vetéseket, melyeknek a száraz, hosszú ős sem kedvezett. És betetőzésül a háború kilátásai emelték a buza- és lisztárakat. Ezeknek az elmúltával pedig nem következett be a gabonárak olcsóbbodása és így minél inkább közeledünk az időhöz, mely eldönti a mezőgazdasági termés-hozamot, annál nagyobb aggodalommal figyeljük gazdasági életünk abnormális állapotát. A gabonárak rendkívüli magassága, az osztrákoknak mozgalma a gabonavámok időszakos felfüggesztésére, a gabonatorzsdén mutatkozó nagyarányú spekuláció azt mutatja, hogy a jövő gabona-évad elég kritikus lesz az ország kenyérszükségletének ellátása tekintetében.

Drága a kenyér, de még drágább is lehet. Szinte hihetetlen, hogy volt idő, mikor kalácsot is olcsóbban chettünk, mikor a Balkán-államokkal szoros gazdasági összeköttetésben állottunk a köztük és köztünk fennállott őrleési forgalom révén.

Boldog idők voltak azok, mert nem szójátókot használtam, amikor azokra az időkre gondolva, mondtam, hogy akkor kalácsot jutottunk olcsóbban, mint most a kenyérhez. Ez mindenesetre olcsóbb lenne most is, dacára a mostoha viszonyoknak, ha az előbb említett őrleési forgalom fennállna.

Az őrleési forgalom ugyanis a lisztárakban nagy forradalmat idézhet elő és különösen a kenyérliszt árát nyomja le oly egyezség szerint, mely annakidején a Balkán-államokkal fennállott. A gabonát akkor úgy hozták be onnan hozzánk, hogy abból őrleés után csak mintegy 80 százalék ment vissza, de az is a finomabb, tehát drágább lisztnevekből.

Ennek pedig nagy hordereje van a lisztárak alakulására nézve. A visszamaradt 20 százalék csupa kenyérliszt volt. Ez a lisztminőség tehát nagyobb kínálattal is bír, ami az árát jelentékenyen csökkentette. A szegény nép olcsó kenyérhez juthatott, a mezőgazda pedig olcsóbb takarmányhoz, mert az őrleési forgalomból még az az előnyük is volt, hogy a kenyérliszt mellett a tetemes mennyiségű korpa itt maradt, amely ismét a takarmány olcsóbbá tételéhez járult.

Dacára ennek, az őrleési forgalom megszűnése következett be. A gazdasági érdekek sokszor szem elől tévesztettek, vagy legalább leszorultak egy ideig a napirendről, a magas politika uralván a helyzetet. A politikai okok mindent háttérbe szoríthatnak; még az állampolgárok létérdekét sem respektálják.

A mindinkább emelkedő kenyérdrágaságnál pedig erre kellene elsősorban tekinteni, mert ha ez a drágaság nem szűnik, ha a megélhetési viszonyok nem javulnak, mi lesz a jövőben? Bizony kilátás van arra, hogy a szegény ember még kenyérral sem lakhat jól. És megújulnak, nem szűnnek meg soha a bérmozgalmak, mert élni kell, mert kenyér kell.

S ezen a fenyegető, már most is erősen ránk nehezedő kenyérdrágaságon talán csak az segít, ha a kivitelünket korlátozzuk. Ami ellen tehát éppen küzdenünk kellene, ami közgazdasági érdekeinkkel homlokegyenest ellenkezik, még titkos örömmel kellene néznünk, tudva, hogy ha ugyis gyenge

kivitelünket csökkentjük, a kiviteli kedvet lanesztjük, akkor több liszt marad itthon, olcsóbb lesz a kenyérünk.

A magyar liszt kivitelének megszorítására törekszik osztrák testvérünk is, amit fényesen bizonyítanak a magyar liszt kivitel ellen irányuló ténykedései.

Ha törekvése sikerül, aztán csak megélünk. Marad itthon liszt elég. De vajon lesz-e ebben köszönet? Mert éppen a liszt kivitelünk egyik legnagyobb jövedelmi forrásunk. Ha ez bezárul előlünk, ha így lesz olcsóbb a kenyérünk, a gazdaságunk nem is lassankint, hanem egyszerre vérzik el.

Elmondhatjuk akkor: „adtál uram esőt, de nincs köszönet benne. „Nem az a jótékony, a hazának minden gyermekét tápláló eső lesz ez, mint volt a megszüntetett őrleési forgalom, amely nem mesterségesen, hanem a kétszerkettő bizossággal tette olcsóbbá a kenyeret, amelynek visszaállítása tehát egyik leghathatósabb óvszer lehetne a kenyérdrágaság ellen. Szigeti József,

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. alaptőkeemelésé. Jelentettük már, hogy a *Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt.* váratlanul fölemeli alaptőkéjét 15.000.000 korona elsőbbségi kötvény kibocsátása által. Az igazgatóságnak ez az elhatározása a pénzpiacra nagyobb port vert föl. Oka ennek az, hogy az a hazai pénzcsoport, mely már hosszabb idő óta vásárolta a Rimamurányi papirosokat, érdekeinek súlyos sérelmét látta a tervezett alaptőkeemelésben. A tőzsdén ma izgalommal tárgyalták az ügyet s a részvényeket nagy tömegben kínálták s a kínálat következtében a részvények árfolyama csökkent. Később a kedvezőbb politikai hírekre azonban az egész vonalon javulás állott be. A Rimamurányi részvényekben beállott kínálat elsősorban abból származik, hogy az elterjedt hírek szerint az egész tőkeemelés csak arra való, hogy megakadályozza annak a csoportnak törekvéseit, amely az utóbbi időben nagy mennyiségben vásárolt részvényeket, hogy illymódon szerezzon magának befolyást a társaság ügyeinek vezetésére. Ezek azonban szembekerültek a *Wiener Bank-Vereinnel*, melynek ezidőszertint többsége van az igazgatóságban, mely a részvényvásárlókkal szemben is megakarja óvni befolyását. A tervezett emisszióról a társaság az alábbi kommunikikét adta ki:

„A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság igazgatósága szombaton tartott ülésében elhatározta, hogy 1909. július hónap 12-én délelőtt 10 órára rendkívüli közgyűlést hív egybe, melynek napirendjére indítványul tüzi ki a társaság tőkájének 15 millió korona névértékű 6 százalékos osztalékra és 1 százaléknál magasabbra nem emelhető felülosztalékra előjogigényrel bíró elsőbbségi részvényre való szaporítását és ezen indítvány elfogadása esetén a megfelelő alapszabályváltoztatások keresztülvitele feletti határozathozatalt. Annak mérlegelésével, hogy a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság likvid eszközeinek erősítése a várható beruházások, egymint a testvérvállalatok banktartsásainak kiegyenlítése céljából hasznosnak mutatkozik, végül a pénzpiac jelenlegi kedvező alakulására való tekintettel az igazgatóság helyesnek tartja a fent körülírt tranzakciót a részvényesek közgyűlésének elfogadásra ajánlani. Egy a *Wiener Bank-Verein* és a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* vezetése alatt álló pénzcsoport kötelező ajánlata alapján az elsőbbségi részvények átvétele biztosítva van. Egyelőre azokra a névérték 50 százaléka lesz készpénzben befizetve.”

Ez ellen a terv ellen az említett pénzcsoport erősen szervezkedik. Velük tart az *Értékpapírkereskedők Egyesülete* is, mely a mai tőzsdéi zárlat után választmányi, majd azután teljes ülést tartott, melyen a Rimamurányi tervezett pénzügyi műveletét részesítették meglehetősen izgatott hangon bírálatban. Különösen arra mutattak rá, hogy a tervezett kibocsátás az osztrák befolyást megdönthetlenné tenné e virágzó s kiváló magyar vállalatban is. Kifogásolták még azt is, hogy a kibocsátás alkalmából az igazgatóság nem akarja biztosítani a részvényeseknek az elővételi jogot s ezáltal azok védelem nélkül maradtak a majorizálással szemben. Hogy a tárgyalás mennyire izgatott volt, azt bizonyítja a következő határozat is.

„Az értekezlet egyhangulag kimondotta:

3x35 méter, vegyes staféta (bajnokok kizárva). 1. MTK. csapata (Elek, Hendl, Hornung 1 p. 11 és 2 tized mpercz, 2. MAC. csapata, 3. MAFC. csapata. Karcapással nyerve.

Hátúszás-handicap. 70 m. 1. Pois István (MAC.) 7 mp. hátrány, 1 p. 04 mp. 2. Abonyi Árpád (FTC.) 2 mp. hátrány. 3. Martiny Károly 3 mp. hátrány.

Ifjúsági verseny. 70 m. 1. Schwendner Pál (MAC.) 46 nyolctized mp. 2. Scholz Erik (MAFC.) 3. Adám Aladár (FTC.)

Mellúszás-handicap. 105 m. 1. Biró Károly (MTK.) 1 p. 41 két tized mp. 0 mp. hátrány. 2. Kálmán Ernő (OTE.) 3. Demjén Oszkár (BTC.)

Staféta-verseny. (105 m. mell, 70 m. hát, 35 m. magyar tempó.) 1. MAC. a.) 2. MAC. b.) 3. MAC. c.) más csapat nem indult.

Atletánk külföldi diadalai. Az *Atletik Club Spárta* tegnap rendezte Prágában nemzetközi atlétikai viadalát, amelyen a magyar atléták tekintélyes számban indultak és egytől-egyig fényes győzelmeket arattak. Így Ausztria 100 yardos síkfutó bajnokságát megnyerte Rác Vilmos (BEAC) 10 mp. kitünő idő alatt. Az idő nem hiteseles. 2. Jankovich István (MAC). — A 300 yardos síkfutást is Rác Vilmos (BEAC) nyerte meg 34 mp. alatt. 2. Nagy J. (BBTE). Magasugrás. 1. Dr. Vadon G. (MAC) 169 cm., 2. Kovács Nándor (BBTE.), 3. Jankovics István (MAC). — Rudrugás. 1. Szatmáry Kálmán (MAC.). — 120 yardos gátfutás. 1. Kovács Nándor (BBTE.) 18 p. 5 mp. — A gerelyvetést 52.17 méteres dobásával, továbbá a súlydobást és a diszkoszvetést is Mudin István (MAC.) nyerte meg. Az 1 angol mértföldes síkfutás Ausztria bajnokságban győzött Dvorak Antonin (Spárta) 4 p. 37¹⁰ mp. 2. Nagy József (BBTE).

A Bécs melletti *Badenben* rendezett nemzetközi atlétikai viadalon is résztvettek atletánk és ugyancsak szép győzelmet arattak. Magasugrás: 1. Wardener Iván báró (MTK.) 162 cm., 2. Weininger Ferencz (MAC.) 157 cm., 3. Abarbanell Róbert (MTK.) 152 cm. — Diszkoszvetés: 1. Luntzer György (Pozsony) 40.64 m. 2. Mudin Imre (MAC.) 39.74 m., 3. Antal Pál (MTK.) 36.00 m. — Távolugrás: 1. Kroyer (Bécs) 6.23 m., 2. Holics Ödön (MTK.) 6.20 m. — Gerelyvetés: 1. Mudin Imre (MAC.) 50.96 m., 2. Kroyer (Bécs) 46.40 m., 3. Luntzer György (Pozsony) 45.09 m. — 400 m. síkfutás: 1. Wiesner Frigyes (BEAC.) 56⁵/₁₀ mp.

Országos football-bajnokság. A kerületi bajnokságok győztesének tegnapi mérkőzéséből a *Kassai A. C.* csapat 8:0 eredménnyel került ki győztesként a *Kolozsvári K. A.*-val szemben. Míg a *Győri Egyetértés* és a *Bácska-Szabakai Athletikai Club* csapatai eldöntetlenül (0:0) játszott. Ma délután új mérkőzésre állottak ki, melyből 5:0 eredménnyel a *győriek* kerültek ki győztesként. A legjobb vidéki csapat címért holnap délután fél 6 órakor a *kassaiak* és *győriek* mérköznek. *Biró: Minder Frigyes* (B. T. C.) lesz.

A Kereskedelmi Alkalmazottak viadala. A KAOE. vasárnap rendezett versenyén, főként a II. osztályú erők vettek részt és néhány meglepő jó eredményt értek el. A versenyen, amely igen helyesen volt kombinálva biciklivel, nagy közönség volt kinn. Az eredmények a következők: Ifj. 60 m. verseny. 1. Szalay KTE. 7.4 mp. 2. Kiss MTK. 3. Brandl Junior 100 m. verseny. 1. Körömy MAC. 11.8 mp. 2. Bleyer Föv. TC. 3. Steinbeisz Junior súlydobás. 1. Brunner BAK. 10.87 m. 2. Bremmer F. 10.59. 3. Karlik Gy. 10.32 Junior 400 m. futás. 1. Házy E. Typogr. 56.8 mp. 2. Szerinka L. 3. Karossa Z. Handicap 200 m. 1. Weisz E. 23 mp. 20 m. előny. 2. Haber A. 5 m. e. 3. Jolbey M. scr. Junior 800 m. futás. 1. Fülöp E. MTK. 2 p. 19'6 mp. 2. Pásztor F. 3. Goldmann B. és Ullrich P. 3000 m. futás. 1. Lovas A. MTK. 10 p. 3 mp. 2. Kazár F. 3. Goldmann. 4x100 m. ifj. staféta. 1. MTK. 48 mp. 2. BTC. 3. KTE. Magasugrás csapat. 1. Budai BTE. csapata 9'14 m. 2. BEAC. 9'13 m. 3. MTK. 9'03 m.; egyéni győztes Bálint B. 1'62 m. Távolugrás. Haber A. 6'43 m. 2. Hoffer O. 6'28 m. 3. Kell K. 6'27 m.

A Duna győzelme Bécsben. A bécsi folyamreggattán a *Duna nyolcásza: Fekete, Ács, Sándor, Szanyi, Sárosi, Patak, Payr, Herczeg* (stroke) és *Szomjas* (kormányos) fényes revánst vett a bécsi *Donau nyolcászcapatán*, mert azt két hosszal győzte le a kb. 10 km. hosszú versenyfávon. A Duna ezzel a győzelmével harmadszor és végleg megnyerte a nyolcászas versenvre kitűzött vándordíjat.

Angol sacco-öltönyt 33 Ft-ért

kitünő szabás, jó munka, finom kivitel.

FÁI GÉZA elsőrangú uriszabó terméiben
Szervita-tér 5. I. em.

1. Mozgalmai szervez, amelynek vezetésére küldöttéleg Sándor Pál országgyűlési képviselőt kéri fel.

2. Felhívást intéz a közönséghez, hogy a mozgalomhoz csatlakozzék és a *Rimamurányi legközelebbi közgyűlésére, július 3-ig részvényeit deponálni el ne mulasztja.*

3. Az értekezlet összes tagjai testületileg megjelennek a nagy pénzintézeteknél, kérve őket, hogy e tervhez segédkezzenek ne nyújtsanak és éppen ezért a náluk koszába adott részvényeket jogos tulajdonosainak rendelkezésére bocsássák.

4. Küldöttséget meneszt a tőzsdetanácshoz, hogy tegye vizsgálat tárgyává ezen emisszióknak összes körülményeit és védje meg a részvényesek jogait oly módon, hogy ha a tőkeemelés minden várakozás ellenére másképpen megakadályozható nem volna, rendelje az eddigi részvényeknek az árjegyzésből való kiküszöbölését, illetőleg ne engedje meg az új részvények jegyzését. Az értekezlet egyhangulag magáévá tette a javaslatot, továbbá kötelező határozatot hozott arra nézve, hogy amennyiben a tőkeemelés sikerülne és a bankok és a tőzsdetanács nem támogatnák őket, az értékpapír-üzletet bizonytalan időkre beszüntetik.

Előlejtések a Hitelbanknál. A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága ma tartott ülésében Lugosi József cégvezetőt igazgatóhelyettesé, Keleti Lajos eddigi pénztári főellenőrt és Kunst Ottó eddigi főpénztárost pedig cégvezetőkké nevezte ki.

As „Agrária” erőtakarmánygyár r. t. válsága. Már hónapok óta beszélnek pénzügyi és kereskedői körökben az „Agrária” erőtakarmánygyár részvénytársaság és ennek fiókvállalata, a Mezőgazdasági Áruhitelbank mérlegeiről. Nem kisebb váddal illetik a részvényesek az igazgatóságot, mint azzal, hogy hamis mérleggel félrevezették a részvényeseket. A vihar a szombaton tartott közgyűlésen teljes mértékben kitört. A közgyűlésen 47 részvényes jelent meg 1896 részvény képviselőben. Mielőtt a közgyűlés a napirend tárgyalására áttérhetett volna, dr. Elek Mór kifogásolta a közgyűlés egybehívásának módját és követelte, hogy a mulasztást jegyzőkönyvbe foglalják. Ennek megtörténtevel dr. Pajor Ignác elnök bejelentette, hogy a közgyűlés napirendjén a részvénytársaság felszámolása is szerepel. Az előterjesztett mérleg a felszámolás elhatározását teljesen megokolta teszi. Az elmúlt üzletév tetemes veszteséggel zárult. A veszteség okai az 1907. évre nyulnak vissza. A súlyos pénzügyi válság miatt a követelések vagy egészben vagy részben elvesztek, behajthatatlanná váltak. Az árukötések felbontása, a gyári üzem kényszerű beszüntetése, a hitel megvonása és a tűz, amely a gyártelepen pusztított, okozták, hogy az igazgatóság eredményt nem érhetett el. Az intézet vezetését tavaly szeptemberben az igazgatóság Bruck Arnold likvidátorra ruházta abban a reményben, hogy neki sikerül megmentenie a részvénytársaságot az elpusztulástól. Bruck Arnold vezetésével tényleg javult is valamelyest az intézet anyagi helyzete, annyira azonban még sem, hogy az intézet folytathassa üzemét. Az igazgatóság kénytelen a közgyűlésnek a részvénytársaság felszámolását ajánlani. Mielőtt a közgyűlés erre vonatkozóan határozná, szükséges, hogy az igazgatóság jelentését tudomásul vegye, a mérleg helyességét megállapítsa és az igazgatóságnak a fölmentést megadja. Az elnök előterjesztéséről hosszú és szenvedelmes vita indult meg, amelyben dr. Elek Mór, Szende D. Antal, Elek Imre, Freund Manó, Vécsei Ignác stb. szólaltak fel, mire a közgyűlés elhatározta, hogy bizottságot küld ki, amely megvizsgálja a társaság összes ügyeit, továbbá, hogy szeptember havában új közgyűlést hív egybe, amikor a bizottság elkészül munkájával. A bizottság tagjaivá a közgyűlés ezeket választotta: dr. Pajor Ignác, dr. Elek Mór, dr. Vécsei Ignác, Balassa Zsigmond, dr. Ságody Gyula, Elek Manó, Szende D. Antal és Szántó Samu. Az Agrária közgyűlésén hozott határozat természetesen a Mezőgazdasági áruhitelbank részvénytársaságra is vonatkozik s így ennek közgyűlése szintén szeptemberben lesz.

Kereskedők gyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés krassószörényi kerülete vasárnap Oraviczán szervező gyűlést tartott, ame-

lyen elhatározták, hogy az O. M. K. E. tagjai sorába belépnek és Oraviczán helyi szervezetet alakítanak.

Egy felszámolás eredménye. Ismeretes, hogy a „Durable” magyar gázizzófény szövetkezet annak idején elhatározta a felszámolást. A felszámoló bizottság most közzéteszi a cég vagyoni állapotát. Ez a vagyon: Hazai gázizzófény r.-t. részvényeiben 7920 korona. Tartozása ellenben hitelezőkkel szemben 111,886 korona 96 fillér. Befizetett részjegytőke 44,400 korona. Vinkulált részjegytőke 75,080 korona. A felszámoló bizottság most a hitelezőkkel tárgyalásokat folytat az irányban, hogy ezek követelésük teljes kiegyenlítését fogadják el a társaság vagyonát képező Hazai gázizzófény r.-t. részvényeit.

A „Nemzeti” baleset-biztosító forgalma. A „Nemzeti” Baleset-Biztosító Részvénytársaság május havában 736 drb. balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 5,430,213 kor., rokkantság esetére 7,816,612 kor. és mulékony keresetképtelenség esetén 2804 kor. napikártalanításra biztosított összegről szólanak. Nevezett társaság a január hó 1-től május hó végéig terjedő időszakban 4046 ajánlatot kötvényesített és pedig 30,458,607 kor. halálesetre, 426,906,692 rokkantság esetére és 15,994 kor. mulékony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel. Fenállása óta a társaság balesetekért 11,549,003 kor. 52 fill. kártérítést fizetett ki.

Közutaink fejlődése az utolsó három esztendőben. Kereskedelmi életünk egyik legfontosabb fejlesztő eszközét a jó közutak szolgáltatják. Eppen ezért helyes közlekedésügyi politika az lehet, mely a vasutak és a víziutak mellett a közutakat sem hanyagolja el. Érdekes tehát az a kimutatás, melyet a kereskedelmi miniszterium legutóbb tett közzé közutaink utolsó 3 évi fejlődéséről. E szerint az állami közutak hossza 1905. év végén 9657 kilométer volt, melyekre ez évben 7,330,500 K fordított; 1909. évben az állami közutak hossza 10,721 km. és az azokra engedélyezett összeg 8,962,140 K. Az állami uthalózat tehát 1064 km-rel és a rendelkezésre bocsátott összeg 1,631,640 K-val emelkedett. A törvényhatósági közutakból 1905. év végén kerekén 25,000 km. volt kiépítve; a törvényhatósági utadók ez évben kitért 18,500,000 K-t, az állami segélyösszeg pedig 1,233,000 K-t; 1909. évben a kiépített törvényhatósági közutak hossza kerekén 27,000 km., az utadók kerekén 19,100,000 K és az engedélyezett állami segélyösszeg 2,583,000 K. Emelkedett tehát a kiépített törvényhatósági uthalózat 2000 kilométerrel, az utadók 600,000 K-val és az állami segélyösszeg 1,350,000 K-val. A kiépített uthalózat tehát 1906—1909. évi tevékenység eredménye gyanánt 3064 kilométerrel gyarapodott. A 2000 km. törvényhatósági ut kiépítésére az állami beruházási hitelből 31 millió K fordított s az ezen hitelből még rendelkezésre álló 11 millió K-val, továbbá a törvényhatóságok által ugyanezen célra megszavazott 12 millió K-val továbbá 1300 km. törvényhatósági közut folytatólággal kiépítése biztosítva van. A vasuti állomásoknak a legközelebbi községekkel való összeköttetésére szükséges utaknak állami segélyvel való kiépítése folyamatba tételet s ezek közül 1908. évben 39 utvonál — 54 kilométer hosszban — 460,000 K költséggel kiépítés alá vétetett, míg ezelőtt e részben semmi sem történt. Ha ez az 54 km. is számításba vétetik, akkor a kiépített uthalózatgyarapodás a fentebb említett 1300 kilométerrel együtt tulajdonképpen 4418 kilométer tesz. A végleges szerkezetű közuti hidak építése jelentékenyen haladt előre, amennyiben a csekély teherbírásu fahidak helyett mintegy 80 nagyobb méretű végleges szerkezetű hid került építés alá közel 13 millió K költséggel.

A Budapesti Iparosképző Protestáns Egyet. jubileuma. A Budapesti Iparosképző Protestáns Egyet. vasárnap ünnepelte megalapításának félszázados évfordulóját. Az ünnepélyvel kapcsolatosan az iparostanulók rajzaiból rajzkiállítás rendeztek, melynek díjait az ünnepi közgyűlésen osztó ták szét. Megjelent az ünnepélyen Szerényi József államtitkár is, aki nagyhatású beszédet mondott az iparoktatás fejlődéséről. Majd Gelléri Mór az Országos Iparosképző igazgatója buzdította az ifjúságot a további munkálkodásra. Horváth Zoltán dr. a protestáns árvagyület és a tanonczotthon nevében Kovács Gyula tolmácsolták az egyesületek üdvözlését. Ezután a díjak kiosztása következett, mire az ünnepély Kovács Zsigmond igazgató zárószavával véget ért.

Rirek a textiliparról. Ismeretes, hogy a hazai textilipar a legutolsó években súlyos válságon

ment keresztül. Ez a válság még nem szűnt meg és azok a textilipari vállalatok, amelyek újabb tetteik közzé mérlegeiket, szintén jelentékeny veszteségeket mutattak ki. Példa erre az Egyesült weinsradti és győri textilipar r. t., mely 1,600,000 K alaptőke mellett 577,901 K veszteséggel zárta le a mérlegét a tavalyi 170,965 K nyereséggel szemben, valamint a Délmagyarországi gyapjufonó- és vattagyár r. t. Szabadkán, amely a csődbe jutott. Azóta a textilipar helyzete valamivel javult és ennek az ipárnak fejlesztéséhez hozzá fog járulni az is, hogy a földmívelésügyi kormány kender- és lentermelési szakintézetet szándékozik Szegeden 350,000 korona költséggel felépíteni, ami legalább azt az ágát a textiliparnak, amelynek anyaga már itthon nyerhető, fogja fellendíteni. Ami az e téren történt új alapításokat illeti, a már említett „Hungaria” aradi pamutárnygyár részvénytársaságon kívül jelentős alakulás nem történt. Ez az aradi gyár, melynek 2,2 millió korona alaptőkéjéből egyelőre 30 százalék van befizelve, építés alatt van és kezdetben 20,000 orsóval és 300 mechanikai szövőszékekkel fog dolgozni. — Szó volt arról is — mint a Hitel írja — hogy a Pesti magyar kereskedelmi bank Kiszuczaujhegyen textilgyárat épít kártolt posztó gyártására, de erre most nem találja alkalmasoknak a viszonyokat. — Egyéb textilipari mozgalmakról még megemlíthetjük, hogy Budapesten a Wesselényi-utczában 38. szám alatt a Tulipánszövetség támogatásával lenszövő nyílt meg, főleg oly célból, hogy szegénysorsú nőket iparra oktasson. — Győrön: Wottitz Gusztáv vezetés alatt selyemszalaggyár van alakulóban, amihez egy svájci gyáros közreműködését biztosították már. — Késmárkon halinaposztó- és lópokróczygyár van alakulóban. — Leibicz városban Wein Károly és társai késmárki gyárosok textilgyárat terveznek, mihez a várostól kértek kedvezményeket. — Nagybecskerekén Mihályi Dezső gépészmérnök zsákgyárat akar létesíteni. — Nagykanizsán Hajós Béla budapesti lakos tervezte textilgyárat, mihez a város ingyen telket és az építési anyag egy részét ajánlotta fel, ha a vállalkozó bizonyos számú munkás alkalmazására kötelezi magát. — Zólyomban Fürgyk Miklós és társai cég kétfestő-gyárat létesít, mihez a város 30,000 téglát ingyen, 150,000 téglát pedig leszállított áron ad. — A létező textilgyárak közül a Fiedler-féle komáromi gyár másfél millió korona befektetéssel bővíti ki üzemét. — Szepsiben Finkei Jenő kétfestő-gyáros új telepet létesít, melyhez a kereskedelmi kormány 6 lóerejű benzinnőrt, egy tranzmissziós mángorlót és festéktörő gépet adományozott 11,000 korona értékben. — A Thiberghien fiú trencsényi textilgyár fésűs gyapjufonóval bővíti ki üzemét, mely célból a befektetés összegét megfelelő idő alatt 600,000 koronáról 2 millióra emeli. — Az első temesvári textilipar r. t. temesvári gyapjufonógyárat kibővíti.

Értekezések a társadalmi tudományok köréből. A Magyar Gazdaszövetség Budapesten a Közelken folyó évi április elején a tanítóképzőintézet tanárok és erdőtisztek részére társadalmi tudományi tanfolyamot rendezett, amelynek előadásait, gróf Apponyi Albert megnyitott beszédével együtt, most 280 oldalra terjedő csinos kötetben adja ki. Az értekezések neveléstudományi, nemzetgazdasági és szövetkezési tartalmúak. Az erkölcsi nevelés jelentőségét dr. Giesswein Sándor fejtegeti. Dr. Wessely Ödön az oktatás szociális fontosságáról és különösen a szociálistáknak külföldön az iskolára gyakorolt irányító befolyásáról rajzolt áttekintő képet. A nemzeti eszmét Jancsó Benedek avatott tolla fejtegeti. Sebastyén Gyula pedig kitűzi a történelem tanításában szem előtt tartandó szociálpolitikai szempontokat. A nemzetgazdasági részben dr. Gaál Jenő a gazdasági élet kibontakozási folyamatát és a mai munkafelosztás rendszerét mutatja be. Földes Béla a kapitalizmus jellegét, előnyeit és kinövéseit tárgyalja. Dr. Czettler Jenő a mezőgazdasági szociálpolitika keretét rajzolja meg. Baross János a magyar parasztszocializmust jellemzi, sajátosan kifejtett nemzeti vonásainak keretében. Rényi József a közgazdaság szociális feladatait ismerteti, Geöcze Sarolta pedig a népjóléti intézményeket. A szövetkezési értekezések keretében Bernát István tömörrel rajzolja meg ennek az intézménynek gazdasági, társadalmi és népnevelő hatásait, folytonos tekintettel az elért eredményekre. Ugyanez a szemlélet teljesíti Meskó Pál előadása, főképpen a

fogyasztási és földbérleti szövetkezetekre vonatkoztatva. Végül dr. Molnár István fejtegeti azokat a feladatokat, amelyeket a tanítók támogatásával a falusi elemi iskola keretében meg lehetne oldani a nép javára, ha a tanítóterv komolyan és czéludasan beszegődne a 70 százalékos földje után élő magyar nép agrárius érdekeinek fevékeny szolgálatába.

A Közlajfinomítógyár-Részvénytársaság ma tartotta meg huszonhatodik rendes közgyűlését úrgróf Pallavicini Ede elnöklésével. Az elnök megemlékezett arról a súlyos veszteségről, amely a társaságot báró Kornfeld Zsigmond igazgatósági tag elhunytával érte, aki a társaság megalakítása óta, amelyben neki is nagy része volt, kimagasló képességeivel és gazdag tapasztalataival a vállalat fejlesztésében állandóan közreműködött. A közgyűlés az elhunyt kiváló érdemeit és emléket jegyzőkönyvében megörökítette. Az 1908-1909. évi üzletszakra vonatkozólag előterjesztett mérleg az értékesítési tartalék szokásos javadalmazása után a megelőző évi nyereség-áthozat betudásával 1,057,823 kor. 95 fillér tiszta nyereséget tüntet föl. A közgyűlés elhatározta, hogy részvényenként 10 kor, azaz 500 osztlékban kiutaltassék és 702,204 kor. 97 fillér új számlára vitessék át. Az igazgatóságba új tagul Neurath Lajost választották meg. A felügyelő-bizottságba Beer Arnoldot választották meg új tagul s újra megválasztották a régieket.

A Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársaság ma tartotta meg a Magyar Általános Hitelbank helyiségeiben tizenhatszadik rendes közgyűlését. Az előterjesztett mérleg szerint a társaság XVIII. üzlet-éve a múlt évről áthozott 42,823 K 45 fil. nyereség-maradvány hozzászámításával 777,875 kor. 35 fillérral nyereséggel zárul. A nyereség hovatartozása dolgában a közgyűlés a következőképp határozott: 540,000 K azaz az alaptőke 90%-a osztlék fejében a részvényeseknek osztatik ki, 100,000 K a tartalékalap javára irandó, végül az igazgatóságot megillető jutalék levonása után még fennmaradó 64,370 K nyereséget a XIX. üzletév számlájára vezeték át. — A felügyelőbizottság tagjaiul Abonyi K. Mórt, Csorba Edét, Fenyvessy Adolfot és Folly Józsefet egyévi időtartamra újból megválasztották.

A görög kereskedelmi szerződés és a szőlőgazdák. A „Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete”-nek közgazdasági szakosztálya, majd annak igazgatóválasztmányja Bernáth Béla országgyűlési képviselő, egyesületi alelnök elnöklésével ülést tartott. Mindkét ülés fő tárgya a görög kereskedelmi szerződés volt, különös tekintettel a mazsolaszőlő vámjának fenyegető leszállítására. Bernáth Béla megnyitójában rámutatott a kérdés nagy jelentőségére, nemcsak a tokajhegyi édes borok, de a magyar borászat szempontjából általánosságban és azon reménynek adott kifejezést, hogy a küszöbön álló tárgyalásokon a magyar kormány hajthatatlan álláspontot fog elfoglalni. Dobokay Lajos földmivelségi miniszteri tanácsos erre azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy Darányi földmivelségi miniszter határozottan azon az állásponton van, miszerint a mazsolaszőlő vámjának csökkentése ellenkezne az új magyar bortörvény azon intencziójával, hogy idegen származású aszuszőlőt a borkezelésnél használni tilos. De az sincs érdekünkben, hogy Ausztriában, melynek bortörvénye a mesterséges édesbor készítését megengedi, mely a mi természetes aszubarainknak egészségtelen veiseny okoz, előmozdítsuk. Azért a miniszter csak úgy menne bele az autonóm vámtétel csökkentésébe, ha ezzel szemben Ausztriában eltiltanák a mesterséges aszubarok készítését. A választmány ezen biztató nyilatkozatért a miniszternek egyhangulag köszönetét nyilatkoztatta. Dr. Drucker Jenő egyesületi igazgató ezzel kapcsolatban azt az indítványt terjesztette elő, hogy a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete sürgősen írjon át az összes gazdasági és szőlészeti egyesületekhez, szövetkezetekhez, hegyközségekhez és kereskedelmi kamarákhoz, hogy hasonló értelemben foglaljanak állást. Ha a politikai viszonyok a rendes mederbe terelődnek, az egyesület küldöttéül fogja kívánását a miniszterelnök, földmivelés-, kereskedelmi- és pénzügyminiszter előtt kifejezni.

A Campbell talajmivelségi rendszer gyakorlati eredményeinek a tanulmányozására gróf Desseffy Emil vezetése alatt az O. M. G. E. növénytermelési szakosztálya kirándulást rendezett a debreczeni gazdasági akadémia pallyai kísérleti tele-

pére, ahol ezt a talajmivelségi módot a gyakorlat számára kipróbálták.

Magyar kivitel Olaszországba. Vajkai Nándor dr. genovai ügynök, a m. kir. kereskedelmi muzeum ottani levelezője ezútszerint Budapesten időzik és a m. kir. kereskedelmi muzeumban f. hó 28-án és július 1-én déli 12-1, folyó hó 30-án pedig délután 4-5 óra között felvilágosítással szolgál mindazon czégeknek, melyek a genovai üzleti viszonyokról tájékozást óhajtanak nyerni. — Üzleti ügyekben a reflektáló czégeket kívánásukra fel is keresi.

Záloglevelek sorsolása. A Magyar Földhitelintézet folyó évi június 30. napján délelőtt fél 10 órakor tartja saját házában (V. ker. Bálvány-utca 7. sz.) 4 százalékos koronaértékű zálogleveleinek nyilvános kisorsolását, amely alkalommal: 81 drb 10,000 koronás, 366 drb 2000 koronás és 268 db 200 koronás záloglevél 1,595,600 korona értékben fog kisorsolattani.

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ÁRU- és ÉRTÉKTÖZSDÉ.

Gabonátözsde.

Budapest, 1909. június 28.

A készáru-piaczon ma is csendes volt a hangulat. Csekevény kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és mivel másrészt az eladók sem erőltették a dolgot, csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mindössze alig 2000 q buza kelt el változatlan szombati áron. A legdrágább eladási ár 34.40 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 33.— korona 76.8 kilós bányási búzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs tíz fillérral olcsóbb, a többi változatlan. Forgalomba került: 200 q rozs 20.40 koronás áron, 400 q zab 19.80—20.10 koronás áron és 100 q tengeri 15.60 koronás áron. A határidő piaczon a mai üzlet barátságos hangulattal és körülbelül a szombati zárlat jegyzéseivel indult meg, a forgalom folyamán nyugodt hangulat mellett, inkább csak realizálások révén előállott élénkebb kínálatra kissé gyöngült az irányzat, mi mellett mérsékeltlen visszashorultak az árfolyamok. Az októberi buza 27.40 koronán indulva, előbb 27.46-ig javult, aztán 27.18-ig ment vissza és zárlatkor 27.22 koronán maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza és az áprilisi buza tizenhat-tizenhat fillérral, az októberi rozs tizennégy fillérral, a júliusi tengeri tizennyolc fillérral, az új tengeri tíz fillérral csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	33.10—34.10
"	76	31.65—32.85	80	33.40—35.20
"	77	32.65—33.05	81	33.50—34.20
"	78	32.95—33.—	82	—
Féjérmegyei	75	—	79	31.95—33.35
"	76	31.60—32.15	80	34.—34.20
"	77	31.20—32.30	81	—
"	78	31.25—32.30	82	—
Pestvidéki	74	—	78	32.80—32.90
"	75	—	79	33.10—34.45
"	76	32.35—33.05	80	33.15—34.20
"	77	32.10—32.—	81	—
Bányási	74	—	78	33.25—34.20
"	75	—	79	33.55—34.50
"	76	32.10—32.35	80	34.10—33.40
"	77	31.75—32.30	81	34.55—34.30
Bácskai	74	—	78	32.35—33.50
"	75	—	79	33.10—33.90
"	76	33.30—32.75	80	33.15—32.90
"	77	32.30—32.85	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.35—20.65
" középminőségű új	—	—	—	20.05—20.05
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	17.70—18.60
" II-rendű	—	—	—	17.10—17.—
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	19.80—20.10
" II-rendű	—	—	—	19.75—20.05
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.90—16.10
Korpa	—	—	—	12.80—13.10

Eladatott:
Buza: Tiszavidéki: 100 q 79 k 34.40 K. 200 q 79.5 k 34.10 K. 250 q 78 k 33.40 K felső.
Pestvidéki: 300 q 78 k 33.40 K, 150 q 75.7 k 33.31 K.

Bányási: 300 q 76.8 k 33 K.
Zentai: 100 q 76 k 33.70 K.
Rozs: 200 q 20.40 K kpf par.
Zab: 150 q 20.10 K, 200 q 19.80 K kpf.
Tengeri: 100 q 15.60 K kpf.

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1900-re:
Buza októberre 27.40—27.44—27.38—27.46—27.18
27.21—27.20.
Buza áprilisra 28.08—28.12—27.88—27.96.
Rozs októberre 20.86—20.42—20.20—
Tengeri júliusra 15.52—15.56—15.38—
Újtengeri májusra 14.44—14.46—14.42—14.50—14.36
Zab októberre 15.86—15.88—15.70—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre 27.22—27.24
Buza áprilisra 27.92—27.94
Rozs októberre 20.24—20.26
Tengeri júliusra 15.38—15.40
Újtengeri májusra 14.36—14.38
Zab októberre 15.70—15.72

Budapesti gabonaforgalom.

1909 június 25-től 1909 június 27-ig.

Érkezett Elszállított
méter mázsza

	6529	—
Buza	740	208
Rozs	228	—
Árpa	3599	5986
Zab	3459	12468
Tengeri	936	15214
Liszt	—	1790
Korpa	—	—

Értéktözsde.

Az értéktözsde ma a Rimamurányi papírai domináltak. Nagyobb üzlet is fejlődött ki e papírokban. A déli tőzsdén azonban néhány bank feltűnően vásárolta a Magyar hitelt, amiből aztán azt következtették, hogy a belpolitikai válságban kedvező fordulat küszöbén állunk, mire a spekuláció is serényen hozzájárult a vásárlásokhoz, ami egyszerbe 5-6 koronával felszoktatta a Magyar hitel árfolyamát. A Rimamurányi lanyhán, 11 koronával a szombati zárlaton alul, 560 koronán indult, igen sürgős kínálatra 556-ig még tovább csökkent, később azonban egy nagyobb helybeli bank forszírozott vásárlásaira 565-ig emelkedett és déli zárlatkor 563 koronán maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen emelkedett ma: az Osztrák hitel 1 koronával, a Magyar hitel 3.50 koronával, az Államvasut 3 koronával, a Leszámitolóbank 1.50 koronával, a Jelzálog 2.25 koronával, csökkent ellenben a Rimamurányi 8.50 koronával. Forgalomba került továbbá Közuti 567.50, Salgótarjáni 564—565 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel —, Magyar hitel —, Osztrák-magyar államvasut 728—730.50, 730.25 Jelzálogbank —, Rimamurányi 560—566—561.25. Közuti vaspálya —, —, — K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 638.50—639.50—638.75. Magyar hitel 754.50—757—755.25. Osztrák-magyar államvasut 730. Leszámitolóbank 478. Jelzálogbank 441.25. Rimamurányi 560.50—565, 563.—, Közuti vaspálya 567.50 K.

Díjzótások osztrák hitelrészvényre: holnapra 3-4 korona, nyolcz napra 6-8 korona, július hónap végére 18-20 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor.

Osztrák hitel 638.75. Magyar hitel 755.50 Államvasut 729.75 Leszámitoló 477.50, Jelzálog 440.—, Rimamurányi 561.50, Városi vasut 267.50. Közuti vasut 567.— k.

Budapesti gabonátözsde.

Récs, június 28. (Saját tudósítónktól.) Buzár gyéren kínáltak és mivel a konzum egyáltalán nem volt piacon, forgalom alig fejlődött ki és az árak változatlanok maradtak. Épp úgy rozscan is, ellenben tengeri 5 fillérral olcsóbb lett, zab pedig megtartotta a múlt heti záróárfolyamát. Románia buzában megszűnt a hausse.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 17.25—17.64, mosoni 16.45—16.83, tótfelvidéki, délviasuti és marchfeldi 16.45—16.85, 76—78 kg., romániai 16.35—16.70.

Borz: tótfelvidéki 10.60—10.75, csepeli 10.55—10.70, pestmegyei 10.60—10.85, délviasuti 10.55—10.75, különféle magyar 10.55—10.70, osztrák 10.55—10.75

30

frt-ért készít csakis mérték szerint prima ültönyt elsőrangú kivitelben

Minták kivanatra birtmentva

Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.

Telefon 116-59.

ZÉLINGER SAMU 19., Belváros, Magyar-utca 3. Nossuth Lajos-utca mellett.

Arpa: maláta 9-9.30, takarmány 8.75-9.10. Magyar tengeri 8.15-8.35. Cinquantin 10.25-10.50. Magyar zab 10.10-10.50, válogatott 10.50-10.70

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, június 28. Az a kedvező megítélés, amelylyel a piac Lukács László misszióját kísérte, továbbá a külföldi tőzsdék kedvező jelentései, barátságos irányzatot idéztek elő, csak eleinte kellett rossz hangulatot az a hír, hogy a rimamurányi társaság 75.000 darab elsőbbségi részvényt készül kibocsátani. Erre a rimamurányi részvények a szombati árfolyamhoz képest 13 koronával hanyatlottak, de később némileg javultak. Egyébként a piac irányzata általában barátságos maradt, a forgalom szűk határok között mozgott, államvasuti részvényekben nagyobb tüzet fejlődhetett ki és magyar jelzalog részvények, ugyancsak Dunagőzhajózási értékek emelkedtek. A déli tőzsde megnyitásokor az irányzat nyugodt, az árfolyamok tartottak. Később mindkét hitelrészvényben budapesti vásárlásokra javulás állott be és a válság kedvező megítélése következtében az irányzat nyugodt volt.

11 órákor zárultak:

Osztrák hitel 636.50, Laenderbank 452.— Union 549, Magyar jelzalog 440.50, Államvasut 725.50, Déli vasut 108.50, Alpesi 642, Galicziai Kárpát 671, Török sorsjegy 185.— K.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 636.25, Magyar hitel 750, Anglió 298.50, Bankgyesület 527, Laenderbank 451, Union 549, Magyar jelzalog 440.50, Államvasut 724.75, Déli vasut 108.50, Alpesi 643.25, Rimamurány 573.25, Orosz járadék 99.70, Török sorsjegy 185, Galicziai Kárpát 675 korona.

Bécs, június 28. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 113.60. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 143.—, Magyar hitelbank részvény 753.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 477.—, Rimamurányi 560.50, Magyar cukoripar 19.10, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 93.05, 4 százalékos magyar földterhem. kötvény 93.10, Magyar nyere-m.-kötv. sorsjegy 200.05, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar jelzalogbank —, Magyar kereskedelmi bank 440.—

Bécs, június 28. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 96.55, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.4, 1860-as sorsjegy 160.95, Osztrák hitel-sorsjegy 495.50, Angol-osztrák bankrészvény 298.10, Bécsi Bankverein 526.25, Osztrák magyar bank 1774, Déli vasut 108.50, Dunagőzhajózási társ. 943.—, Dohány részv. 376.—, Cs. k. arany (vert) 11.85, Német bankv. 117.47, Osztr. Lloyd 468.—, 4.2 sz. ezüst jár. 98.90 —, Osztr. koronajáradék 96.15, 1864-es sorsj. 291.50, Osztrák hitelintézeti részvény 637.15, Union-Bank 548.50, Osztrák Landerbank 451.50, Osztrák-magyar államvasut 729.40, Elbevolgyi vasut 462.—, Alpesi részvény 642.—, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 240.07, Lipótkóhó 448.—, Töröksorsjegy 185.45. — Az irányzat szilárd.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás. Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift Telefon 102-39.

- Gyógytényezők: Finsen-féle lüdlámpa fürdők szivárgó és veredényelmeszedés ellen. Elektromágneses gyógyítás Röntgen sugarakkal való kezelés. Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Kék fényvel való kezelés. Villamos hőfürdők (Elektrotherm). Villamos fényfürdők. Villamos masszage (Vibratio). Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfürdők. Szénsavas fürdők. — Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. — Kezelés egész napon át.

- Főbb javallatok: Általános idegesség (neurasthénia, hystéria). Ideggyengeségi állapotok. Álmatlanság. Fejfájás. Hűdés (Paralysis). Idegfájdalmak, idegszákak (Neuralgiák, ischiás). Gerinzelősvoradás (Tubés). Szívbetegségek. Vérkeringésmeszedés. Köszvény és osz. reuma, ízületi és csontbajok. Székrekedés. Daganatok. Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, verszegénység) Bőr-bajok. Bőrviszketeg. Lupus. Hajhullás, kopaszság. Szőrtelenítés (nőknél az arcon). Aranyeres osomók.

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle Ivasználata valódi áldás gyomor-bajoknak és székaszorulásban szenvedőknek

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 28. (Értéktőzsde.) A forgalom ma is nélkülözötte a kezdeményezést, minthogy a belpolitikai helyzet még mindig zavarólag hatott, annál is inkább, mert attól tartanak, hogy a birodalmi gyűlés pénzügyi bizottsága a tőzsdére nézve kedvezőtlen határozatokat hoz. Bankértékek tört-részekkel emelkedtek. Bányáértékek egy kivétellel nem tarthaták meg szokott árfolyamaikat és szintén kevéssel csökkentek, ugyanugy, mint a déli vasut is, míg államvasut Bécsre szilárdabb volt. A többi vasuti értékek igen csendesek voltak, ugyanigy hajózási és villamossági értékek, amelyek semmiben sem változtak. Járadékok általánosságban szilárdak. A tőzsde további folyamata is nyugodt, csekély ingadozások mellett. Csak gyarmati értékekben észlelhető némi mozgás. A készpénzpiac ipari értékeinek irányzata kedvezetlen. Utimópénz 3% és azonfelül magánleszámitolási kamatláb 2 3/4%.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 99.90, osztrák hitelrészvény 290.70, Déli vasut 21.20, orosz bankjegyek 215.85, 4 százalékos új orosz kölcsön 84.70, Disconto Commandit 185.50, Dinamittruzt —, Harpeni 189.50, Unifikált török járadék 92.75, 4.2 százalékos ezüst jár. 96.10, 4 százalékos magyar arany-járadék 15.40, Magyar koronajáradék 90.—, Osztrák-magyar államvasut 156.90, Bécsi váltóár 85.05, Olasz járadék —, Ált. villamossági Edison 220.70, Gelsenkircheni 177.80, Laurakohó 181.70. Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat) június 28. 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 100, Osztrák hitelintézeti részvény 199.60, Osztrák-magyar államvasut 156.20, Északnyugati vasut —, Busstiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.25, Bécsi Bankverein 133.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjárdék 99.35, Osztrák koronajáradék 96.10, Magyar koronajáradék 90.—, Osztrák-magyar bank 127.20, Déli vasut részvény 21.40, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.05, Párisi váltóár 81.15, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Az irányzat szilárd.

Hamburg, (Zárlat) június 28. 4.2 százalékos ezüst járadék 98.70, 1860. sorsjegy 161.—, Déli vasut 21.—, 4 százalékos arany-járadék 100.25, Osztrák hitelrészvény 201.—, Osztrák-magyar államvasut 156.50, Olasz járadék 104.40, 4 százalékos Magyar arany-járadék 95.—, Nyugodt.

London, június 28. Angol consol 84 1/2.

Páris, (Zárlat) június 28. 3 százalékos francia járadék 97.15, Osztr. arany-járadék 100.65, Magyar arany-járadék 98.25, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 290.—, 5 százalékos marokkói járadék 527.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.90, 4 százalékos unifikált török jár. 92.85, Török sorsjegy 174.—, Török dohányrészvény 400.—, Osztrák földhitelintézet 11.65, Osztr. Landerbank 482.—, Magyar jelzalogbank —, Banque de Paris —, Banque Ottomane 728.— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 114, Hartmann gépgyár 522.—, Urikányi közsén 159 — Váltó Amsterdamra (rövid) 208.56, Váltó német piacokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2. Olasz aranyváltó (rövid) 1/2. Váltó Svájcra (rövid) 1/2. Csekk Londonra 2 1/2, Magánkamatláb 1 1/2. Gyenge.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonsumvásári jelentés.

A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatósága) június 28-án. Előző napi eladatlan maradvány 519 drb sertés, 31 drb süldő, — drb malacz, Póttelajtás — drb. sertés, — drb süldő. — drb malacz. Mai felhajtás 1247 drb sertés, 12 drb süldő, — drb malacz, összesen 1762 drb sertés, 43 drb süldő, — drb malacz. Eladatott 1594 drb sertés, 4 drb süldő, — drb malacz. Mai maradvány 168 drb sertés, 38 drb süldő, — drb malacz.

Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül ételsúlyban 198-114 fill., ételsúlylevonással — fillér: II-odrendű 280-350 kilogrammig 94-106 fillér, ételsúlylevonással — fillér, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül étős. — fillérig, ételsúlylevonással 231-148 fillérig, fiatal közép 220-300 kg.-ig — fill. ételsúlylevonással 131-152 fill.-ig, fiatal könnyű 120 kilogrammig — fillérig, levonással 136-152, Husstetés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140-300 kilogrammig — fill.-ig, ételsúlylevonással — fillérig, belföldi süldő 116 — fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendő. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanul szilárdak.

Budapesti szurómarhavásár.

Felhajtatott 976 darab élő borjú. — Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 76-86 fillérig, kivételesen 90 fillér, középminőségű borjúkért 64-74 fillérig, silány és rugott borjúkért 46-65 fillérig kgként (levonás nélkül). Az irányzat csendes volt, az árak 2-4 fillérrel kgként csökkentek.

Budapesti juhvásár.

Budapest, június 28. Felhajtott 1440 juh. Árjegyzések: Elsőrendű ürü 54-62 fillér, kiv. 60 fillér kgként vagy 46-61 koronáig páronként, középminőségű ürü 42-51, vagy 32-40 koronáig páronként, anyajuhok 40-48 vagy 26-45 K páronként. Az irányzat lanyha volt, gyengébb minőségek árai 2-3 fillérrel kgként csökkentek.

Kőbányai sertés piac.

Budapest, június 28. Hizott sertésárak. I. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 390 kg-ron felül) 142-143 fillér, fiatal közép (páronként 251-320 kg.) 143-144 fillér. II. Magyar szedett: Közép (páronként 140-80 kg.) 144-146 fillér, könnyű (páronként 240 kg-ig) 145-146 fillér. Sertéslétszám: 1900. június 25. napján volt készlet 29082 darab sertés, 26-27-én felhajtott 1004 darab sertés, 26-27-én elszállított 372 darab sertés, 28. napjára marad készlet 30114 darab sertés. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Bécsi vágómarhavásár.

St. Marx, június 28. A mai vásárra felhajtott 5184 drb vágómarha; és pedig 3996 drb hizott és 1488 drb kicsontozni való marha. Árjegyzések: I. rendű hizott magyar ökrökért 76-78 korona, kivételesen 94 korona. I. rendű hizott tarka ökrökért 88-90 K, kivételesen 92-98 K, métermázsánként, ételsúlyban levonás nélkül. Irányzat: élénkült, az árak 1-2 koronával emelkedtek métermázsánként.

Bécsi sertésvásár.

Bécs, június 28. Felhajtott 18805 drb sertés és pedig 8175 magyar és 5630 drb lengyel sertés. Árjegyzések: I. rendű sertésekért 126-128 fillérig, kivételesen 129 fillérig. Szedett sertésekért 104-112 fillér kilogrammonként. Az irányzat: lanyhább, az árak 2-4 fillérrel kilónként emelkedtek.

IDŐJÁRÁS.

Prognózis a következő 24 órára:

Hazánkban tegnap egyes kisebb területeket kivéve, országszerte volt csapadék, mely többnyire zivattal járt és mennyisége helyenkint a 10-s itt-ott a 20 mm-t is meghaladta. Kolozsvárról, Nagyenyedről meg Teregováról jégesőt jelentettek. A hőmérséklet egyenletes eloszlású és a normálnál többé-kevésbé alacsonyabb; a maximum Orsován 30 C és a minimum Arvaváralján 8 C volt.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Változóan felhős idő várható lényegtelen hő-változással és helyenkint esővel vagy zivattal.

Table with columns: Állomás, Irányjelzés, Szélirány és ereje, Sebesség, Hőmérséklet. Lists weather data for various stations like A-Szalina, Ungvár, Kismárk, Ógyalla, Losoncz, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Záhly, Fiume, Szeged, Temesvár, Nagyvár, Kolozsvár, Nagyszeben, Zalatnár, Eger, Arvaváralja, Salmezbánya, Komárom, Magyar-Ovár, Sopron, Eszék, Cirávenica, Debrecen, Kézscmet, Orosháza, Órad, Zsonbolya, Verscez, Ors.va.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Igmándi keserűvíz. az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések: A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Trandafir Béla kolozsvári ügyvédet a kolozsvári kincstári ügyészséghez kincstári alügyészsé, Mátyusz Károly budapesti lakost ideiglenes minőségben pénzügyi fogalmazóvá a zombori pénzügyigazgatósághoz a miniszterelnök a földadó-kataszteri kiigazítási munkálatokhoz az 1909. V. t. cz. 7. §-a alapján, a Szegeden állomásozó II. sz. kataszteri helyszínelési felügyelőség működési területére Barta Ferenc obébai lakost, a Budapestben állomásozó III. számú kataszteri helyszínelési felügyelőség működési területére pedig Stephany Alajos eperjesi lakost, továbbá a Szombathelyen állomásozó VI. számú helyszínelési felügyelőség területére Gaál Illés kataszteri irattartó kezelő irodatisztét ideiglenes minőségű kataszteri biztossá id. Hessky Imre székesfehérvári lakost ideiglenes minőségű kataszteri irattartó kezelő irodatiszté, Culi Nándor budapesti lakost a pénzügyminiszteri számvevőszékhez ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká;

a földmívelésügyi miniszter dr. Koerfer miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, dr. Pataky Károly, dr. Géczy Imre és dr. Dányi Dezső ideiglenes minőségű díjtalan fogalmazó-gyakornokokat ideiglenes minőségű fizetéstelen miniszteri segédfogalmazókká a vizügyi műszaki szolgálat segédhivatali tisztii személyzetének létszámában, Regele Elemér és Nesztlinger János irodaségdtiszteket irodatisztékké, a vezetése alatt álló minisztériumban Hauszner Emil irodaségdtiszteket irodatiszté, Kaiser Károly díjnyelket ideiglenes minőségű fizetéstelen irodaségdtisztté, dr. Havas Ágost és dr. Tóth Zoltán budapesti lakosokat ideiglenes minőségű díjtalan miniszteri fogalmazógyakornokká, Bencs Ilona napidíjas írógépkezelőnőt ideiglenes minőségű fizetéstelen írógépkezelőnővé;

a kolozsvári törvényszék elnöke dr. Gockler Lajos kolozsvári kereskedelmi akadémiai tanárt a kolozsvári törvényszék kerületébe állandó francia és angol tolmácssá;

a pécsi főügyész Farkas Ignác soproni ügyészségi hivatalszolgát, a székszárdi törvényszéki fogházhoz fogházormesterré, az altisztii fizetési osztály 4-ik fokozatába nevezté ki.

Névm. gyaroslások. A belügyminiszter Kropf János zirczi lakos saját, valamint Gyula nevű kiskoru fia Kövesi-re, Weisz Lajos budapesti lakos, valamint László és István nevű kiskoru gyermekei Fehér-re, Klánovics József és János vallusi lakosok Karácsonyi-ra, kiskoru Hirschl József és Dezső czepléki lakosok Horti-ra, kiskoru Hensel Géza szegedi lakos Halmos-ra Klein Miksa budapesti lakos Keményre, Jankovich Ferencz vaskuti lakos Sarok-ra, Ochs István bonyhádi lakos Nagy-ra, Elefánt Vilma és kiskoru Elefánt Sze-

rén, Aranka, Dezső, Sándor, Gyula, Béla és Lajos mezővárosi lakosok Vértess-re, Neustadtli Izor és Dezső, csákvai, illetőleg selmeczbányai lakosok Karas-ra Morosan Mátyás aradi lakos Marosi-ra, Gazdagán László (Vasilin) alsóbalázsvai lakos Gazdag-ra kiskoru Macsuga Margit budapesti lakos Mátrai-ra és Híbszky János szarvasi lakos családi nevének Hajlós-ra kért átváltozását megengedte.

Pályázatok. A temesvári posta- és távirtdaigazgatósághoz a Felegházson (Temerm.) és Szeferkin (Torontalm.) betöltendő egy-egy postai ügynöki állásra július hó 9-ig; a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék elnökéhez irnoki állásra négy hét alatt; a nyiregházi törvényszék elnökéhez hivataliszolgai állásra július hó 28-ig; a dévai törvényszék elnökéhez a körösbányai járásbírósnál betöltendő a bírói állásra két hét alatt; a nyiregházi törvényszék elnökéhez a kisdárdai járásbírósnál betöltendő jegyzői állásra két hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Dunaj, etc.), date (jun. 28, jun. 26), and water level (méter). Lists various locations and their corresponding water levels on two different dates.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Kérjünk mutatószámot az

„Állatvilág”

folyóirat kiadóhivatalától

Budapest, Damjanich-utca 36. sz.

BAROSS-FORRÁS KITÜNŐ LITHIUMOS VASASE SAVANYUVIZ VESEBÁJOK ELLEN

FÖLERAKAT: MAGYAR ASVANYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI RT. BATHORY-U. 5. TELEFON: 162-84.

MOST JELENT MEG!

A MAGYAR BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV

a büntettekről és vétségekről. (1878: V. és 1879: XL. t.-cz.) Kiegészítve az 1908. évi XXXVI. törvénycikkkel,

Ara 1 kor. 60 fillér.

Külön is kapható az eme törvénykönyvet kiegészítő

FÜGGELÉK

Ara 80 f.

Megjelent az Athenaeum Irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkiadóhivatalában (VII., Rákóczi-út 54.) és kapható úgy ott, mint minden könyvkereskedésben.

Table with columns for Buza (wheat), Egyéb gabonafélék (other grains), Burgonya (potatoes), and Különféle termények (various products). Lists prices for different types and quantities.

Allamadósságközlökönsök

Table listing various government securities and bonds, including Magyar aranyjárdék, All. közl. Vaskapu, etc., with their respective prices.

Bankok részvényei.

Table listing shares of various banks, including Angol-osztrák bank, Budapesti bankgyűjtőintézet, etc., with their respective prices.

Takarékpénztárak.

Table listing savings banks and their shares, including Belvárosi takarékpénztár, Budapest-Erzsébetvárosi tak., etc.

Biztosító társaságok.

Table listing insurance companies and their shares, including Első magyar ált. biztosító, Foncierre pesti bizt. int., etc.

Gőzmalmak.

Table listing steam mills and their shares, including Concordia, Első budapesti, etc.

Különféle vállalatok.

Table listing various other companies and their shares, including Bpest-szt. lőrinczi teglaryár, Egyes. tégl. és cseménygyár, etc.

KÜLÖNFÉLÉK.

A fekete madár.

Kinn süvit a fekete madár
És benn a porcellánteremben
Csillár ragyog és cseng a, cseng a dal,
Kinn süvit a fekete madár
És benn a porcellánteremben
Mámor készül és nász és diadal.

Kinn süvit a fekete madár
És benn a porcellánteremben
Tántorg a nép és édeszt érzének.
Kinn süvit a fekete madár
És benn a porcellánteremben
Vakulnak immár tűzbe' vérszemek.

Kinn süvit a fekete madár
És benn a porcellánteremben
Homály dereng és méla dal reked,
Kinn süvit a fekete madár
S ahol lecsap, egy ősz anyának
Szerelmes, gyöngye szive megreped.

Lovász Károly.

(Szászrendőrs angol lap.) A napokban megjelent a londoni „Quarterly Review” (Negyedévi Szemle) jubileumi száma. Egy John Murray nevű könyvkiadó alapította, akiről erre a skót „Edinburg Review” sikere ösztökölt. Az új folyóirat első számába annak idején Walter Scott irt három esszét, aki korábban a skót folyóirat munkatársa volt. A múlt század első éveiben ez a két folyóirat olyan hatalmas volt, amilyen ma csak a legnagyobb politikai napilap. Ma már sokkal gyorsabban élünk, hogysen teljes negyedévig türelmesen bevárni a kritikusok művét. Akkor azonban e két folyóirat cikke egy költőnek, egy államférfinak sorsát döntötte el. Ismeretes az az anekdóta, hogy Keats annyira szívére vette Endymion című eposzának becsmerítő méltatását, hogy nemsokára rá meghalt. Az mindenestre valószínű, hogy akkor epébe mártott tollal irtak a kritikusok, olyan hangon és modorban, ahogy ma se szerkesztő, se olvasó nem tűrné. De az olvasók számát szaporította a kegyetlen bírálattal. Murray igen hamar legyűrte a kezdet nehézségeit. 1811. decemberében már tizenkétezer korona ajándékot adott Gifford szerkesztőnek;

Walter Scott veje, Lockhart harmincezer korona szerkesztői fizetést huzott és voltak közlemények, amelyeket huszonnégyezer koronával fizetett a kiadó. Ezek a közlemények látszólag könyvbírálatok és a munkatársak jelentőségéről tanuskodik, hogy tulajdonképpen beható méltatásai az anyagból levont témáknak. Macaulay esszai is ily könyvbírálatok, amelyeket az edinburghi folyóirat számára irt. A két híres folyóiratban fejlődött nagygyá az esszé. Az edinburghi lapot ötvenezer példányban nyomták, ha megjelent benne Macaulay tanulmánya. A Quarterlynek tízezer előfizetője van és legalább ötvenszer annyi olvasója. John Murray fleestreeti régi helyiségéből Albermarlestreetbe költözött, ahol a híres könyvkereskedő-familia azóta nemzedékről nemzedékre kiadja a Quarterlyt. A londoni koromtól megfeketedett téglafalak mögött ezeket erőirodalmi relikviák találhatók; köztük Byron kéziratai, azután híres írók szobrai és képmásai, azoké, akik emelték a Murray-familia dicsőségét és amikor még éltek, állandó vendégei voltak az előkelő czégek. Azon a lépcsőn találkoztak először és utoljára Byron és Scott és Murray lakásán összegyűltek mindazok, akiknek a politikában és irodalomban nevéik voltak. A XIX. század szép hagyományait híven megőrzi a Murray-család mostani feje is és ha a Quarterly Review vesztett tekintélyből, még mindig legelőkelőbb folyóirata Angliának.

(A párisi nagy áruházak.) A párisi „Journal”-ban Gauthier szenátor s volt miniszter érdekes cikket irt a párisi nagy áruházakról, melyek nagyobbára szerény kezdetből fejlődtek óriási vállalatokká. Aristide Boucicaud például, a „Bon Marché” áruház későbbi nagyírú tulajdonosa egy vidéki kalaposmesternek a fia 32 éves korában lett társa Vidannak, kinek „Bon Marché”-ja akkor még egyszerű divatkereskedés volt, Boucicaud honosította meg a minden darabra kitért szabott árukat, az alkalmazottaknak a fizetésen kívül eladási jutalékot is adott, a közönségnek megengedte, hogy a meg nem felelő árut kicserélje s az ugynevezett „olcsó héti” intézményét behozta. Az eredmény nem felelt meg a várakozásnak, mert tizenegy év múlva ugyan a forgalma 7 millió frankra emelkedett, de a tiszta nyereség állandó maradt. Vidan ki is vált az üzletből, mire az áruház egyszerre mesésen fellendült. Pár év múlva 21 millió volt a forgalom, 1877-ben 67 millió, 1887-ben (Boucicaud halála után) 150; — 1900-ban pedig 189 millió. Most több mint 200 millió. Ez az áruház voltaképz köztársaság, melyet triumvirátus s egy igazgatónács kormányoz. A részjegyek majd kizárólag a 400 főnyi sze-

mélyzet kezében vannak. A „Louvre” jövedelme a részvényeseké. E nagy áruházak mellett a másodrangúak is egyre gazdagodnak. A „Belle Jardinière” alapítása még a restaurációba nyulik vissza, amikor még jelentéktelen boltocská volt. Később 3 millióval részvénytársasággá alakult, de a pénzt soha nem kellett befizetni s 80 százalékos osztalékot fizetett. Most mintegy 50 millió az évi forgalma. A „Printemps” Jaluzotnak, a „Bon Marché” selymosztály főnökének alapítása kezdetben sok nehézséggel küzdött, 1881-ben le is égett s később — mint részvényekre alapított vállalat — a személyzet kezére került, melyre ugyszólván rá kellett építeni. Forgalma 50—60 millió közt ingadozik jelenkint. Legérdekesebb a „La Samaritaine” áruháznak a története, melyet Cognacq vásári bódés alapított csekély megtakarított pénzével, 1869-ben. Három évvel később 10.000 frank fejedelmi főke urának mondhatta magát. Nőül vette Idy kisasszonyt, a „Bon Marché” egyik alkalmazottját, ki 20.000 frank hozományt vitt neki. E két kis főkével az üzletet úgy felvirágoztatták, hogy 1900-ban már 50 millió volt a forgalmuk.

(A kínai levélhordó vizsgálja.) Annak a kínai embernek, aki élethivatásul azt tűzte ki, hogy a menyei birodalom fiaihoz eljuttassa leveleiket és a ki ott a postahivatalnok előkelőbbben hangzó címébe bújtatva levélhordói minőségét, egész sor megfeszítő és veszedelmes próbatételre kell tennie, mielőtt szerény javadalmu hivatalára méltónak találják. Az egyik francia lap leírja ezt a szigorú vizsgát. Mindenekelőtt bizonyítást kell tennie a jelöltnek bátorságáról és szívósságáról. E célból nagy gyalogló-turára küldik; nagy utat kell gyalogszerrel megtennie, magányos sziklahasadékokon, sivár rónaságokon keresztül, zuhógó hegyipatakokon átgázolnia, veszedelmes híri sötét erdősegeken áttörnie és eme próbatételek után kiindulási helyére visszatérnie. Ha utját a megkívánt rövidre szabott időn belül tette meg, ha minden ráváró akadályokon győzött az élelmessége, ereje vagy ellenálló képessége, akkor reménye lehet az állás elnyerésére. De csak reménye, mert a vizsga legfogósabb része még csak ezután következik. Éjjel, amikor a szellemek sötét órája elérkezett, a jelöltet elhagyatott helyre küldik, amely a démonok és rossz szellemek garázdálkodásáról hírhedt. Ha itt se uralkodik el rajta a félsz, akkor fölveszik postásnak, ámbaroz az utóbbi próbatétel legközelebbi részében annyira rémesnek és nehéznek tartják, hogy inkább visszalépnek.

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

A hajadonná fejlődött gyermek Moulinsban nem lát egyebet atyja hivatalnokánál.

Önfeláldozó munka, fényes eredmények, az elismerés, melylyel tehetségeinek adóznak, az özvegygyé lett apa föltétlen bizalma, mely a beleegyezést remélhetővé tette, — mindezek nem fordították feléje ifju, szépséges, talán büszke szívét.

Moulins egy pillanatig sem habozik. A leányt birni akarta. Addig küzdött érte becsülettel. Ugy nem menet. Megkísérti más módon, minden eszközzel, válogatás nélkül. A sikernek csak egyetlenegy föltétele van: az olyan erős akarat, mely a világon semmitől sem retten vissza. S Moulins az ilyen akarat embere volt.

IV.

A magába mélyedt tözsért egy fiatal nő belépése zavarta föl gondolataiból.

Neje komornája volt.

A fiatal leány a nagy terem ajtója felé ment, ujjai közt finom hajtásu kised levélkét tartva.

Moulins fölpillantott s a levél láttára rá-rivalt a leányra.

— Megállj!

A fiatal, gyöngye leány egész testében remegve, féltékeny szemekkel pillantott Moulinsra, aztán halkán rebegé:

— Parancsol, uram?

— Kinek az a levél?

— Asszonyomnak.

— Add ide!

— De az asszonyom nevére van címezve.

Moulins gyanuját az ellenkezés csak nő-

velte. A levelet gyorsan kiragadta a leány kezéből, fölszakítá s mohón olvasni kezdte.

A komorna megdöbbenve nézett urára, kit ily féktelen haragban sohasem látott, s nem tudta mire vélni, mikor Moulins fogai közt mormogva, néhány összefüggéstelen mondatot olvasott ki a levélből.

— „... Férfjem hirtelen főfájása... utolsó pillanatban... menten ki e levél... Ah így — folytatá Moulins, a leányra pillantva a levélből, — ez a szerencséd, nyomorult!

Aztán eldobta a levelet.

— Vétettem valamit, uram? — kérde a komorna.

— S még kérdeznél mered, becstelen! — szólt Moulins. Asszonyod leveleket biz rád, melyeket előttem és a világ előtt titkolnia kell, hogy bűnét takarhassa.

— Téved, uram! — válaszolt a leány emelt homlokkal. — E rágalom, bárkítől származzék, méltatlanul éri asszonyomat.

— Valót beszélnél — kérde? Moulins fölélegezve.

Mal közelebb lépett a komornához s résztvevő hangon kérdezé:

— Te szegény leány vagy, gyermekem Ugy-e, szegény?

— Beteges anyám javáért szolgálok, uram, az atyám hivatalnok volt, nyugdíját nem kapunk.

— Én gazdaggá foglak tenni, — mondá Moulins, — csak azt követelem tőled, hogy mindig igazat mondj nekem.

— Azt könnyű lesz teljesítenem.

— Asszonyod minden lépésére vigyáznod kell, minden tettérő, számolni fogsz. Kémeled ki leveleit... s hűtlensége bizonyítékát, ha kezembe juttatod, anyádat gazdaggá teszed vele. Vedd e foglalót, — végzé Moulins s egy marok bankjegyet nyomott a leány kezébe.

A komorna felét sem fogta föl a gyorsan elmondott szavak értelmének.

Csak mikor a pénz kezei között látta,

eszmélt föl s lett előtte világossá, hogy a férj neje ellen kémet akar fogadni benne.

Undorral dobta el ekkor magától Moulins ajándékát s néma főhajtás után gyorsan besietett a terebe.

Moulinst az egyszerű gyermek e sokatmondó tette egyszerre magához térítette.

Megszégyenülve nézett néhány perczig a távozó után, lehajlott a földre s gépiesen fölszedte a visszadobott pénzt, mely minden ékes-szólásnál fényesebben bizonyíthatta neje kétségbevonatatlanságát. Hiszen ha volna mit róla elárulni, ezért a pénzt ki ne tenné meg.

A komorna ezalatt fölkereste Moulinsét s elmondta neki a történeteket.

A szép asszony fölig pirult, mikor megtudta, hogy férje kémet akart fogadni ellene s izgatottan hagyá el a báltermet.

Boudoirjába érve gyorsan asztalhoz ült s tollat ragadt.

A komorna ott állt vele szemközt.

— Teljesíteni fogod urad kívánságát. — Kéme léssz. Én akarom. Érted?

A komorna meghajította magát.

— Ha úgy parancsolja asszonyom.

Moulinsné három négy levelet megirt, átolvasta, azután összetépte valamennyit.

Ezalatt ugylátszék, mintha lassankint lecsillapodott volna; a harag pirja eltűnt arczáról szeméi visszanyerték fényes tekintetüket.

Amint az ötödik levélbe akart fogni, hirtelen föl kacagott.

Szépséges ötlete támadt s fiatal korát jellemző könnyelműséggel egy pillanatig sem habozott, hogy férje megszégyenítésére meg ne valósítsa.

Gyorsan megirta a következő levelet:

„Uram,

Bocsássa meg, hogy haboztam. Mi többé nem válhatunk el; hiszen ön é vagyok. Követem, merre lépte vezetik. Ha ma este már nem jöhetne hozzánk, tudósítson, hogy melyik órában várjam önt az ismert helyen.

Az ön hive.

E sorokat a kétrét hajtott levél első oldalára irta.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Keddén, 1909 június 29-én

Vigszínház

Délután 8 óraker az Orsz. színészegyesület iskolájának vizsgálódásá

A tanítónő.

Színmű 8 felvonásban. Iria Szórány, Eredy Sándor.

Főv. Városligeti Színház

Délután fél 4 óraker

A vasgyáros.

Színmű 4 felv. Iria: Ohn Fordította: Fay J. Béla.

Az erdőszelvény.

Operett három felvonásban.

Nemzeti Színház

Zárva

Uránia Színház.

Zárva

VI. kir. Operaház

Zárva

Főv. Nyári szính

Fuzsitis kisasszony. Operett 3 felvonásban.

Este fél 8 óraker

A kedélyes paraszt.

Operette három felvonásban.

Király Színház

Jánoska

Fantaszikus zenesz. vigjáték 8 felvonásban. Iria Martos Ferencz és Jacobi Viktor.

A nagymama Orley Flóra

Margit Harmath I.

Bánó Horvath G.

Lázmó Sairmai

Jánoska Kényes A.

Kazimér Boross E.

Rózsika Lakos Vilma

Magda Otvös G.

A rozsdás báró Pápir S.

A tanár úr Fejvesi Csizser

Kozdát 1/8 óraker

Magyar Színház

Zárva

APOI LO-PROJEKTOR

TELEFON 80-19

A mezőgazd. állat- és gépkiállítás megnyitása 0 Pen-sége József foh. jelenlétében

(Saját felvétel) Motorcipők. — Korzika láiképe.

Prinz Heinrich Fahrt 1909.

(Saját felvételünk) Egy különös álom. — A papucshős. — Egy kellemetlen kaland.

Korvin főhadnagy motorosának próbája. (Saját felvétel)

Kezdete 7 óraker. Vasár-és ünnepeken 5 óraker

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgybolyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapestben és a forrás kezelőségénél Munkácsen.

A min. v. és Köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

Áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak

Tartós fogtömések Aranyhidak, koronák

Foghasások (ájtásban is.) Jól használható fogorvosok elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.

Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

CIRKUSZ BEKETOW

Városliget. Telefon 107-46.

M. kedden, Péter és Pál napi.

2 ünnepi diszeloadás 2

Délután 4 és este 8 óraker.

Mindkét előadásban egyenlő műsor. Gyermeknek a délutáni előadásban félárat fizetnek

JARDIN de PARIS

(Városliget, Erzsébet királyné-ut.1.) Telefon 167-25

Kezdete 9 óraker.

Már csak néhány napig a szenzációs júniusi műsor.

Mascha Dignan Medgyaszay Vilma

Schäffer József bucsufellépte.

július 1-től kezdve KORNAI BERTA a vigszínház tagjának vendégfellepte.

Kezdete 12 óraker. A Tabarin Bal-Mabille Kezdete 12 óraker.

Maurice belle Leona Les 3 belles Aquileras

ezeken kívül még 20 elsőrangú attrakció.

Jegyek elővételben Zipser és Könignél Andrassy-ut 4 sz. alatt válthatók. (Telefon: 27-68.)

Baumann-Album

(10 kuplé) zongorára és énekekre (postaköltség 45 f.) 3 kor.

A legújabb 101 magyar dal, "Nádor" című 2-ik kötetje zongorára és énekekre (postaköltség 55 f.) 3 kor.

Mindkettő egyszerre rendelve 6.55 kor.

Székfoglalás utánvétel vagy a pénz előleges beutalása ellenében.

Nádor Kálmán zeneműkiadó

Budapest, IV., Károly-körút 8. sz.

Hotel ELITE szálloda

Budapest, VII., Király-utca 39. sz. TELEFON 20-01.

Van szerencsém a n. é. utazóközönség b. tudomására hozni, hogy Király-utca 39. sz. alatt minden igénynek megfelelő és kényelemmel ellátott elsőrangú polgári szállodát nyitottam.

Figyelmessé szolgálás. Kiváló tisztelttel MANDL ALBERT igazgató.

Kalapkirály

Elsőrangú női divat és kalapüzlet. Panama kalapok 2 koronáért

Különös gondot fordítottunk műhelyünkben Hársfa-n 33. női szalmakalapok átalakítására.

Szabott árak! Osztermann és Stern kalapos-mester Baku-ut 6. (Klotild-palota.)

Alkalmi vételt

butorok, szőnyegek, csillárok

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Alkalmi vétel folytán kiárúsítunk

Nagy selyem damaszt abroszt	darabját	1 frt 50 krévt.	
Nagy selyem damaszt szalvétát	---	1 " 50 "	
Vaszon női ingeket	---	1 " 60 "	
Csipke függönyöket	darabját	3 " 30 "	
Futó szőnyeget	---	---	65 "
Tavaszi divat kelméket 120 cm széles	---	---	85 "
Divat selymeket	---	---	85 "
Mosó delaineket	---	---	25 "
2 ágy és 1 asztal terítőt	---	6 " 50 "	
20/20 Jacquard szőnyeg ajtócsapást	---	5 " 80 "	

Rosenberg és Quitt

VI., Király-utca 32. sz., sarok üzlet. Alapították 1895. évben.

Hotel „EUROPA”-szálloda

Budapest, VI., Nagymező-utca 11. szám. (Az Andrassy-ut mellett.)

Elsőrangú polgári szálloda 50 szobával. — Elegáns berendezés. — Földszinti szobák.

Polgári árak. Figyelmessé szolgálás. Villamos összeköttetés az összes pályaudvarokkal. — Megállóhely a ház előtt. — Interurban telefon.

AMERIKAI PARK

igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 4-43.

Nyitva délután 3 órától reggel 4 óráig.

!! NAGY GYERMEKNAP !!

Minden belépő gyermek egy értékes emléktárgyat kap. A délutáni előadás FELMÉLYÁRAKKAL 5-től 8-ig tart az összes művészek felléptével. Szigorúan családi előadás!

Apompás júniusi műsor még csak néhány napig!

A kapuval váltott 1 koronás jegy a Nagy Varieté délutáni előadására is érvényes! Kezdete 10 óraker. Az esti előadás rendez. helyekkel. Kezdete 10 óraker. Honvédzenekar Bach ó karmester személyes vezetése mellett. 20 elsőrendű táncmuzikáns! Az előadások kedvezőtlen időben is megtartotnak. A föléltre szóló bejegy ára 60 fill. 8 óra után 1 korona. Kedvezményes jegyek az összes dohányüzletben kaphatók. — A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott jegyek a beutalás is érvényes!

KÉRJÜK mindenütt, divatkereskedésben és szabónál, helyben és vidé- KOCH-félc szabad-ken a KOCH mozgást megengedő minden államban szabaldalmazott tolkönnyü, vízmentes kőrgallért.

Ahol nem kapható, kérjük direkt KOCH TESTVÉREK Budapest, IV., Károly-körút 26. sz. alatti szabócéhez fordulni. Mintát és árjegyzéket bérmentve küldünk. Árak: 25 koronától 48 koronáig.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelölteket megszeres a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bej. cég)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Azonnal jogos tulajdona!

A zongora vagy pianó ha REMÉNYI MIHÁLY

legújabb rendszerű hitelössztályából veszi azt meg. Nem bérli a részletfizetés letele alatti, hanem azonnal sajátja a megrett hangszer. Ugyanazon árak mintha készpénzzel venné.

Előleg nem kell 10 frt havi részletfizetés mellett a legjobb zongorát v. pianót. Részletes árjegyzék és prospektus díjtalanul küldetük Budapestről, Király-u. 58.

Nemcsak Budapestben, de vidéken is bárkinek rendelkezésére áll ezen eddig még nem létezett alkalom ily könnyű feltételek mellett zongorát vagy más hangszerrel vásárolni. Zongorák hangolása és javítása a legképzettebb szakmunkások által.

ÖNBÉRETEL

egy óceka zongorát vagy pianót és KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona kölcsöndíjjal, végre pénzét kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányu, legmodernebb ércpánccseltőkes keresztúros új zongorát vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állít kezest, nem leköteleztette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.) zongora eladási és kölcsönzési telepe.

Eufon tolecsárnélküli legtekélyesebb grammofon- és művész-lemezek főelárúsítása.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a. (Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.) Telefon 4-31.

Zongorák becszerelése, javítása, hangolása legkülansabban. Fentli rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott cselló belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmegszabottabban jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, clitrák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kizárólagos elismert jó munkáért. Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula m. kir. szabódm. hangszergyártó Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71. Telefon 68-68.

MEGHIVÓ.

AZ ORSZÁGOS GYERMEKVÉDŐ LIGA ezennel meghívja a nagyérdemű közönséget az általa rendezett tombolajáték

f. é. JULIUS 1-én

d. u. 4 órakor

a Pesti Vigadó nagy előcsarnokában

politikai biztos jelenlétében megejtendő húzására, melynél minden sorsjegy feltétlenül nyer egy arany vagy ezüst tárgyat.

Együttal megjegyezzük, hogy a nyeremények csakis a kifizetett sorsjegyekre fognak kiszolgáltatni.

Az Országos Gyermekvédő Liga
vezetősége.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság
Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6,35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabaddal minden szerszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben elfér.

Ára 80 korona. Havirészlet 4 kor.
12 havi egyenlő részletre 72 korona.

Levágandó és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt.....korona árban, fizetendő.....kor. havi részletekben.....tól kezdve, Budapesten, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Legjobb minőségű
bontófésűk
hivalecsont, kaucsuk, békatoknóc és elefántcsontból dug választék

MÜLLER J. L.-féle
BRISE DE VOLETTES
a legjobb, legkeresettebb ibolya-illat. a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemessége, mulharaflan.

Gebhardt ur. tanár-féle
nővényszappan
1 doboz 70 fill. 1 tucat 7.50 kor.
Fogyó Éau de Cologne-szappan
1 k. nagyobb 1.50 k.

Legnagyobb választék
békatoknóc és imitáció
hajlik, konty- és oldal-fésűk,
hajszűrővasak és sütőlampák.

Üvege: **3, 5 és 9 korona**
Angol és francia illatszerek dug választékban.
Müller J. L. Cs. és Kir. udv. szállító
Hilaster- és nővényszappan gyárossal
Koronaherceg-utca 3. / Rottenbiller-utca 6. sz.
GYÁR:
BUDAPESTEN.

Haj- fog- és körömkezelők
szízes kazettekben
Körömpoliszterek.

Párisi világiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diétetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.
50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, tehénknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor valódi csak ezen védjeggyel.
Köpos árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Buda-
pest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és
VI. kerület, Andrássy-ut 28. szám.

Osztrák-magyar bank.

Az Osztrák-magyar bank minden részvénye után az 1909-iki első félévre (60. osztalék-szelvény) az alapszabályok értelmében járó

Huszonnyolcz korona

összegű osztalék f. é. július 1-étől fogva az Osztrák-magyar bank bécsi és budapesti főintézetinél, valamint összes fiókintézetinél kifizetetik.

F. é. október 1-étől fogva a nevezett 10. és fiókintézeteknél az Osztrák-magyar bank részvényeihez

új szelvényivek

szolgáltatnak ki. Ezek felvétele végett a szelvényutalványok jegyzék kíséretében nyújtandók be, a mely jegyzék számára az úr lapok ingyen adatnak ki.

Budapest, 1909. évi június hó 24-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics
kormányzó.

Heinrich
főtanácsos.

Pranger
vezérigazgató.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Házlerombolás

miatt

az üzlet teljesen feloszlik.

* * *

Perzsa és keleti szőnyegek

mélyen leszállított árban.

Polgár Hugó

V., Dorottya-utca 5. sz.

Egy óra alatt

elveszi a láb kellemetlen szagát és megszünteti a

hónalj-, kéz- és lábizzadást

Hegedüs-

féle

„lábviz“!

Ára 2 korona.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Megrendelhető a készítőnél HEGEDÜS BÉLA gyógyszerész. Budapest, Mátyás-tér 14. és Török József gyógyszerésznél, Budapest, VI. ker., Király-utca 12. szám.

A már 55 év óta dicsegetreméltólag ismert, a a 710/2. sz. Bm. leirat követelményének teljesen megfelelő

UJ-VUKOVÁRI

arcztisztító kenőcs

uj-vukovári

bőrszépítő szappan

szeplő, himlőbely, sömör, májfoltok, fakadékok, forrásgáti pörsekenések, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágások ellen, valamint az

mely az arczenőcsessel a használati utasítás szerint alkalmazva még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézet kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fillér, kisebb 1 korona, szappan 1 korona. Utánzásoktól óvakodjunk. Csak Krajosovics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajosovics, a készítő arcképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-u. 12. és Andrassy-ut 26., Török József gyógyszerár.

ARANYOSI-féle felső kereskedelmi iskola

V. kerület, Nagykorona-utca 13. szám.

Beírás az 1909/10. iskolai évre jun. 30. és jul. 1-4. napjain.

FÜRDŐ-RUHÁK,

női, férfi, leány- és fiu uszóöltönyök, fürdőköpenyek, sapkák és cipők ::

legolcsóbban szerezhetők be

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
cs. és kir. udvari szállítóknál

Budapest, Deák Ferenc-utca és Bécsi-utca sarok.

SZÍVÓ GÁZ BENZIN MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK

= EGYED-ÁRUSÍTÓ ABELES EMIL BUDAPEST V. VÁCI-UT 14. TELEFON 38-32. SÜRGŐNYOMBARSEL

Ezen szabadalmazott egy 16-mórészeskel, rézdíszszel, erős azólsodronybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K. Rézággy sodronybetéttel 80 K. Rézággy-csiszolás és javítás 17 K. Vaskezeses ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Parkettel 7.50 K. Kárpitozott matracok minden kivitelben. Vas- és rézbutorokat legolcsóbban szállít:

PRONASZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46. (Velt Uj-utca)

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház nyugszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI
specialista neml bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

neml betegséget

(hugyesófolysást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepe az eredmény férful gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Bizsa siker folytan a honorarium utólag is fizethető. Lovetekre díjazatlanul válassz. Kivánatra gyógyszeresek.

Rendelés délelőltl 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(Ajánlás, a Pannonia szállodával szemben.)
Jepostházi bejart. — Külön várdezőkák.

BODOKI MATILD
ALEGTISZTÁBB ÉS LEGERTÉKESEBB LUGOS ALKALIKUS SAVANYUVIZ

1712 PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK.

FÖLERAKAT:

MAGYAR ASVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI R.T.
BÁTHORY-U. 5. TELEFON: 192-84.

Butorok,
szőnyegek legolcsóbban részletfizetésre is kaphatók

BALASSA ÉS RÓNA
butoráruház

Budapest, VI., Eötvös-utca 17/4. sz.
(Andrassy-ut sarok.)

Nagy képmos árjegyzék ingyen és bermentve.

Elvesztettem minden reményemet!

Nem segít már rajtam senki és semmi! Így kiált fel, így gondolkodik a beteg, szenvedő ember, aki már régóta minden tekintetben gyengének, kimerültnek, fáradtnak érzi magát, aki lehangolt, elkeseredett, kerüli az embereket, folyton saját bajaival foglalkozik, dolgozni, gondolkodni, vigadni, szeretni képtelen, kinek folyton fáj a háta, feje, tagjai; álmatlan, feledékeny, étvágytalan, ideges szív, gyomor és bélbajokkal küzd vagy csuzos, köszvényes, göresős és hűdéses bántalmak vannak. Sokfélét használt, sok orvosságot szedett, de állapota nem javult.

Olvassa el az ily kétségbeesett ember a „Modern Villamos Gyógy-módról” című könyvet, lapozza át az ehhez mellékelt sok száz elismerő levelet s meglátja, hogy nálánál betegebb, kétségbeesettebb embereket gyógyított meg már a legbiztosabb erősítő eljárás: a villamosság.

Kérje a »Modern Villamos gyógymódról» című könyvet **díj-talanul** és portómentesen e lapra való hivatkozással az alábbi címtől.

Az Elektro-Vitalizer Orvosi Rendelő-intézet,
Budapest, Károly-körút 2., félemelet 10.

Szelvény egy ingyen könyvre

Az „Elektro-Vitalizer” orvosi rendelő-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 2., félemelet 10. szám
Kérem részemre díjtalanul, portómentesen, zárt borítékban elküldeni a

MODERN VILLAMOS GYÓGYMÓDRÓL
szóló művet férfiak (A nem kívánt
„ „ nők) césztér. (kötet lőrlendő.)

Név: _____

Csim: _____

Elismerő levél.

Kapocsán János, kőműves, Nagykároly.
Tisztelt Doktor Ur! Tisztelettel tudatom, hogy
egészségem teljesen helyreállt, amit ebben a
korban nem is reméltem. Szívesen ajánlom
az Ön készülékét és ezután is ajánlani fogom
szem szenvedő embertársaimnak, akik szintén
ilyen fel létezővel rendelkeznek, mint én ren-
delkeztem. Együttal pedig forró köszönetemet
kivánom kifejezni Önnek, igen tisztelt Doktor
Ur és az intézet valamennyi tagjának, akiknek
legjobb kívánságaimat küldöm. Adja meg az
isten mindannyiunkat és adjon Önöknek egész-
séget, hogy meg sok szenvedő betegem segít-
hessenek.

A már 34 év óta a kerékpár-
világot uráló eredeti angol

Helical Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang-csapágy-
gyal és szabadonfutóval, 3 évi jót-
állással, minden árfelemelés nélkül
szigorúan az eredeti gyári áron
bávi 12 és 15 koronás részlete-
re adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső
gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, kom-
szárkat és csoszárkat óriási forgalmunk következtében mélyen
icazállítást nyújthatunk 30% árleszállítással szállítunk vidék-
eredeti gyári ártnak

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.
Magyar árjegyzékünk 1000 képpal kerékpár
és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Az En Ujságom

előfizetési ára:
egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

Baros Gábor és Fia

vegyészeti gyára

létező és létesítendő kisebb-nagyobb
likőr-, rum- és pálinkagyárakat
(vendéglőket)

italméréseket berendez, az eset-
iratokat beszerzi leg hozzá szükséges
továbbá

szeszszitákat, kompozíciókat, aether-olajokat
szállít
bel- és külföldön legjobbnak elismert
szb. igen előnyös hitelfizetési feltételek mellett. —
Költségvetést, árjegyzéket, épp úgy vidékre
vegyézmérnökünket díjtalanul elküldjük.

Központi iroda: Budapest, I., Városmajyer-u. 42.
Városi üzlet: Budapest, VII., Dehánycsa 1.
Telefon 45-46. Telefon 8-72.

Pontos és legjobb órák

5 ÉVI JÓTÁLLÁS
MELLETT :: ::

részletfizetésre is.

Javításokra és
vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.
Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
műórás

Budapest, Erzsébet-körút 29.

Megszűnnek fájdalmai és megszabadul
sok bajától, ha a

Brázay

Menthol - Szeszt

használja, mert e páratlan háziszser

Egészségének
Üdeségének és
Testi erejének

fenntartásában utolérhetlen hatása. Mint
űditő ital versenyen kívül áll.

Asszonyok, lányok, férfiak, gyermekek,
ifjak és öregek, munkás, gazda, iparos
és hivatalnok, városban, falun, erdőn,
mezőn, szárazon és vizen, télen-nyáron
egyaránt mindenütt és mindenkor biztos
sikerrel használhatják a könnyen meg-
szerezhető és mindig kéznél levő

Brázay

Menthol - Szeszt

Legbiztosabb háziszser az élet
ezerféle bajában.

Igazi házi áldás!

Egy próbaüveg . . . 40 fillér
Nagyobb üveg . . . 1 korona
Legnagyobb üveg . . . 2 korona

Kapható mindenütt!!

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Rekedtség biztos és kellemes ortosága a Réthy-fele cukorka...

Spanyol üvegmeleg, ananász kajszin barackot, óriás egerest...

Fajborokat lefejtve 34 fillérjével felesleggel szállítja kölcsön...

Vajbabot, zöldpaprikát, karalábét tököt, ugorkát, czukor borsot...

Parlamentű gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró-iskola...

Tapéták a legújabb és legolcsóbb választék, szolid jó munka, csak...

Lederer Ernőnél Budapest, IV., Hajó-u. 6.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása...

GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-ter. 8. szám...

Pénzszekrények és amerikai íróasztalok, használtak és újak...

Kitűnő ó-bor kadarka 26, rizling 30 fillér literenkint...

Singer női varrógépet 27 forintért, karika-hajót 40 forintért...

Asztalosok új jövedelmi forrást leíró képes nagy árjegyzéket...

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket...

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert, órákat, órákat...

Pénzt azonnal butorra, zongorára, kocsikra, varrógépekre...

Kocsi árnesarok VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsiraktára...

Grammofón! 200 koronás, hatalmas 16 forintért eladó. Duplaelemek!

Pénzkölcsönt 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmekre...

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra...

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely: Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye...

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varrógépre, kerekpárra...

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat...

TAUBER és TÁRSA csakis VI., Nagymező-u. 42. Telefon 163-57.

zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt készpénzben áron a legújabb rendszerű...

bankhitel nyújtan kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar bankcsoportján...

Most jelent meg. Ebtenyésztes, kézikönyv ebtenyésztek, vadászok és ebkedvelők számára.

MONOSTORI KÁROLY állatorvos, a m. kir. állatorvosi főiskola az állattenyésztés ny. r. tanára.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél. Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám.

Bouvet-Ladubay legjobb és legolcsóbb francia pezsgő. Vezérképviselőség: PRÁGA, Soukenicka 30.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, hortkerítések...

Előadás ebédli előd. Megtekinthető 8-9 reggel Dohány-utca 86. 1/10.

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat...

Falusi otthonban könnyű mellékjövendőt ad a fa-faragás házi ipara.

A FA-FARAGÁS mint házi művészet. Utmutatás kezdők és haladók számára.

KARDOS ÁRPAD. Második bővített kiadás. A szövegbe nyomott számos ábrával.

Eladó eszerpésindes ház, félhelyfölddel Csákvár, Fehérmegye, 5000 lakosú város...

RÉTI JAKAB IMRE műasztalosnál kaphatók a legjobb BUTOROK legutányosabban.

Automatikus tömegfogó, patkányok részére 4 K. egereknek 2 K. 40 fill. egy éjjel...

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt...

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám.

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-ter 3. lételelet.

Cseresznyét, meggyet, nagyszemű, édes ropogósat, befőzésre...

Ingyenes gépirás-tanítás. Kedvezményes magyar, német gyorsírást-oktatás...

Kézimunka himzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez...

INGYEN DRÁGÁBB, MINY MÁLUNK RENDELTEL PÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK...

ARA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENNYIT FELVÉLTATNEM.

INGYEN DRÁGÁBB, MINY MÁLUNK RENDELTEL PÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK...

ARA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENNYIT FELVÉLTATNEM.

Soványosság Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár...

Pénz-szekrények újak és használtak valamint kasszák és másoló prések...

Butorozott szobák két hétre 6 lrt, egy hónapra 10 forint. Magyar Utthon.

Technikum Mittweida. Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanterület...

Dr. Kapitány Kálmán utikönyvei: Az osztrák császárság. 11 térképpel és 6 városi tervrajzzal.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél. Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. sz.

INGYEN DRÁGÁBB, MINY MÁLUNK RENDELTEL PÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK...